

Hallituksen esitys Eduskunnalle Euroopan yhteisön ja sen jäsenvaltioiden sekä Libanonin tasavallan välisen Euro-Välimeri -assosiaatiosopimuksen hyväksymisestä ja laiksi sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta.

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan, että eduskunta hyväksyisi Luxemburgissa 17 päivänä kesäkuuta 2002 allekirjoitetun Euroopan yhteisön ja sen jäsenvaltioiden sekä Libanonin tasavallan välisen Euro-Välimeri -assosiaatiosopimuksen. Sopimus on jaetun toimivallan sopimus, jonka määräykset kuuluvat osittain jäsenvaltioiden ja osittain yhteisön toimivaltaan.

Sopimuksen perustana on vuonna 1995 hyväksytyllä Barcelonan julistuksella käynnistetty Euro-Välimeri -kumppanuus Euroopan yhteisön, sen jäsenvaltioiden ja kahdentoista Välimeren alueen kumppanin kesken (Algeria, Egypti, Israel, Jordania, Kypros, Libanon, Malta, Marokko, Syyria, Tunisia ja Turkki sekä palestiinalaishallinto). Kumppanuuden päämääränä on edistää alueen rauhaa ja turvallisuutta sekä kehittää keskinäistä kauppaa ja taloussuhteita. Sopimuksella käynnistetään säännöllinen poliittinen, taloudellinen ja yhteiskunnallinen vuoropuhelu sopimuspuolten välillä. Johtavana kauppapoliittisena tavoitteena on Maailman kauppajärjestön sääntöjä noudattavan vapaakauppa-

alueen asteittainen perustaminen. Myös maataloustuotteiden ja palvelujen kauppaa on tarkoitus vapauttaa. Sopimuspuolet sitoutuvat laaja-alaiseen yhteistyöhön, jonka piiriin kuuluvat muun muassa tulliasiat, energia, tiede, koulutus, tietoyhteiskunta, liikenne, ympäristö, kuluttajansuoja sekä rahanpesun, huumerikollisuuden ja terrorismin torjunta. Sopimus käynnistää myös siirtolaisuuden hallintaan liittyvän vuoropuhelun ja sisältää takaisinottovelvoitteen.

Sopimus tulee voimaan sitä päivää seuraavan toisen kuukauden ensimmäisenä päivänä, jona sopimuspuolet ovat ilmoittaneet toisilleen omien hyväksymismenettelyjensä loppuunsaattamisesta. Voimaan tullessaan sopimus korvaa Brysselissä 3 päivänä toukokuuta 1977 allekirjoitetun Euroopan talousyhteisön ja Libanonin välillä yhteistyösopimuksen. Esitykseen sisältyy lakiehdotus sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten hyväksymisestä. Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan samanaikaisesti sopimuksen kanssa.

SISÄLLYSLUETTELO

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ.....	1
SISÄLLYSLUETTELO.....	2
YLEISPERUSTELUT	4
1. Johdanto.....	4
2. Nykytila	4
2.1. Sopimuksen merkitys	4
2.2. Euro-Välimeri -assosiaatiosopimusten tila	4
2.3. Libanonin talous.....	4
2.4. Yhteisön ja Libanonin kauppasuhteet.....	5
2.5. Suomen ja Libanonin kauppasuhteet	5
2.6. Kahdenvälinen sopimustilanne	5
3. Esityksen tavoitteet ja keskeiset ehdotukset	5
4. Esityksen vaikutukset.....	6
4.1. Taloudelliset vaikutukset.....	6
4.2. Organisaatio- ja henkilöstövaikutukset.....	6
4.3. Ympäristövaikutukset.....	6
4.4. Yritysvaikutukset	6
4.5. Vaikutukset eri kansalaisryhmien asemaan	6
5. Asian valmistelu.....	7
YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT	8
1. Sopimuksen sisältö	8
I osasto: Poliittinen vuoropuhelu	8
II osasto: Tavaroiden vapaa liikkuvuus.....	8
1 luku: Teollisuustuotteet	8
2 luku: Maataloustuotteet, kalataloustuotteet ja jalostetut maataloustuotteet .	9
3 luku: Yhteiset määräykset.....	9
III osasto: Sijoittautumisoikeus ja palvelut.....	10
IV osasto: Maksut, pääoma, kilpailu ja muut taloudelliset määräykset	10
1 luku: Juoksevat maksut ja pääomien liikkuvuus	10
2 luku: Kilpailu ja muut taloudelliset asiat.....	10
V osasto: Taloudellinen ja alakohtainen yhteistyö	10
VI osasto: Yhteistyö yhteiskunnan ja kulttuurin aloilla	12
1 luku: Vuoropuhelu ja yhteistyö yhteiskunnallisten asioiden alalla	12
2 luku: Yhteistyö kulttuuriasioissa, audiovisuaalisten viestinten ja tiedonvälityksessä.....	12
3 luku: Yhteistyö laittoman maahanmuuton ehkäisemiseksi ja rajoittamiseksi	12
VII osasto: Rahoitusyhteistyö.....	13
VIII osasto: Institutionaaliset, yleiset ja loppumääräykset.....	13

2.	Lakiehdotuksen perustelut	14
3.	Voimaantulo.....	14
4.	Eduskunnan suostumuksen tarpeellisuus ja käsittelyjärjestys.....	14
LAKIEHDOTUS		17
	Libanonin kanssa tehdyn Euro-Välimeri -assosiaatiosopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta	17

YLEISPERUSTELUT

1. Johdanto

Euroopan yhteisön (jäljempänä 'yhteisö') Välimeri-politiikka sai nykyisen muotonsa vuonna 1995 hyväksytyllä Barcelonan julistuksella. Sen seurauksena käynnistettiin monenvälinen Euro-Välimeri -kumppanuus yhteisön, sen jäsenvaltioiden ja kahdentoista Välimeren alueen kumppanin kesken. Yhteistyö rakentuu kolmen pilarin varaan, jotka ovat politiikka ja turvallisuus, talous ja rahoitus sekä kumppanuus sosiaalisten, sivistyksellisten ja inhimillisten kysymysten alalla. Euro-Välimeri -kumppanuuden odotetaan omalta osaltaan tukevan Lähi-idän rauhanprosessia.

Yhteistyön toteuttamiseksi yhteisö suuntaa mittavaa ulkosuhderahoitusta MEDA-ohjelman välityksellä. Rahoituskaudelle 2000—2006 on varattu 5,35 miljardia euroa lahja-apua, minkä lisäksi Euroopan investointipankki on varannut 7,4 miljardia euroa lainapääomaa Välimeren alueen valtioita varten.

Kahdenvälisillä assosiaatiosopimuksilla korvataan Euroopan talousyhteisön 1970-luvulta peräisin olevat kahdenväliset yhteistyösopimukset seuraavien maiden kanssa: Algeria, Egypti, Israel, Jordania, Libanon, Marokko, Syyria, Tunisia. Palestiinalaishallinnon puolesta toimivan Palestiinan vapautusjärjestön kanssa on toistaiseksi voimassa väliaikainen sopimus. Yhteisön suhteita Barcelonan prosessiin niin ikään osallistuvien jäsenyys ehdokasmaiden Kyproksen, Maltan ja Turkin kanssa säätelevät 1960—70 -luvulla tehdyt ensimmäisen sukupolven yhteistyösopimukset.

2. Nykytila

2.1. Sopimuksen merkitys

Välimeren alueen merkitys Suomelle on kasvanut yhteisöön liittymisen seurauksena. Yhteisön tavoitteena Välimeren alueella on varmistaa rauhanomainen kehitys sekä edistää vakautta ja myönteistä taloudellista ja yhteiskunnallista kehitystä. Yhteisön Välimeri-strategia pyrkii luomaan uuden ulottuvuuden suhteisiin Euroopan ulkopuolisten Välimeren

maiden kanssa ja tukemaan poliittista, taloudellista ja yhteiskunnallista kehitystä näissä maissa. Yhteisön ja Libanonin välisen kaupan asteittainen vapauttaminen vahvistaa yhteisön jäsenvaltioiden kilpailuasemaa suhteessa kolmansiin maihin.

2.2. Euro-Välimeri -assosiaatiosopimusten tila

Tämän esityksen kohteena oleva Libanonin assosiaatiosopimus on yhteisön kahdeksas Euroopan ulkopuolisen Välimeren maan tai viranomaisen kanssa allekirjoitettu sopimus. Väliaikainen, ainoastaan kaupalliset artiklat kattava sopimus tuli voimaan 1 päivänä maaliskuuta 2003. Assosiaatiosopimukset Tunisian, Marokon, Israelin ja Jordanian kanssa ovat jo tulleet voimaan, minkä lisäksi Palestiinalaishallinnon puolesta toimivan Palestiinan vapautusjärjestön kanssa on tehty väliaikainen assosiaatiosopimus. Sopimus Egyptin kanssa allekirjoitettiin vuonna 2001, hallituksen esitys eduskunnalle annettiin 18 päivänä lokakuuta 2002 ja 21 päivänä helmikuuta 2003 Tasavallan presidentti hyväksyi sopimuksen ja vahvisti lain tämän sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta. Sopimus Libanonin kanssa allekirjoitettiin vuonna 2002. Väliaikaiset kaupallisia artikloja koskevat sopimukset tulivat voimaan Libanonin osalta 1 päivänä maaliskuuta 2003 ja Egyptin osalta 1 päivänä tammikuuta 2004. Sopimusneuvottelut Syyrian kanssa saatettiin päätökseen joulukuussa 2003.

2.3. Libanonin talous

Palestiinalaisalueiden ohella Libanonin talous kärsii todennäköisesti eniten epävakaasta kokonaistilanteesta Lähi-idässä. Libanonin talouskasvu on viime vuosina ollut pysähdyksissä. Kansainvälisen valuuttarahaston IMF:n ohjeiden mukaisesti Libanonissa pyritään nyt oikaisemaan paisunutta budjettivaajetta.

Libanonin ulkomaankauppa on voimakkaan alijäämäistä, mikä kuitenkin pystytään osin kattamaan ulkomaille muuttaneiden li-

banonilaisten lähettämällä avustuksilla. Libanonin vaihtotaseen krooninen alijäämäisyys on ymmärrettävästi johtanut velkaantumisen kasvuun. Libanonin tärkeimmät vientituotteet ovat elintarvikkeet, korut, kemian teollisuuden tuotteet, metalliteollisuuden tuotteet, sähkötuotteet ja tekstiilit.

Libanon on allekirjoittanut vapaakauppasopimukset Syyrian, Egyptin ja Irakin kanssa. Lisäksi Libanon kuuluu niiden 14 maan joukkoon, jotka muodostavat suurarabialaisen vapaakauppa-alueen GAFTAn. Vuodesta 1999 Libanon on ollut maailman kauppajärjestön WTO:n tarkkailijajäsen ja pyrkii täysjäseneksi vuoteen 2004 mennessä.

2.4. Yhteisön ja Libanonin kauppasuhteet

Kauppa yhteisön ja Libanonin välillä on yhteisön kannalta varsin ylijäämäistä. Vuonna 2002 yhteisön vienti Libanoniin oli arvoltaan 3,0 miljardia euroa. Vuoden 2003 ensimmäisellä puoliskolla viennin arvo oli 1,8 miljardia euroa, mikä ennakoi tuntuva kasvua koko vuoden viennille. Yhteisön tärkeimmät vientituotteet ovat koneet ja laitteet, ajoneuvot sekä kivennäispolttoaineet ja -öljyt. Ranska, Italia ja Saksa ovat yhteisön jäsenmaista Libanonin tärkeimpiä kauppakumppaneita. Yhteisön tuonti Libanonista vuonna 2002 laski alle 200 miljoonan euron, mikä näyttää jäävän koko vuoden tulokseksi.

2.5. Suomen ja Libanonin kauppasuhteet

Suomen viennin arvo Libanoniin on viimeisen viiden vuoden aikana pysytellyt 30—40 miljoonan euron tasolla. Tärkeimmät tuoteryhmät ovat paperi ja pahvi, matkapuhelimet ja muut vastaavat laitteet sekä meijerituotteet. Suomen lähes olematon tuonti (alle 300 000 euroa vuonna 2002) Libanonista koostuu pääosin juomista.

2.6. Kahdenvälinen sopimustilanne

Suomen ja Libanonin on voimassa sopimus sijoitusten edistämisestä ja keskinäisestä suojaamisesta (SopS 3—4/2000).

3. Esityksen tavoitteet ja keskeiset ehdotukset

Sopimuksen perustana on vuonna 1995 hyväksytyllä Barcelonan julistuksella käynnistetty monenvälinen Euro-Välimeri -kumppanuus Euroopan yhteisön, sen jäsenvaltioiden ja kahdentoista Välimeren alueen kumppanin kesken, jotka ovat Algeria, Egypti, Israel, Jordania, Kypros, Libanon, Malta, Marokko, Syyria, Tunisia ja Turkki sekä palettiinlaishallinto. Kumppanuuden tarkoituksena on edistää alueen rauhaa ja turvallisuutta ja kehittää keskinäistä kauppaa ja talussuhteita.

Sopimuspuolten välillä aloitetaan säännöllinen poliittinen, taloudellinen ja yhteiskunnallinen vuoropuhelu, jonka toimeenpanoa valvoo ministeritasolla kokoontuva assosiaationeuvosto ja virkamiestasolla kokoontuva assosiaatiokomitea. Sopimus luo edellytykset Euroopan parlamentin ja Libanonin parlamentin väliselle poliittiselle vuoropuhelulle. Poliittisen vuoropuhelun keskeisiä osaluotoita ovat rauha, turvallisuus, ihmisoikeudet, demokratia ja alueellinen kehitys.

Sopimus vahvistaa tavaroiden, palvelujen ja pääomien kaupan asteittaisen vapauttamisen edellytykset. Tavoitteena on WTO:n sääntöjä noudattavan vapaakauppa-alueen perustaminen enintään 12 vuoden pituisen siirtymäkauden aikana. Libanonin teollisuustuotteiden v. 1977 yhteistyösopimuksen mukainen etuuskohtelu jatkuu sopimuksen tullessa voimaan, Euroopan yhteisöstä peräisin olevien teollisuustuotteiden tullien aleneminen puolestaan tapahtuu sopimukseen kirjatussa aikataulussa. Myös maataloustuotteiden sekä palvelujen kauppaa pyritään asteittain vapauttamaan. Yritysten toimintaedellytyksiä taas parantavat sijoittautumisoikeutta, kilpailun esteiden poistamista sekä vapaampia pääomanliikkeitä koskevat määräykset.

Sopimuksessa vahvistetun taloudellisen yhteistyön piiriin kuuluvat seuraavat yhteistyöalat: yleissivistävä ja ammatillinen koulutus, yhteistyö tieteen ja tekniikan alalla, ympäristö, yhteistyö teollisuuden alalla, investoinnit ja investointien edistäminen, standardointi ja vaatimustenmukaisuuden arviointi, lakien lähentäminen, rahoituspalvelut, maatalous ja kalastus, liikenne, tietoyhteiskunta ja

televiestintä, energia, matkailu, tulli ja tilastoalan yhteistyö. Sisäasioiden osalta yhteistyön piiriin kuuluu rahanpesun, huumausaineiden ja terrorismin torjunta. Yhteiskunnallisten ja oikeudellisten asioiden alalla käynnistettävän vuoropuhelun tarkoituksena on parantaa sopimuspuolten alueella laillisesti oleskelevien työntekijöiden olosuhteita samalla kun laitonta maahanmuuttoa pyritään ehkäisemään, myös takaisinottoon sitoutuen. Yhteistyötä tehdään lisäksi kulttuurin ja audiovisuaalisten viestintien alalla sekä tiedonvälityksessä. Sopimuksen tavoitteiden toteutumista edistetään edellä mainitulla MEDA-rahoitusyhteistyöllä.

4. Esityksen vaikutukset

4.1. Taloudelliset vaikutukset

Kauppavaihdon vähäisyydestä huolimatta sopimuksen vaikutus Suomen ja Libanonin väliseen kauppaan on Suomen tavoitteiden mukainen. Sopimuksessa määritelty tullien poistaminen antaa kilpailuedun suomalaisille vientiyrityksille suhteessa Euroopan yhteisön ulkopuolisten maiden yrityksiin.

4.2. Organisaatio- ja henkilöstövaikutukset

Esityksellä ei ole organisaatioon tai henkilöstöön kohdistuvia vaikutuksia. Sopimuksen hallinnointiin liittyvät assosiaationeuvoston ja -komitean kokoukset voidaan hoitaa nykyisellä henkilöstöllä.

4.3. Ympäristövaikutukset

Ympäristönsuojelulla on sopimuspuolten välisessä yhteistyössä tärkeä osuus. Sopimuksessa ympäristöyhteistyön tavoitteiksi on asetettu ympäristön tilan heikkenemisen ehkäisy, sen saastumisen hallinta ja luonnonvarojen järkevän käytön varmistaminen kestävä kehityksen takaamiseksi. Sopimuksessa mainittuja yhteistyökohteita ovat Välimeren saastumisen ehkäisy, vesivarojen hallinta, energiahuolto, jätehuolto, maaperän suolapitoisuuden lisääntyminen, arkojen rannikkoalueiden ympäristöasiat, teollisuuden ympä-

ristövaikutukset ja teollisuuslaitosten turvallisuus sekä maatalouden vaikutus maaperän ja veden laatuun. Myös energiayhteistyöllä pyritään myönteisiin ympäristövaikutuksiin uusiutuvia energiamuotoja, energian säästämistä ja energiatehokkuutta edistämällä.

Suomi tukee YK:n aavikoitumissopimuksen täytäntöönpanoa ja toimenpideohjelman yhtenä kohdemaana on myös Libanon.

4.4. Yritysvaikutukset

Monilla sopimuksessa kirjatuilla yhteistyöaloilla saavutettava kehitys voi vaikuttaa suotuisasti yritysten toimintamahdollisuuksiin Libanonissa, joskaan sopimuksen voimaantulo tuskin tuo mukanaan välittömiä muutoksia. Tullimaksujen poistaminen siirtymäaikojen päättyessä parantaa Euroopan yhteisön yritysten vientimahdollisuuksia Libanoniin. Tulli- ja standardiyhteistyön voidaan odottaa keventävän muodollisuuksia ja yhtenäistävän käytäntöjä. Sopimuksen tarkoituksena on parantaa maan investointiilmastoa ja helpottaa pääomasijoituksia yrityksiin samoin kuin voittojen kotiuttamista. Kilpailusääntöjen kehittäminen ja valtioneuvoston päätösten turvaaminen parantavat liiketoimintaympäristöä samoin kuin valtion kaupallisten monopolien erikoisaseman poistaminen. Kaupan esteitä pyritään purkamaan myös kuluttajalainsäädäntöä lähentämällä.

4.5. Vaikutukset eri kansalaisryhmien asemaan

Sopimus sisältää määräyksiä koulutusyhteistyöstä, jossa erityistä huomiota kiinnitetään naisten pääsyyn korkea-asteen yleissivistävään ja ammatilliseen koulutukseen. Sopimuksessa korostetaan sopimuspuolten alueella laillisesti oleskelevien työntekijöiden tasapuolista kohtelua. Sopimuspuolet voivat tehdä aloitteen työntekijöiden olosuhteita ja sosiaaliturvaa koskevien vastavuoroisten kahdenvälisten sopimusten tekemisestä. Yhteiskunnallista vuoropuhelua käydään erityisesti siirtolaisyhteiskunnissa vallitsevista olosuhteista, siirtolaisuudesta, laittomasta maahanmuutosta ja sopimuspuolten kansalaisten tasavertaista kohtelua edistävistä toi-

mista. Hankkeissa etusijalle asetetaan naisten aseman tukeminen, perhesuunnittelu ja lastensuojelu, elinolosuhteiden parantaminen köyhillä alueilla ja nuorten kulttuurivaihto.

Sopimuspuolet sitoutuvat ottamaan takaisin toisen sopimuspuolen alueella laittomasti oleskelevat kansalaisensa. Sopimuksen voimaantulon jälkeen sopimuspuolet voivat neuvotella ja tehdä toistensa kanssa kahdenvälisiä sopimuksia, joilla säännellään sopimuspuolten kansalaisten takaisinottovelvollisuuksia. Näillä sopimuksilla voidaan säännellä myös kolmannen maan kansalaisten takaisinottojärjestelyjä, jos jokin sopimuspuoli katsoo sen tarpeelliseksi.

5. Asian valmistelu

Euroopan yhteisön ja Libanonin välillä on 1 päivänä maaliskuuta 2003 alkaen voimassa assosiaatiosopimuksen kaupalliset artikkelat

käsittävä väliaikainen sopimus sekä Brysselissä 3 päivänä toukokuuta 1977 allekirjoitettu yhteistyösopimus sellaisena kuin se on myöhemmillä pöytäkirjoilla muutettu.

Yhteisön ja Libanonin väliset assosiaatiosopimusneuvottelut aloitettiin vuonna 1995. Kuusi vuotta kestäneiden neuvottelujen aikana tehtiin kymmenen tekstiluonnosten tarkastusta. Sopimus parafoitiin 10 päivänä tammikuuta 2002 ja allekirjoitettiin 17 päivänä kesäkuuta 2002.

Hallituksen esitys on valmisteltu ulkoasiainministeriössä virkatyönä. Sopimuksesta on pyydetty lausunnot kauppa- ja teollisuusministeriöltä, liikenne- ja viestintäministeriöltä, maa- ja metsätalousministeriöltä, oikeusministeriöltä, opetusministeriöltä, sisäasiainministeriöltä, sosiaali- ja terveysministeriöltä, tullihallitukselta, työministeriöltä, valtiovarainministeriöltä ja ympäristöministeriöltä.

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1. Sopimuksen sisältö

Sopimuksen johdannossa viitataan sopimuspuolten välisiin perinteisiin siteisiin ja toivomukseen vahvistaa näitä sekä luoda kestävät kumppanuuteen ja vastavuoroisuuteen perustuvat suhteet. Lisäksi muistutetaan sopimuspuolten Yhdistyneiden Kansakuntien peruskirjan periaatteille antamasta painoarvosta, taloudellisen ja yhteiskunnallisen kehityksen eroista Libanonin ja yhteisön välillä sekä tarpeesta vahvistaa taloudellista ja yhteiskunnallista kehitysprosessia Libanonissa. Assosiaatiosopimus ottaa huomioon yhteisön ja Libanonin sitoutumisen vapaakauppaan ja tullitariffien noudattamiseen sekä ne oikeudet ja velvoitteet, jotka seuraavat Maailman kauppajärjestön määräyksistä.

Artiklat 1 ja 2. Sopimuksella perustetaan yhteisön ja sen jäsenmaiden sekä Libanonin välille assosiaatioksi kutsuttu yhteistyöjärjestely. Sen tarkoituksena on luoda puitteet poliittiselle vuoropuhelulle, asteittain vapauttaa tavaroiden, palvelujen ja pääomien kauppaa, edistää Libanonin taloudellista ja yhteiskunnallista kehitystä sekä sopimuspuolten tasapainoisia suhteita. Sopimuksen perustana on kansanvallan periaatteiden ja ihmisoikeuksien kunnioittaminen.

I osasto: **Poliittinen vuoropuhelu**

3 artikla. Sopimuksella aloitetaan sopimuspuolten välinen säännöllinen poliittinen vuoropuhelu. Vuoropuhelun tavoitteena on vahvistaa sopimuspuolten välisiä suhteita, lisätä molemminpuolista ymmärtämystä ja solidaarisuutta sekä vahvistaa alueellista turvallisuutta ja vakautta. Yhteistyön päämääränä on lisäksi lähentää näkökohtia osapuolten kannalta merkittävässä kansainvälisissä kysymyksissä ja edistää yhteisiä aloitteita.

4 artikla. Poliittiseen vuoropuheluun kuuluvat kaikki sopimuspuolten etua koskevat aiheet ja erityisesti rauhan ja turvallisuuden varmistaminen. Lisäksi vuoropuhelu tähtää uusien yhteistyömuotojen luomiseen.

5 artikla. Vuoropuhelua käydään assosiaationeuvostossa ministeritasolla ja assosiaatiokomiteassa korkealla virkamiestasolla. Vuoropuhelua toteutetaan myös käyttämällä täysimääräisesti diplomaattisia yhteyksiä ja muita vuoropuhelun kehittämisen kannalta hyödyllisiä keinoja. Euroopan parlamentin ja Libanonin parlamentin välillä voidaan niin ikään käydä poliittista vuoropuhelua.

II osasto: **Tavaroiden vapaa liikkuvuus**

6 artikla. Yhteisö ja Libanon perustavat asteittain vapaakauppa-alueen enintään kaksitoista vuotta kestävästä siirtymäkaudesta alkaen.

1 luku: **Teollisuustuotteet**

7 ja 8 artikla. Artiklassa 7 määritellyjä Libanonista peräisin olevia teollisuustuotteita voidaan artiklan 8 mukaisesti tuoda yhteisöön ilman tulleja tai vaikutukseltaan vastaavia maksuja.

9 artikla. Libanon poistaa sopimuksen voimaantulon jälkeen asteittain yhteisöstä peräisin olevilta tuotteilta tuontitullit ja vaikutukseltaan vastaavat maksut sopimuksessa sovitun aikataulun mukaisesti. Sopimus antaa Libanonille mahdollisuuden pyytää siirtymäaikataulun uudelleentarkastelua assosiaatiokomiteassa, mikäli tietyn tuotteen kohdalla ilmenee vakavia vaikeuksia. Artiklassa selostetaan uudelleentarkastelun käytännön soveltamista.

10 artikla. Tuontitullien poistamista koskevia määräyksiä sovelletaan myös fiskaaliin tulleihin.

11 artikla. Artikla selostaa sellaisten ajallisesti rajattujen poikkeustoimenpiteiden soveltamista, joita Libanonille on sallittua toteuttaa korottaakseen tai ottaakseen uudestaan käyttöön tulleja. Tällaisia toimenpiteitä saa soveltaa ainoastaan varhaisessa kehitysvaiheessa olevaan teollisuuteen tai aloihin, joilla on meneillään rakennemuutos tai joilla on vakavia vaikeuksia, etenkin jos vaikeudet voivat aiheuttaa merkittäviä yhteiskunnallisia ongelmia.

2 luku: **Maataloustuotteet, kalataloustuotteet ja jalostetut maataloustuotteet**

12 ja 13 artikla. Määritellään maa- ja kalatalouden tuoteryhmät, joihin sopimusta sovelletaan. Maa- ja kalataloustuotteiden kauppa vapautetaan asteittain sopimuspuolten etujen mukaisesti.

14—16 artikla. Maataloustuotteiden kauppa koskevat määräykset on lueteltu pöytäkirjoissa 1—3. Viiden vuoden kuluessa sopimuksen voimaantulosta sopimuspuolet tarkastelevat tilannetta vahvistaakseen mitä vapauttamistoimenpiteitä sovelletaan sopimuksen voimaantuloa seuraavan kuudennen vuoden jälkeen. Assosiaationeuvosto tutkii lisäksi mahdollisuuksia tehdä uusia molemminpuolisia myönnytyksiä. Jos toisen sopimuspuolen maatalouspolitiikan täytäntöönpanon tai sen voimassa olevien määräysten muuttaminen johtaa sopimuksesta aiheutuvien järjestelyjen muuttamiseen kyseisten tuotteiden kohdalla on asiasta neuvoteltava assosiaationeuvostossa.

17 artikla. Sovitaan yhteistyöstä sopimuksen kauppamääräysten soveltamisen yhteydessä mahdollisesti ilmenevien petosten ehkäisemiseksi sekä menettelystä petostapauksen selvittämisessä.

3 luku: **Yhteiset määräykset**

18 artikla. Uusia tuonnin määrällisiä tai vaikutukseltaan vastaavia rajoituksia ei oteta käyttöön keskinäisessä kaupassa ja olemassa olevat rajoitukset poistetaan sopimuksen tullessa voimaan. Sopimuspuolet eivät sovelle keskinäiseen vientiinsä tulleja tai vaikutukseltaan vastaavia maksuja eivätkä määrällisiä rajoituksia tai vaikutukseltaan vastaavia toimenpiteitä.

19 artikla. Artiklassa määrätään sopimuspuolten väliseen tuontiin sovellettavista tulleista. Perustulli, josta alennukset tehdään on neuvottelujen päättymispäivänä voimassa ollut tulli. Mikäli Libanon liittyy WTO:hon perustullina pidetään WTO:n sidottua tullia tai 10 päivästä tammikuuta 2002 voimassa ollutta alemmaa sovellettua tullia. Uusia tuonti- tai vientitulleja tai vaikutukseltaan vastaavia maksuja ei saa ottaa käyttöön eikä jo sovel-

lettavia tulleja ja maksuja korottaa, ellei sopimuksessa toisin määrätä.

20 artikla. Libanonista peräisin oleviin tuotteisiin ei niitä yhteisöön tuotaessa sovelleta edullisempaa kohtelua kuin se, jota jäsenvaltiot soveltavat keskenään.

21 ja 22 artikla. Sisäisen verotuksen luonteiset toimenpiteet tai käytännöt, jotka asettaisivat toisen sopimuspuolten tuotteet keskenään eriarvoiseen asemaan ovat sopimuksen nojalla kiellettyjä. Sopimus ei ole este tulliliittojen, vapaakauppa-alueiden tai rajakauppajärjestelyiden ylläpitämiselle tai perustamiselle, sikäli kuin ne eivät muuta sopimuksessa määrättyjä kauppajärjestelyjä. Niitä koskevista asioista samoin kuin kolmansien maiden kohdalla sovellettavasta kauppapolitiikasta neuvotellaan assosiaatiokomiteassa.

23 artikla. Polkumyyntitapauksissa voidaan ryhtyä tarvittaviin toimenpiteisiin GATT 1994 -sopimuksen VI artiklan soveltamisesta tehdyn WTO-sopimuksen ja sisäisen lainsäädännön mukaisesti.

24 artikla. Sopimuspuolten välillä sovelletaan WTO:n tukia ja tasoitustulleja koskevaa sopimusta. Artiklassa selostetaan menettelyä tukien torjumiseksi tilanteessa, jossa artiklan 35 kohdassa 2 tarkoitettuja sääntöjä ei vielä ole otettu käyttöön.

25 artikla. Artiklassa käsitellään suojatoimenpiteitä. Sopimuspuolten välillä sovelletaan GATT 1994 -sopimuksen XIX artiklan ja WTO:n suojalausekkeita koskevan sopimuksen määräyksiä. Mahdollisia suojatoimenpiteitä käsitellään ensin assosiaatiokomiteassa.

26 artikla. Artikla käsittelee tapauksia, joissa tuotteen vienti saattaa johtaa jälleenvientiin kolmanteen maahan, jonka osalta viejä soveltaa määrällisiä vientirajoituksia tai tulleja tai tilanteeseen, jossa viejänä olevalle sopimuspuolelle aiheutuu tärkeän tuotteen vakava puute. Tällöin asia käsitellään ensin assosiaatiokomiteassa.

27 artikla. Sopimus ei estä sellaisia tuontia, vientiä tai kauttakuljetusta koskevia kieltoja tai rajoituksia, jotka ovat perusteltuja mm. julkisen moraalien, yleisen järjestyksen tai turvallisuuden kannalta, ihmisten, eläinten tai kasvien terveyden tai elämän suojelemiseksi, tiettyjen kansallisten kulttuuristen arvojen

sekä henkisen omaisuuden suojelemiseksi tai kultaa ja hopeaa koskevien sääntöjen perusteella. Kieltoja ei saa kuitenkaan soveltaa mielivaltaisesti.

Artiklat 28 ja 29. Artikloissa määritellään tavaroiden luokitteluperusteet ja sopimuksessa käytetty alkuperäkäsité.

III osasto: **Sijoittautumisoikeus ja palvelut**

30 artikla. Sopimus vahvistaa sopimuspuolten palvelukaupan yleissopimuksen (GATS) mukaiset sitoumukset, ja erityisesti sitoumuksen myöntää toisilleen suosituimuuskohtelu palvelukaupan alalla GATS-sopimuksessa mainituin poikkeuksin. Määräys tulee voimaan Libanonin liittyessä WTO:hon. Sopimuksen voimaantulon ja WTO:hon liittymisen välillä sopimuspuolet pidättäytyvät toimista, jotka heikentäisivät palvelutarjoajien asemaa.

IV osasto: **Maksut, pääoma, kilpailu ja muut taloudelliset määräykset**

1 luku: **Juoksevat maksut ja pääomien liikkuvuus**

Artiklat 31–34. Tavaroiden, henkilöiden, palvelujen ja pääoman liikkuvuuteen liittyviä juoksevia maksuja ei rajoiteta eikä sopimuspuolten kansalaisia saa syrjiä asuinpaikan tai pääoman investointipaikan perusteella. Sopimuksen voimaantulopäivänä voimassa olleet rajoitukset, jotka koskevat suoria sijoituksia saavat olla voimassa. Ne eivät kuitenkaan saa vaikuttaa kyseisten sijoitusten tai niistä saatavien voittojen kotiuttaminen. Jos jollakin sopimuspuolella on vakavia maksutasevaikeuksia tai tällaiset vaikeudet uhkaavat sitä, yhteisö tai Libanon voi GATT-sopimuksessa vahvistettujen edellytysten ja Kansainvälisen valuuttarahaston sääntöjen mukaisesti ottaa käyttöön juoksevia maksuja koskevia rajoituksia. Asiasta on viipymättä ilmoitettava toiselle sopimuspuolelle ja toimitettava aikataulu rajoitusten poistamiseksi.

2 luku: **Kilpailu ja muut taloudelliset asiat**

35 artikla. Sopimuksen mukaan ovat yri-

tysten kilpailunrajoitus sopimukset, määrään markkina-aseman väärinkäyttö ja kilpailua vääristävät julkiset tukitoimet yhteensopimattomia sopimuksen moitteettoman toiminnan kanssa sikäli kuin ne voivat vaikuttaa yhteisön ja Libanonin väliseen kauppaan. Assosiaatiokomitea antaa asiasta määräyksiä viiden vuoden kuluessa sopimuksen voimaantulosta, mihin saakka kilpailua vääristäviin toimiin sovelletaan sopimuspuolten sisäistä lainsäädäntöä. Jos jommankumman sopimuspuolen käytäntöä pidetään sopimusmääräysten vastaisena voidaan aiheellisiin toimenpiteisiin ryhtyä assosiaatiokomitean käsiteltäviä asioita.

36 artikla. Jäsenvaltiot ja Libanon mukauttavat asteittain valtion kaupalliset monopolit viiden vuoden kuluessa sopimuksen voimaantulosta siten, ettei tavaroiden hankinnan ja kaupan pitämisen edellytyksissä enää esiinny syrjintää sopimuspuolten kansalaisten välillä.

37 artikla. Assosiaationeuvosto varmistaa, että sopimuksen viidenteen voimassaolovuoteen mennessä kaikki kauppa häiritsevät toimenpiteet on poistettu julkisten yritysten ja erityis- tai yksinoikeuksia omaavien yritysten osalta. Määräys ei koske näiden yritysten lakisääteisten tai tosiasiallisten erityistehävien suorittamista.

38 artikla. Artiklan ja sopimusliitteen 2 nojalla taataan teollis- ja tekijänoikeuksien tehokas suoja voimassa olevien kansainvälisten standardien mukaisesti. Täytäntöönpanoa tarkastellaan säännöllisesti ja vaikeissa tapauksissa pyritään pikaisesti löytämään neuvoteluratkaisu.

39 artikla. Sopimuspuolten tavoitteena on julkisten hankintojen asteittainen vapauttaminen.

V osasto: **Taloudellinen ja alakohtainen yhteistyö**

40–42 artikla. Sopimuksen tarkoituksena on tiivistää taloudellista yhteistyötä sopimuspuolten välillä ja tukea Libanonin omia pyrkimyksiä kestäväan taloudelliseen ja yhteiskunnalliseen kehitykseen. Yhteistyö kohdistuu erityisesti aloille, jotka kärsivät vaikeuksista tai joihin Libanonin talouden sekä yhteisön ja Libanonin kaupan vapauttamiskehi-

tys vaikuttaa. Keskeisiä ovat myös alat, joilla yhteisön ja Libanonin talouksia voidaan lähentää, luoda kasvua ja parantaa työllisyyttä. Taloudellisella yhteistyöllä kannustetaan myös alueiden välistä yhteistyötä ja otetaan huomioon ympäristönsuojelu ja ekologisen tasapainon säilyttäminen.

43 artikla. Artiklassa käsitellään yhteistyötä yleissivistävän ja ammatillisen koulutuksen tilanteen parantamiseksi. Pääkohteena ovat julkishallinnon ja yksityisyriytysten edustajat. Naisten korkea-asteen koulutukseen pääsyyn kiinnitetään erityistä huomiota. Päämääränä on myös yhteyksien ja tietovaihdon luominen yhteisön ja Libanonin asianaisten elinten välille.

44 artikla. Artikla käsittelee yhteistyötä tieteen ja tekniikan alalla. Tavoitteena on pysyvien yhteyksien luominen ja teknologian ja taitotiedon siirron tehostaminen. Libanonille tarjotaan mahdollisuus osallistua yhteisön tutkimus- ja kehitysohjelmiin ja Libanonin tutkimustoiminnan valmiuksia pyritään parantamaan.

45 artikla. Ympäristöyhteistyön tavoitteina ovat ympäristön heikkenemisen ehkäiseminen, saastumisen hallinta ja luonnonvarojen järkevä käyttö kestävän kehityksen takaamiseksi. Artiklassa on lueteltu ympäristöyhteistyön osa-alueet.

46 artikla. Teollisuusyhteistyöllä edistetään keskustelua teollisuuspolitiikasta ja kilpailukyvyistä avoimessa taloudessa. Libanonille taataan pääsy erilaisiin yritys yhteistyötä edistäviin verkostoihin ja edistetään sen teollisuuden nykyaikaistamista, inhimillisten voimavarojen ja yksityisyritteliäisyyden kehittymistä sekä teknologian siirtoa ja pääsyä pääomamarkkinoille.

47 artikla. Investointiyhteistyön tarkoituksena on suunnata Libanoniin enemmän pääomavirtoja, asiantuntemusta ja teknologiaa. Tähän pyritään parantamalla tiedonsaantia ja kehittämällä oikeudellista ympäristöä mm. jäsenvaltioiden ja Libanonin välisiä investointisuoja ja kaksinkertaisen verotuksen estäviä sopimuksia tekemällä.

48 artikla. Artiklassa käsitellään yhteistyötä standardoinnin ja vaatimustenmukaisuuden arvioinnin alalla. Eroja käytännöissä pyritään vähentämään ja Libanonin laboratorioita pyritään ajanmukaistamaan. Tulevaisuu-

den tavoitteena on keskinäisten vaatimustenmukaisuuden arviointia koskevien sopimusten tekeminen.

49 artikla. Sopimuspuolet pyrkivät lähentämään lainsäädäntöjään helpottaakseen sopimuksen soveltamista.

50 artikla. Rahoituspalveluja koskevia standardeja ja sääntöjä pyritään lähentämään Libanonin rahoitusalan vahvistamiseksi ja pankki- ja vakuutuslaitosten valvontajärjestelmien kehittämiseksi.

51 artikla. Maataloutta ja kalastusta koskevalla yhteistyöllä pyritään alojen nykyaikaistamiseen ja tuotannon monipuolistamiseen. Maatalouden yhteisyrityksiä kannustetaan ja yhteistyötä eläinlääkintä- ja kasvinsuojelualalla edistetään. Alueille, joilla on hävitetty laittomia viljelykasveja annetaan tukea.

52 artikla. Artiklassa selostetaan liikenneyhteistyötä. Sen tavoitteena on muun muassa Euroopan laajuisiin liikennereitteihin yhteydessä olevan kuljetusinfrastruktuurin nykyaikaistaminen ja parantaminen sekä standardien lähentäminen.

53 artikla. Yhteistyö tietoyhteiskunnan ja televiestinnän alalla käsittää alaa koskevan vuoropuhelun sekä tietojen vaihtoa ja teknistä apua. Yhteisiä tutkimus- ja kehityshankkeita voidaan toteuttaa ja libanonilaisille järjestöille tulee varata mahdollisuus osallistua eurooppalaisiin ohjelmiin. Päämääränä on yhteisön ja Libanonin verkkojen yhteenliittäminen.

54 artikla. Energiayhteistyössä keskeisiä aloja ovat uusiutuvat energiamuodot ja energiatehokkuus. Libanonin energiaverkkoja nykyaikaistetaan ja tuetaan niiden liittämistä Euroopan yhteisön verkkoihin.

55 artikla. Matkailualaa pyritään kehittämään investointeja, osaamista ja tiedonkulkua edistämällä. Kulttuuriperinnön merkitystä matkailun kannalta korostetaan, samoin matkailun ja ympäristön välistä suhdetta.

56 artikla. Tulliyhteistyön tarkoituksena on kauppaa koskevien määräyksien noudattamisen varmistaminen. Päämääränä on menettelyjen yksinkertaistaminen ja yhteisön ja Libanonin passitusjärjestelyjen yhtenäistäminen. Hallintoviranomaisten keskinäistä avunantoa säätelee sopimuksen pöytäkirja 5.

57 artikla. Tilastoyhteistyöllä pyritään

luomaan luotettava perusta sopimuksen soveltamisalaaan liittyvälle tilastoinnille.

58 artikla. Kuluttajansuojan alalla pyritään saattamaan yhteisön ja Libanonin kuluttajansuojaohjelmat yhteensopiviksi lähentämällä lainsäädäntöä ja kehittämällä vaarallisten tuotteiden pikavaroitusjärjestelmiä.

59 artikla. Korostetaan oikeusvaltioperiaatetta ja erityisesti riippumattoman ja tehokkaan oikeuslaitoksen sekä hyvin koulutettujen lakimiesten merkitystä.

60—62 artikla. Rahanpesun estämistä koskevan yhteistyön kohteena on rikollisesta toiminnasta yleensä ja huumausaineiden kaupasta erityisesti saatu tuotto. Tarkoituksena on luoda tehokkaat standardit rahanpesun vastaista toimintaa varten. Sopimuspuolet tekevät yhteistyötä järjestäytyneen rikollisuuden ehkäisemiseksi ja torjumiseksi. Huumausaineiden torjunnassa pyritään tehostamaan aineiden tarjonnan ja laittoman kaupan vastaisia toimia ja vähentämään aineiden väärinkäyttöä ja kysyntää. Sopimuspuolet määrittelevät strategiat ja yhteistyömenetelmät yhdessä omien lainsäädäntöjensä mukaisesti. Toiminta-alueita ovat lainsäädännön kehittäminen, laitosten ja tiedotuskeskusten perustaminen, koulutus ja tutkimus, erilaisten hankkeiden toteutus sekä laittomassa valmistuksessa käytettävien aineiden leviämisen ehkäiseminen.

VI osasto: **Yhteistyö yhteiskunnan ja kulttuurin aloilla**

1 luku: **Vuoropuhelu ja yhteistyö yhteiskunnallisten asioiden alalla**

63—66 artikla. Yhteiseen etuun kuuluvista yhteiskunnallisista asioista aloitetaan säännöllinen vuoropuhelu. Tarkoituksena on saavuttaa edistystä työntekijöiden liikkuvuuden, tasavertaisen kohtelun ja yhteiskunnallisen sopeutumisen osalta. Sopimuksessa pidetään tärkeänä, että toisen sopimuspuolen alueella laillisesti oleskelevat ja työskentelevät työntekijät saavat tasapuolisen kohtelun. Vuoropuheluun sisältyvät erityisesti siirtolaisyhdyskunnissa vallitsevat elin- ja työskentelyolosuhteet, siirtolaisuus, laitton maahanmuutto, Libanonin ja yhteisön kansalaisten tasavertaista kohtelua edistävät toimet, molem-

minpuolinen kulttuuria ja sivistystä koskeva tietämys, suvaitsevaisuus ja syrjinnän poistaminen. Hankkeita ja ohjelmia kaavaillaan toteutettavan jäsenvaltioiden ja kansainvälisten järjestöjen voimin seuraavilla aloilla: siirtolaisuuspaineiden vähentäminen elinolosuhteita, tulonhankintamahdollisuuksia ja koulutusta parantamalla, naisten aseman tukeminen, Libanonin perhesuunnittelua ja äitien ja lasten suojelua koskevien ohjelmien tukeminen, sosiaaliturva- ja terveydenhuoltojärjestelmän parantaminen, elinolosuhteiden parantaminen köyhillä alueilla sekä nuorisovaihto.

2 luku: **Yhteistyö kulttuuriasioissa, audiovisuaalisten viestintien alalla ja tiedonvälityksessä**

67 artikla. Artiklassa selostetaan sivistyksellistä yhteistyötä, jonka puitteissa sopimuspuolet aloittavat säännöllisen kulttuurivuoropuhelun. Sen tarkoituksena on mm. edistää historiallisen ja kulttuuriperinnön säilyttämistä ja entistämistä, monipuolista henkilö- ja tapahtumavaihtoa sekä kulttuurialalla työskentelevien henkilöiden kouluttamista. Audiovisuaalisten viestintien alalla pyritään yhteistuotantoihin ja yhteiseen koulutukseen. Lisäksi pyritään edistämään kaupallista kulttuuriyhteistyötä. Toiminnassa tulee kiinnittää erityistä huomiota mm. nuorisoon, kulttuuriperinnön säilyttämiseen, kulttuurin levittämiseen ja kommunikaatiotaitoihin.

3 luku: **Yhteistyö laittoman maahanmuuton ehkäisemiseksi ja rajoittamiseksi**

68—70 artikla. Sopimuksen tarkoitus on estää ja valvoa laitonta maahanmuuttoa. Tähän liittyen jäsenvaltiot ja Libanon suostuvat ottamaan takaisin toisen sopimuspuolen alueella laittomasti oleskelevat kansalaisensa. Sopimuspuolet myöntävät kansalaisilleen näihin tarkoituksiin asianmukaiset henkilöllisyystodistukset. Sopimuspuolet voivat neuvotella kahdensivälisistä sopimuksista, joilla säädellään kansalaisten takaisinottovelvollisuuksia tai, niin haluttaessa, myös kolman-

nen maan kansalaisten takaisinottojärjestelyjä. Libanonille annetaan riittävää taloudellista ja teknistä tukea kyseisten sopimusten täytäntöönpanemiseksi. Assosiaationeuvosto tutkii muita yhteisiä toimia laittoman maahanmuuton ehkäisemiseksi ja rajoittamiseksi.

VII osasto: **Rahoitusyhteistyö**

71—73 artikla. Libanonille tarjotaan rahoitusyhteistyötä sopimuksen tavoitteiden saavuttamiseksi. Rahoitusyhteistyötä suunnataan Libanonin talouden nykyaikaistamiseen, infrastruktuurin parantamiseen, yksityisten investointien edistämiseen ja teollisuuden sopeuttamiseen vapaakauppa-alueen perustamisvaiheessa. Yhteisö tukee Välimeren alueen rahoitusohjelman puitteissa ja yhteistyössä muiden kansainvälisten rahoituslaitosten kanssa Libanonin viranomaisten rakennemuutokseen tähtääviä toimia. Sopimuspuolten välisessä vuoropuhelussa kiinnitetään erityistä huomiota kaupan ja rahoituksen kehityssuuntausten valvomiseen.

VIII osasto: **Institutionaaliset, yleiset ja loppumääräykset**

74—76 artikla. Artikloissa selostetaan sopimuksella perustettavan assosiaationeuvoston toimintaperiaatteita. Assosiaationeuvosto kokoontuu ministeritasolla tarvittaessa puheenjohtajansa aloitteesta. Se tarkastelee kaikkia sopimukseen liittyviä tärkeitä kysymyksiä ja voi ottaa tarkasteluun myös muita yhteisen edun mukaisia asioita. Assosiaationeuvosto muodostuu Euroopan unionin neuvoston jäsenistä ja Euroopan komission jäsenistä sekä Libanonin hallituksen jäsenistä. Neuvosto voi tehdä sitovia päätöksiä ja antaa suosituksia sopimuksen tavoitteiden saavuttamiseksi.

77—79 artikla. Artikloissa selostetaan sopimuksella perustettavan assosiaatiokomitean toimintaperiaatteita. Assosiaatiokomitea kokoontuu virkamiestasolla ja vastaa sopimuksen täytäntöönpanosta. Assosiaationeuvosto voi siirtää toimivaltansa assosiaatiokomitealle kokonaan tai osittain. Assosiaatiokomitea tekee sitovia päätöksiä sopimuksen hallin-

noinnista sopimuspuolten keskinäisessä yhteisymmärryksessä.

80—81 artikla. Assosiaationeuvosto voi päättää sopimuksen täytäntöönpanossa tarvittavan työryhmän tai toimielimen perustamisesta ja toimenkuvasta. Se edistää yhteistyötä ja yhteyksiä Euroopan parlamentin ja Libanonin parlamentin välillä.

82 artikla. Riitojen ratkaisu tapahtuu assosiaationeuvostossa, tarvittaessa välimiesten avustuksella.

83 artikla. Artiklassa luetellaan sopimuspuolten turvallisuusetujen, sotatarviketuotannon ja yleisen järjestyksen ylläpitämisen edellyttämiä toimia, joita sopimuspuolilla on tietyin edellytyksin oikeus toteuttaa.

84—92 artikla. Artiklat sisältävät syrjimättömyysmääräyksiä ja välittömään verotukseen liittyviä rajoituksia sekä määräyksiä sopimuksen soveltamisesta ja menettelystä sopimusrikkomusten ilmetessä. Liitteet 1 ja 2 ja pöytäkirjat 1-5 ovat sopimuksen erottamaton osa. Sopimus tehdään rajoittamattomaksi ajaksi. Irtisanomisaika on kuusi kuukautta. Sopimuksen kaikki kaksitoista kieliversiota ovat yhtä todistusvoimaiset. Sopimus tulee voimaan sitä päivää seuraavan toisen kuukauden ensimmäisenä päivänä, jona sopimuspuolet ovat ilmoittaneet toisilleen sisäisten hyväksymismenettelyjensä päätökseen saattamisesta.

Sopimuksen liitteet ja pöytäkirjat

Sopimuksessa on kaikkiaan kaksi liitettä ja viisi pöytäkirjaa, jotka 87 artiklan mukaisesti ovat erottamaton osa sopimusta.

Liitteet ovat:

Liite 1 Luettelo 7 ja 12 artiklassa tarkoitettuista harmonoidun järjestelmän (HS) 25—97 ryhmään kuuluvista tuotteista

Liite 2 Teollis- ja tekijänoikeudet

ja pöytäkirjat ovat:

Pöytäkirja nro 1: Libanonista peräisin olevien maataloustuotteiden tuontiin yhteisössä sovellettavat järjestelyt (artikla 14.1)

Pöytäkirja nro 2: Yhteisöstä peräisin olevien maataloustuotteiden tuontiin Libanonissa sovellettavat järjestelyt (artikla 14.2)

Pöytäkirja nro 3: Jalostettuihin maataloustuotteisiin sovellettavat menettelyt (artikla 14.3)

Pöytäkirja nro 4: Käsitteen "alkuperä tuotteet" määrittely ja hallinnollisen yhteistyön menetelmät

Pöytäkirja nro 5: Hallintoviranomaisten keskinäinen avunanto tulliasioissa.

Sopimuspuolet ovat lisäksi antaneet yhteiset julistukset sopimuksen johdanto-osasta, 3 artiklan 2 kohdasta, 14 artiklasta, 27 artiklasta, 28 artiklasta, 35 artiklasta, 38 artiklasta, 47 artiklasta, 60 artiklasta, 65 artiklasta, 67 artiklasta ja 86 artiklasta sekä julistuksen viisumeista. Euroopan yhteisö on antanut julistukset Turkista sekä 35 artiklasta.

2. Lakiehdotuksen perustelut

1 §. Lain 1 § sisältää tavanomaisen blankettisäännöksen, jolla saatetaan voimaan lailla ne sopimuksen määräykset, jotka kuuluvat lainsäädännön alaan. Nämä määräykset on selostettu eduskunnan suostumuksen tarpeellisuutta koskevassa jaksossa.

2 §. Lain 2 §:n mukaan lain täytäntöönpanosta voidaan antaa tarkempia säännöksiä valtioneuvoston asetuksella.

3 §. Laki ehdotetaan tulevaksi voimaan tasavallan presidentin asetuksella säädettävänä ajankohtana samanaikaisesti kuin sopimus tulee Suomen osalta voimaan.

3. Voimaantulo

Sopimus tulee voimaan sitä päivää seuraavan toisen kuukauden ensimmäisenä päivänä, jona sopimuspuolet ovat ilmoittaneet toisilleen valtiosisäisten hyväksymismenettelyjensä päätökseen saattamisesta. Sopimuksen tullessa voimaan se korvaa Brysselissä 3 päivänä toukokuuta 1977 allekirjoitetut Euroopan talousyhteisön ja Libanonin välisen yhteistyösopimuksen sekä Euroopan hiili- ja teräsyhteisön ja Libanonin välisen sopimuksen.

Ahvenanmaan itsehallintolain (1144/1991) mukaan maakunnalla on lainsäädäntövalta erinäisissä taloudellista toimintaa koskevissa asioissa, jotka EY:n perustamissopimuksen mukaan kuuluvat Euroopan yhteisöjen toimivaltaan. Esitykseen liittyvän lakiehdotuksen osalta pyydetään Ahvenanmaan maakuntapäivien suostumus Ahvenanmaan itsehallintolain 59 §:n 2 momentin mukaisesti. Laki ehdotetaan tulevaksi voimaan tasavallan pre-

sidentin asetuksella säädettävänä ajankohtana samaan aikaan kuin sopimus tulee voimaan.

4. Eduskunnan suostumuksen tarpeellisuus ja käsittelyjärjestys

Libanonin Euro-Välimeri -assosiaatiosopimus on luonteeltaan jaetun toimivallan sopimus eli niin sanottu sekasopimus, jonka määräykset kuuluvat osittain jäsenvaltion ja osittain yhteisön toimivaltaan. Yhteisön ja sen jäsenvaltioiden välisen toimivallan raja ei ole selväpiirteinen. Sopimuksessa itsessään ei ole määräyksiä, jotka osoittaisivat, miten tämä toimivalta tarkkaan ottaen jakautuu. Lopullisen arvon tekeminen toimivallanjaosta on tässä vaiheessa mahdotonta myös siitä syystä, että toimivallanjako sekasopimuksissa riippuu periaatteesta paitsi yhteisön toimivallan laajuudesta myös siitä, päättääkö yhteisö käyttää muuta kuin yksinomaista toimivaltaansa sopimusta hyväksyttäessä. Tämän vuoksi on mahdollista esittää vain yleisluontoinen arvio toimivallan jakautumisesta yhteisön ja jäsenvaltioiden välillä.

Yhteisöllä voidaan katsoa olevan yksinomainen toimivalta ainakin sopimuksen tavaroitten vapaata liikkuvuutta koskevien määräysten osalta. Sama koskee myös sopimuksen vaihdettavina valuuttoina tileille suoritettavia maksuja sekä maksutasevaikeuksiin liittyviä rajoituksia koskevia määräyksiä. Yhteisöllä on yksinomainen toimivalta niinkään sopimuspuolten hallintoviranomaisten keskinäistä avunantoa tulliasioissa koskevien määräysten osalta.

Yhteisöllä ei ole toimivaltaa toteuttaa poliittista vuoropuhelua kolmansien valtioiden kanssa, joten sopimuksen asiaa koskevat määräykset kuuluvat jäsenvaltioiden yksinomaiseen toimivaltaan. Myöskään oikeudellinen yhteistyö rikosasioissa ei kuulu yhteisön toimivaltaan. Näin ollen on katsottava, että toimivalta terrorismin torjumista, korruption torjumista ja muuta oikeudellista yhteistyötä rikosasioissa koskevat määräykset kuuluvat jäsenvaltioiden toimivaltaan.

Muilta kuin edellä mainituilta osin sopimuksen määräykset kuulunevat osittain yhteisön ja osittain jäsenvaltioiden toimivaltaan. Jäsenvaltioilla on merkittävässä mää-

rin toimivaltaa palvelujen tarjoamista ja sijoittautumista sekä pääomanliikkeitä koskevien määräysten osalta. Sama koskee myös eräitä taloudellisen ja muun alakohtaisen yhteistyön muotoja sekä yhteiskunnallisten asioiden (muun muassa työntekijät, kulttuuri, koulutus) alalla tehtävää yhteistyötä. Myös rahoitusyhteistyö kuuluu ainakin osittain jäsenvaltioiden toimivaltaan. Siltä osin kuin yhteisöllä on toimivaltaa oikeus- ja sisäasioiden suhteen, ei tämä toimivalta lähikohtaisesti sulje pois jäsenvaltioiden rinnakkaista toimivaltaa.

Seuraavassa käsitellään sopimuksen artikloja siltä osin kuin ne hallituksen käsityksen mukaan kuuluvat jäsenvaltion toimivaltaan ja Suomessa lainsäädännön alaan.

Perustuslain 94 §:n 1 momentin mukaan eduskunta hyväksyy sellaiset valtiosopimukset ja muut kansainväliset velvoitteet, jotka sisältävät lainsäädännön alaan kuuluvia määräyksiä. Perustuslakivaliokunnan tulkintakäytännön mukaan määräys on luettava lainsäädännön alaan kuuluvaksi, jos määräys koskee jonkin perustuslaissa turvatun perusoikeuden käyttämistä tai rajoittamista, jos määräys muutoin koskee yksilön oikeuksien ja velvollisuuksien perusteita, jos määräyksessä tarkoitettu asiasta on perustuslain mukaan säädettävä lailla tai jos määräyksessä tarkoitettu asiasta on jo voimassa lain säännöksiä taikka siitä on Suomessa vallitsevan käsityksen mukaan säädettävä lailla. Perustuslakivaliokunnan mukaan kansainvälisen velvoitteen määräys kuuluu näiden perusteiden mukaan lainsäädännön alaan siitä riippumatta, onko määräys ristiriidassa vai sopusoinnussa Suomessa lailla annetun säännöksen kanssa (PeVL 11/2000 vp, PeVL 12/2000 vp ja 45/2000 vp).

Sopimuksen 21 artikla koskee verotusta. Perustuslain 81 §:n mukaan valtion verosta säädetään lailla, minkä vuoksi määräykset kuuluvat lainsäädännön alaan. Sopimuksen 56 artikla koskee yhteistyötä tulliasioissa. Artiklassa ei ole velvoittavaa sisältöä, mutta siinä viitataan sopimukseen liitettyyn hallinnollista yhteistyötä tullialalla koskevaan pöytäkirja nro 5:een. Kyseinen pöytäkirja sisältää tullihallinnolla olevien tietojen, muun muassa henkilötietojen, luovuttamista koskevia määräyksiä, jotka kuuluvat lainsäädännön

alaan. Maksujen ja pääomien liikkuvuutta koskevat 31 - 34 artiklat kuuluvat lainsäädännön alaan.

Sopimuksen sijoittautumisoikeutta ja palveluiden tarjontaa koskevan III osaston määräykset näyttäisivät sisältävän Suomessa lainsäädännön alaan sekä kansalliseen toimivaltaan kuuluvia asioita. Sopimuksen 30 artiklassa mainitut Maailman kauppajärjestön palvelukaupan yleissopimuksen mukaiset sitoumukset koskevat muun muassa tilapäisen työluvan myöntämistä yritysten sisäisinä siirtoina toiseen maahan palvelujen tarjonnan puitteissa siirtyville yritysten avainhenkilöille. Sopimuksen 65 artiklan ja yhteisen julistuksen määräykset työntekijöiden yhdenvertaisesta kohtelusta kuuluvat Suomessa lainsäädännön alaan. Kansalaisuudesta riippumaton yhdenvertainen kohtelu kuuluu muiden kuin ETA-valtioiden kansalaisten osalta kansalliseen toimivaltaan. Myös jäsenvaltioiden ja Libanonin välisen, asiaa koskevan kahdenvälisen sopimuksen mahdollinen neuvottelemisen kuuluu kansalliseen toimivaltaan. Suomen työlainsäädännössä, muun muassa työsopimuslain (55/2002) 2 luvun 2 §:ssä kielletään työnantajaa asettamasta työntekijää eri asemaan muun muassa kansallisen ja etnisen alkuperän tai muun näihin verrattavan seikan vuoksi.

Sopimuksen 62 artiklassa mainitut huumausaineiden kysynnän vähentämistoimenpiteet kuuluvat jäsenvaltioiden toimivaltaan ja lainsäädännön alaan. Huumausaineiden, mukaan lukien huumaavat lääkkeet ja psykotrooppiset aineet, torjunta kuuluu kansalliseen toimivaltaan. Huumaavien lääkkeiden ja psykotrooppisten aineiden valvonnasta säädetään huumausainelaissa (1289/1993), joka perustuu pääosin kansainvälisiin, huumausaineiden valvontaa koskeviin sopimuksiin.

Sopimuksen 74—82 artiklaan sisältyvät määräykset assosiaationeuvoston ja assosiaatiokomitean perustamisesta ja toiminnasta. Assosiaationeuvosto on sopimuksen hallinnointia varten perustettava toimielin, jonka tehtävänä on valvoa sopimuksen täytäntöönpanoa ja soveltamista. Assosiaationeuvosto koostuu Euroopan unionin neuvoston ja Euroopan komission sekä Libanonin hallituksen jäsenistä. Jäsenvaltio on siis assosiaationeuvostossa edustettuna vain Euroopan

unionin neuvoston kautta, joka kuitenkin jäsenvaltioiden toimivaltaan kuuluvissa asioissa käyttää puheenvalttaa asianomaisen jäsenvaltion puolesta ja nimissä. Assosiaationeuvosto voi paitsi antaa suosituksia myös tehdä sopimuspuolia sitovia päätöksiä. Päätökset tehdään ja suositukset annetaan sopimuspuolten yhteisellä sopimuksella. Kumpikin sopimuspuoli voi saattaa assosiaationeuvoston käsiteltäväksi kaikki sopimuksen soveltamista tai tulkintaa koskevat erimielisyydet. Assosiaationeuvosto voi ratkaista riidan sitovalla päätöksellään. Assosiaationeuvosto voi siirtää osan toimivallastaan assosiaatiokomitealle.

Ottaen huomioon sopimuksen sisältö voidaan arvioida, että sopimus sisältää verrattain vähäisenä pidettävän mahdollisuuden siihen, että assosiaationeuvoston päätökset koskevat kysymyksiä, jotka kuuluvat jäsenvaltion toimivaltaan ja Suomen perustuslain kannalta valtiosäännön alaan. Kun tällaisessa jäsenvaltion toimivaltaan kuuluvassa asiassa kanta assosiaationeuvostossa muodostetaan sopimuspuolten yhteisellä sopimuksella, tällainen menettely juuri noudatettavan yksimielisyysvaatimuksen vuoksi vaikuttaa kokonaisarvion perusteella Suomen täysivaltaisuuteen

vain vähäisessä määrin eikä ole näin ollen ongelmallinen perustuslain kannalta (PeVL 31/2001 vp). Koska assosiaationeuvosto kuitenkin saa sopimuspuolia sitovaa päätösvaltaa, sopimuksen määräykset assosiaationeuvoston perustamisesta ja toiminnasta kuuluvat lainsäädännön alaan.

Edellä olevan perusteella sopimuksen hyväksymisestä voidaan päättää äänten enemmistöllä ja ehdotus sen voimaansaattamiseksi voidaan hyväksyä tavallisen lain säätämismenettelyssä.

Edellä olevan perusteella ja perustuslain 94 §:n mukaisesti esitetään,

että Eduskunta hyväksyisi Luxemburgissa 17 päivänä kesäkuuta 2002 tehdyn Euroopan yhteisön ja sen jäsenvaltioiden sekä Libanonin tasavallan välisen Euro-Välimeri -assosiaatiosopimuksen siltä osin kuin se kuuluu Suomen lainsäädäntöön.

Koska sopimus sisältää määräyksiä, jotka kuuluvat lainsäädännön alaan, annetaan samalla Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

Lakiehdotus

Laki

Libanonin kanssa tehdyn Euro-Välimeri -assosiaatiosopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §
Luxemburgissa 17 päivänä kesäkuuta 2002 tehdyn Euroopan yhteisön ja sen jäsenvaltioiden sekä Libanonin tasavallan välisen Euro-Välimeri -assosiaatiosopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvat määräykset ovat lakina voimassa sellaisina kuin Suomi on niihin sitoutunut.

2 §
Tarkempia säännöksiä tämän lain täytäntöönpanosta voidaan antaa valtioneuvoston asetuksella

3 §
Tämän lain voimaantulosta säädetään tasavallan presidentin asetuksella.

Helsingissä 30 päivänä tammikuuta 2004

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

Vt. ulkoasiainministeri
Pääministeri *Matti Vanhanen*

EURO-VÄLIMERI-SOPIMUS**EUROOPAN YHTEISÖN JA SEN JÄSENVALTIOIDEN SEKÄ
LIBANONIN TASAVALLAN VÄLISESTÄ ASSOSIAATIESTA**

BELGIAN KUNINGASKUNTA,
TANSKAN KUNINGASKUNTA,
SAKSAN LIITTOTASAVALTA,
HELLEENIEN TASAVALTA,
ESPANJAN KUNINGASKUNTA,
RANSKAN TASAVALTA,
IRLANTI,
ITALIAN TASAVALTA,
LUXEMBURGIN SUURHERTTUAKUNTA,
ALANKOMAIDEN KUNINGASKUNTA,
ITÄVALLAN TASAVALTA,
PORTUGALIN TASAVALTA,
SUOMEN TASAVALTA,
RUOTSIN KUNINGASKUNTA,
ISON-BRITANNIAN JA POHJOIS-IRLANNIN YHDISTYNYT KUNINGASKUNTA,

Euroopan yhteisön perustamissopimuksen sopimuspuolet,
jäljempänä 'jäsenvaltiot', ja

EUROOPAN YHTEISÖ, jäljempänä 'yhteisö', ja

LIBANONIN TASAVALTA, jäljempänä 'Libanon', jotka

OTTAVAT HUOMIOON yhteisön ja sen jäsenvaltioiden ja Libanonin välisten historiallisten siteiden ja yhteisten arvojen aikaansaaman läheisyyden ja keskinäisen riippuvuuden,

KATSOVAT yhteisön ja sen jäsenvaltioiden sekä Libanonin haluavan vahvistaa näitä siteitä ja luoda vastavuoroisuuden, solidaarisuuden, kumppanuuden ja yhteisen kehityksen pohjalta kestävät suhteet,

KATSOVAT osapuolten arvostaman Yhdistyneiden Kansakuntien peruskirjan periaatteiden noudattamisen ja erityisesti ihmisoikeuksien, demokraattisten periaatteiden sekä taloudellisten vapauksien noudattamisen olevan itse assosiaation perusta,

OTTAVAT HUOMIOON viimeaikaisen poliittisen ja taloudellisen kehityksen sekä Euroopan mantereella että Lähi-idässä sekä siitä johtuvan yhteisvastuun Euro-Välimeren alueen vauraudesta, turvallisuudesta ja vauraudesta,

KATSOVAT, että yhteisölle ja Libanonille tärkeää on vapaakauppa, joka taattiin vuoden 1994 tullitariffeja ja kauppaa koskevalla yleissopimuksella (GATT-sopimus) ja Maailman kauppajärjestön perustamissopimukseen liitettyillä muilla monenvälisillä sopimuksilla,

OTTAVAT HUOMIOON Libanonin ja yhteisön välillä olevat taloudellisen ja yhteiskunnallisen kehityksen erot ja tarpeen vahvistaa taloudellista ja yhteiskunnallista kehitysprosessia Libanonissa,

VAHVISTAVAT, että Euroopan yhteisön perustamissopimuksen kolmannen osan IV osaston soveltamisalaan kuuluvat tämän sopimuksen määräykset sitovat Yhdistynyttä kuningaskuntaa ja Irlantia erillisinä sopimuspuolina eivätkä osana yhteisöä, kunnes Yhdistynyt kuningaskunta tai Irlanti (tapauksen mukaan) ilmoittaa Libanonille, että määräykset sitovat sitä osana yhteisöä Euroopan unionista tehtyyn sopimukseen ja Euroopan yhteisön perustamissopimukseen liitetyn, Yhdistyneen kuningaskunnan ja Irlannin asemaa koskevan pöytäkirjan mukaisesti; sama koskee myös Tanskaa mainittuihin sopimuksiin liitetyn, Tanskan asemaa koskevan pöytäkirjan mukaisesti,

HALUAVAT saavuttaa täysin sopimuspuolten välisen assosiaation tavoitteet panemalla täytäntöön tämän sopimuksen asiaa koskevat määräykset yhteisön ja Libanonin taloudellisen ja yhteiskunnallisen kehityksen tason lähentämiseksi,

OVAT TIETOISIA tämän vastavuoroisiin etuihin, keskinäisiin myönnytyksiin, yhteistyöhön ja vuoropuheluun perustuvan sopimuksen tärkeydestä,

HALUAVAT kehittää säännöllisen poliittisen vuoropuhelun molempia sopimuspuolia kiinnostavista kahdenvälisistä ja kansainvälisistä kysymyksistä,

KIINNITTÄVÄT HUOMIOTA yhteisön haluun tukea Libanonia uudistamaan ja muuttamaan talouttaan ja maan yhteiskunnallista kehitystä,

HALUAVAT aloittaa, ylläpitää ja vahvistaa säännöllisen vuoropuhelun avulla yhteistyötä taloudellisista, tieteellisistä, teknologisista, yhteiskunnallisista, sivistyksellisistä ja audiovisuaalialan kysymyksistä paremman yhteisymmärryksen saavuttamiseksi,

OVAT VAKUUTTUNEITA, että tämä sopimus luo ilmapiirin, joka edistää sopimuspuolten välisten taloussuhteiden kasvua erityisesti kaupan ja investointien aloilla, jotka ovat keskeisiä talouden uudistamisen ja rakenneuudistusohjelman onnistumiselle ja teknologiselle uudistukselle,

OVAT SOPINEET SEURAAVAA:

1 ARTIKLA

1. Perustetaan yhteisön ja sen jäsenvaltioiden sekä Libanonin välinen assosiaatio.

2. Tämän sopimuksen tavoitteena on:

a) tarjota asianmukainen kehys osapuolten väliselle poliittiselle vuoropuhelulle, jonka myötä suhteet voivat lähentyä kaikilla niillä aloilla, jotka osapuolet katsovat merkittäviksi kyseisen vuoropuhelun kannalta;

b) vahvistaa tavaroiden ja palvelujen kaupan ja pääoman liikkeen asteittaisen vapauttamisen edellytykset;

c) edistää kauppaa ja sopusointuisten taloudellisten ja yhteiskunnallisten suhteiden laajentamista osapuolten välillä erityisesti vuoropuhelun ja yhteistyön kautta Libanonin ja sen kansan kehityksen ja vaurauden edistämiseksi;

d) edistää taloudellista, yhteiskunnallista sekä rahoitus- ja raha-asiain yhteistyötä;

e) edistää yhteistyötä muilla yhteisen edun aloilla.

2 ARTIKLA

Osapuolten väliset suhteet samoin kuin tämän sopimuksen kaikki määräykset perustuvat ihmisoikeuksien yleismaailmallisessa julistuksessa ilmaistujen demokratian periaatteiden ja perusuhteisten ihmisoikeuksien kunnioittamiseen, mikä ohjaa osapuolten sisäpolitiikkaa ja kansainvälistä politiikkaa ja muodostaa tämän sopimuksen olennaisen osan.

1 OSASTO

POLIITTINEN VUOROPUHELU

3 ARTIKLA

1. Osapuolet aloittavat säännöllisen poliittisen vuoropuhelun. Sen avulla osapuolet voivat perustaa kumppanien kesken kestävät

yhteisvastuullisuuden siteet, jotka edistävät vaurautta, vakaita oloja ja turvallisuutta Välimeren alueella ja kehittävät kulttuurien välistä ymmärtämystä ja suvaitsevaisuutta.

2. Poliittisen vuoropuhelun ja yhteistyön tavoitteena on erityisesti:

a) helpottaa osapuolten lähentymistä kehittämällä parempaa molemminpuolista ymmärtämystä ja säännöllistä yhteistoimintaa kumppain osapuolta kiinnostavissa kansainvälisissä kysymyksissä;

b) tehdä mahdolliseksi kummallekin osapuolelle ottaa huomioon toisen osapuolen kanta ja edut;

c) vahvistaa Välimeren alueen ja erityisesti Lähi-idän turvallisuutta ja vakaita oloja;

d) edistää yhteisiä aloitteita.

4 ARTIKLA

Poliittiseen vuoropuheluun kuuluvat kaikki kummankin osapuolen etua koskevat aiheet ja erityisesti niiden olosuhteiden tarkastelu, jotka ovat edellytyksenä rauhan ja turvallisuuden varmistamisessa yhteistyön tukemisen kautta. Vuoropuhelulla pyritään myös luomaan uusia yhteistyömuotoja yhteisten tavoitteiden saavuttamiseksi.

5 ARTIKLA

1. Poliittinen vuoropuhelu tapahtuu säännöllisesti ja tarvittaessa erityisesti:

a) ministeritasolla, pääasiassa assosiaationeuvoston puitteissa;

b) toisaalta Libanonin korkeiden virkamiesten ja toisaalta neuvoston ja komission puheenjohtajien tasolla;

c) käyttämällä täysimääräisesti diplomaattisia yhteyksiä ja erityisesti säännöllisiä tilaneselestuksia ja neuvotteluja kansainvälisten kokousten yhteydessä ja kolmansissa maissa olevien diplomaattisten edustajien välisiä yhteyksiä;

d) tarvittaessa käyttämällä kaikkia muita menettelyjä, jotka voivat edistää tämän vuoropuhelun syventämistä ja tehostamista.

2. Poliittinen vuoropuhelu aloitetaan Euroopan parlamentin ja Libanonin parlamentin välillä.

II OSASTO

TAVAROIDEN VAPAA LIKKUVUUS PERUSPERIAATTEET

6 ARTIKLA

Yhteisö ja Libanon perustavat tämän osaston yksityiskohtaisten sääntöjen sekä vuoden 1994 tullitariffeja ja kauppaa koskevan yleissopimuksen ja muiden monenvälisten tavaroiden kauppaa koskevien WTO:n perustamissopimuksen, jäljempänä 'GATT-sopimus', liitteenä olevien sopimusten määräysten mukaisesti asteittain vapaakauppa-alueen siirtymäkauden aikana, joka kestää enintään 12 vuotta ja alkaa sinä päivänä, jona tämä sopimus tulee voimaan.

1 LUKU

TEOLLISUUSTUOTTEET

7 ARTIKLA

Tämän luvun määräyksiä sovelletaan sellaisiin yhteisöstä ja Libanonista peräisin oleviin tuotteisiin, jotka kuuluvat yhdistetyn nimikkeistön 25—97 ryhmään ja Libanonin tullitariffiin lukuun ottamatta liitteessä 1 lueteltuja tuotteita.

8 ARTIKLA

Libanonista peräisin olevista tuotteista ei kanneta yhteisöön tuotaessa tulleja tai vaikutukseltaan vastaavia maksuja.

9 ARTIKLA

1. Yhteisöstä peräisin oleviin tuotteisiin Libanoniin tuotaessa sovellettavat tuontitullit ja vaikutukseltaan vastaavat maksut poiste-

taan asteittain seuraavan aikataulun mukaisesti:

- viiden vuoden kuluttua tämän sopimuksen voimaantulosta kukin tulli ja maksu alennetaan 88 prosenttiin perustullista;
- kuuden vuoden kuluttua tämän sopimuksen voimaantulosta kukin tulli ja maksu alennetaan 76 prosenttiin perustullista;
- seitsemän vuoden kuluttua tämän sopimuksen voimaantulosta kukin tulli ja maksu alennetaan 64 prosenttiin perustullista;
- kahdeksan vuoden kuluttua tämän sopimuksen voimaantulosta kukin tulli ja maksu alennetaan 52 prosenttiin perustullista;
- yhdeksän vuoden kuluttua tämän sopimuksen voimaantulosta jokainen tulli ja maksu alennetaan 40 prosenttiin perustullista;
- kymmenen vuoden kuluttua tämän sopimuksen voimaantulosta jokainen tulli ja maksu alennetaan 28 prosenttiin perustullista;
- yhdentoista vuoden kuluttua tämän sopimuksen voimaantulosta jokainen tulli ja maksu alennetaan 16 prosenttiin perustullista;
- kahdentoista vuoden kuluttua tämän sopimuksen voimaantulosta jäljellä olevat tullit ja maksut poistetaan.

2. Jos jonkin tuotteen kohdalla ilmenee vakavia vaikeuksia, assosiaatiokomitea voi tarkistaa yhteisestä sopimuksesta 1 kohdan mukaisesti sovellettavia aikatauluja; aikataulua, jonka tarkistamista on pyydetty, ei voida pidentää kyseiselle tuotteelle yli 12 vuoden enimmäissiirtymäajan. Jos assosiaatiokomitea ei pääätä asiasta 30 päivän kuluessa siitä, kun Libanon on pyytänyt sitä tarkistamaan aikataulua, Libanon voi keskeyttää aikataulun soveltamisen väliaikaisesti enintään yhden vuoden ajaksi.

3. Kuhunkin tuotteeseen sovellettava perustulli, josta 1 kohdassa määrätty perättäiset alennukset tehdään, on 19 artiklassa tarkoitettu tulli.

10 ARTIKLA

Tuontitullien poistamista koskevia määräyksiä sovelletaan myös fiskaalisiin tulleihin.

11 ARTIKLA

1. Libanon voi toteuttaa korotettujen tai palautettujen tullien muodossa ajallisesti rajoitettuja poikkeuksellisia toimenpiteitä, jotka poikkeavat 9 artiklan määräyksistä.

2. Näitä toimenpiteitä saa soveltaa ainoastaan varhaisessa kehitysvaiheessa olevaan teollisuuteen tai tiettyihin aloihin, joilla on meneillään rakennemuutos tai joilla on vakavia vaikeuksia, erityisesti jos nämä vaikeudet aiheuttavat vakavia yhteiskunnallisia ongelmia.

3. Libanoniin tuotaviin yhteisöstä peräisin oleviin tuotteisiin sovellettavat tullit, jotka on otettu käyttöön näiden poikkeustoimenpiteiden nojalla, saavat olla korkeintaan 25 prosenttia tuotteiden arvosta, ja niihin on edelleen sisällyttävä yhteisöstä peräisin olevien tuotteiden etuuskohtelu. Tällaisten toimenpiteiden kohteena olevien tuotteiden kokonaisarvo saa olla enintään 20 prosenttia yhteisöstä peräisin olevien teollisuustuotteiden kokonaistuonnista viimeksi kuluneiden kolmen vuoden aikana, joilta tilastotiedot ovat saatavilla.

4. Näitä toimenpiteitä sovelletaan enintään viiden vuoden ajan, jollei assosiaatiokomitea salli pidempää voimassaoloaikaa. Toimenpiteiden soveltaminen lopetetaan viimeistään kahdentoista vuoden enimmäissiirtymäkauden päättyessä.

5. Näitä toimenpiteitä ei voida ottaa käyttöön tuotteen osalta, jos kaikkien kyseistä tuotetta koskevien tullien ja määrällisten rajoitusten tai vaikutukseltaan vastaavien maksujen tai toimenpiteiden poistamisesta on kulunut yli kolme vuotta.

6. Libanon ilmoittaa assosiaatiokomitealle poikkeustoimenpiteistä, joita se aikoo toteuttaa, ja yhteisön pyynnöstä käydään neuvotteluja toimenpiteistä ja asianomaisista aloista

ennen toimenpiteiden käyttöönottoa. Kun Libanon toteuttaa näitä toimenpiteitä, se esittää komitealle aikataulun tämän artiklan mukaisesti käyttöön otettujen tullien poistamisesta. Tässä aikataulussa vahvistetaan asianomaisten tullien poistaminen vuosittain tasamääräisesti, ja poistaminen on aloitettava viimeistään toisen vuoden lopussa tullien käyttöön otosta. Assosiaatiokomitea voi päättää erilaisesta aikataulusta.

7. Poiketen siitä, mitä 4 kohdassa määrätään, assosiaatiokomitea voi uuden tuotannonalan perustamiseen liittyvien vaikeuksien huomioon ottamiseksi antaa Libanonille luvan pitää 1 kohdan nojalla jo käyttöön otetut toimenpiteet voimassa enintään kolmen vuoden ajan 12 vuoden siirtymäkauden päättymisen jälkeen.

2 LUKU

MAATALOUSTUOTTEET, KALATALOUSTUOTTEET JA JALOSTETUT MAATALOUSTUOTTEET

12 ARTIKLA

Tämän luvun määräyksiä sovelletaan sellaisiin yhteisöstä ja Libanonista peräisin oleviin tuotteisiin, jotka kuuluvat yhdistetyn nimekkeistön 1—24 ryhmään, Libanonin tullitariffiin ja liitteessä 1 lueteltuihin tuotteisiin.

13 ARTIKLA

Yhteisö ja Libanon vapauttavat asteittain maataloustuotteita, kalataloustuotteita ja jalostettuja maataloustuotteita koskevaa kauppaansa molempien osapuolten etujen mukaisesti.

14 ARTIKLA

1. Libanonista peräisin oleviin pöytäkirjassa 1 lueteltuihin maataloustuotteisiin sovelletaan yhteisöön tuotaessa kyseisessä pöytäkirjassa määrättyjä järjestelyjä.

2. Yhteisöstä peräisin oleviin pöytäkirjassa 2 lueteltuihin maataloustuotteisiin sovelle-

taan Libanoniin tuotaessa kyseisessä pöytäkirjassa määrättyjä järjestelyjä.

3. Tähän lukuun sisältyvien jalostettujen maataloustuotteiden kauppaan sovelletaan pöytäkirjassa 3 määrättyjä järjestelyjä.

15 ARTIKLA

1. Viisi vuotta tämän sopimuksen voimaantulon jälkeen yhteisö ja Libanon tarkastelevat tilannetta määrittääkseen vuosi tämän sopimuksen tarkistuksen jälkeen sovellettavat yhteisön ja Libanonin toimenpiteet 13 artiklassa määrätyn tavoitteen mukaisesti.

2. Ottaen huomioon osapuolten välisen maataloustuotteiden, kalataloustuotteiden ja jalostettujen maataloustuotteiden kaupan määrän ja tuotteiden erityisen arkuuden yhteisö ja Libanon tarkastelevat assosiaationeuvostossa säännöllisesti, tuotekohtaisesti, järjestelmällisesti ja vastavuoroisuutta noudattaen mahdollisuuksia tehdä toisilleen uusia myönnytyksiä, sanotun kuitenkaan rajoittamatta 1 kohdan määräysten soveltamista.

16 ARTIKLA

1. Jos toisen osapuolen maatalouspolitiikan täytäntöönpanon tai sen voimassa olevien määräysten muutoksen seurauksena annetaan erityismääräyksiä tai jos sen maatalouspolitiikan täytäntöönpanoon liittyviä voimassa olevia määräyksiä muutetaan tai niiden soveltamisalaa laajennetaan, asianomainen osapuoli voi muuttaa tästä sopimuksesta aiheutuvia järjestelyjä kyseisten tuotteiden osalta.

2. Muutoksen tekevä osapuoli ilmoittaa asiasta assosiaatiokomitealle. Assosiaatiokomitea kokoontuu toisen osapuolen pyynnöstä ottaakseen asianmukaisesti huomioon toisen osapuolen edut.

3. Jos yhteisö tai Libanon 1 kohtaa soveltaessaan muuttaa tässä sopimuksessa määrättyjä maataloustuotteita koskevia järjestelyjä, se myöntää toisen osapuolen alueelta peräisin

olevia tuotteita tuotaessa tässä sopimuksessa määrättyä etua vastaavan edun.

4. Sopimuksessa määrätyn järjestelyn muuttamisesta neuvotellaan assosiaationeuvostossa toisen osapuolen pyynnöstä.

17 ARTIKLA

1. Osapuolet sopivat tekevänsä yhteistyötä vähentääkseen petosten mahdollisuutta tämän sopimuksen kauppamääräysten soveltamisen yhteydessä.

2. Sen estämättä, mitä muualla tässä sopimuksessa määrätään, jos osapuoli katsoo, että petoksesta on riittävästi näyttöä esimerkiksi siten, että osapuolten välinen kauppa on kasvanut merkittävästi ja ylittää taloudellisia edellytyksiä kuten tavanomaista tuotanto- ja vientikapasiteettia vastaavan tason, tai jos se katsoo, että toinen osapuoli laiminlyö alkuperäselvitysten tarkastamisen edellyttämän hallinnollisen yhteistyön, osapuolet aloittavat viipymättä neuvottelut asianmukaisen ratkaisun löytämiseksi. Tätä ratkaisua odottaessa asianomainen osapuoli voi toteuttaa tarpeellisia pitämiään toimenpiteitä. Toimenpiteitä valittaessa on etusijalle asetettava ne, joista on vähiten haittaa tässä sopimuksessa vahvistettujen järjestelyjen toiminnalle.

3 LUKU

YHTEISET MÄÄRÄYKSET

18 ARTIKLA

1. Yhteisön ja Libanonin välisessä kaupassa ei oteta käyttöön uusia tuonti- tai vientituloja tai vaikutukseltaan vastaavia maksuja eikä tämän sopimuksen tullessa voimaan jo sovellettavia tuonti- tai vientituloja tai vaikutukseltaan vastaavia maksuja koroteta, ellei tässä sopimuksessa toisin määrätä.

2. Yhteisön ja Libanonin välisessä kaupassa ei oteta käyttöön uusia määrällisiä tuontirajoituksia tai vaikutukseltaan vastaavia toimenpiteitä.

3. Määrälliset tuontirajoitukset tai vaikutukseltaan vastaavat toimenpiteet Libanonin ja yhteisön välisessä kaupassa poistetaan tämän sopimuksen tullessa voimaan.

4. Yhteisö ja Libanon eivät sovelle keskinäiseen vientiinsä tulleja tai vaikutukseltaan vastaavia maksuja eivätkä määrällisiä rajoituksia tai vaikutukseltaan vastaavia toimenpiteitä.

19 ARTIKLA

1. Kuhunkin tuotteeseen sovellettava perustulli, josta 9 artiklan 1 kohdassa vahvistetut perättäiset alennukset tehdään, on yhteisöön neuvottelujen päättämispäivänä tosiasiallisesti sovellettu tulli.

2. Jos Libanon liittyy WTO:hon, osapuolten väliseen tuontiin sovellettava tulli on WTO:n sidottu tulli tai liittymispäivänä tosiasiallisesti sovellettu alempi tulli. Jos mitä tahansa tullia alennetaan WTO:hon liittymisen jälkeen kaikkien tuotteiden osalta, on sovellettava alennettua tullia.

3. Edellä 2 kohdassa oleva määräys koskee mitä tahansa tullin alennusta, jota sovelletaan neuvottelujen päättämispäivän jälkeen kaikkien tuotteiden osalta.

4. Osapuolet ilmoittavat toisilleen neuvottelujen päättämispäivänä sovellettavat tullinsa.

20 ARTIKLA

Libanonista peräisin oleviin tuotteisiin ei sovelleta niitä yhteisöön tuotaessa edullisempaa kohtelua kuin se, jota jäsenvaltiot soveltavat keskenään.

21 ARTIKLA

1. Osapuolet pidättyvät kaikista sisäisen verotuksen kaltaisista toimenpiteistä tai käytännöistä, jotka suoraan tai välillisesti saattavat toisen osapuolen tuotteet ja samankaltaiset toisen osapuolen alueelta peräisin olevat tuotteet keskenään eriarvoiseen asemaan.

2. Jommankumman osapuolen alueelle vietyihin tuotteisiin ei voida soveltaa välillisen sisäisen veron palautusta tuotteille suoraan tai epäsuorasti määrätyn välillisen veron määrän ylittävältä osalta.

22 ARTIKLA

1. Tämä sopimus ei ole este tulliliittojen, vapaakauppa-alueiden tai rajakauppajärjestelyjen ylläpitämiselle tai perustamiselle, sikäli kuin ne eivät muuta tässä sopimuksessa määrättyjä kauppajärjestelyjä.

2. Osapuolet neuvottelevat assosiaatiokomiteassa tulliliittojen tai vapaakauppa-alueiden perustamista koskevista sopimuksista ja tarvittaessa kaikista osapuolten kolmansien maiden suhteen soveltamaan kauppapolitiikkaan liittyvistä tärkeistä ongelmista. Tällaisia neuvotteluja käydään erityisesti jonkin kolmannen maan liittyessä yhteisöön sen varmistamiseksi, että yhteisön ja Libanonin yhteiset edut otetaan huomioon.

23 ARTIKLA

Jos osapuoli toteaa, että sen ja toisen osapuolen välisessä kaupassa harjoitetaan tullitariffeja ja kauppaa koskevan yleissopimuksen (GATT 1994 -sopimuksen) VI artiklassa ja omassa sisäisessä lainsäädännössä määritettyjen voimassa olevien kansainvälisten sääntöjen mukaista polkumyyntiä, se voi toteuttaa tarvittavat toimenpiteet tämän polkumyynnin torjumiseksi GATT 1994 -sopimuksen VI artiklan soveltamisesta tehdyn WTO-sopimuksen ja oman sisäisen lainsäädäntönsä mukaisesti.

24 ARTIKLA

1. Osapuolten välillä sovelletaan WTO:n tukia ja tasoitustulleja koskevaa sopimusta, sanotun kuitenkin rajoittamatta 35 artiklan soveltamista.

2. Jos osapuoli ennen 35 artiklan 2 kohdassa tarkoitettujen tarpeellisten sääntöjen käyttöön ottamista toteaa, että sen ja toisen osapuolen välisessä kaupassa esiintyy GATT 1994 sopimuksen VI ja XVI artiklassa määri-

teltyjen voimassa olevien kansainvälisten sääntöjen ja sisäisen lainsäädännön mukaisia tukia, se voi toteuttaa tarvittavat toimenpiteet näiden tukien torjumiseksi WTO:n tukia ja tasoitustulleja koskevan sopimuksen ja oman sisäisen lainsäädäntönsä mukaisesti.

25 ARTIKLA

1. Osapuolten välillä sovelletaan GATT 1994 -sopimuksen XIX artiklan ja WTO:n suojalausekkeita koskevan sopimuksen määräyksiä.

2. Ennen suojatoimenpiteiden soveltamista kansainvälisten sääntöjen mukaisesti osapuolen, joka aikoo toteuttaa kyseisiä toimenpiteitä, on toimitettava assosiaatiokomitealle kaikki asiaa koskevat tiedot tilanteen perusteelliseksi tarkastelemiseksi, jotta löydetäisiin molempia osapuolia tyydyttävä ratkaisu.

Ratkaisun löytämiseksi osapuolten on välittömästi neuvoteltava asiasta assosiaatiokomiteassa. Jos neuvottelujen tuloksena osapuolet eivät 30 päivän kuluessa neuvottelujen alkamisesta pääse yksimielisyyteen suojatoimenpiteiden soveltamisen välttämiseksi, se osapuoli, joka aikoo soveltaa suojatoimenpiteitä, voi soveltaa GATT 1994 -sopimuksen XIX artiklan ja WTO:n suojalausekkeita koskevan sopimuksen määräyksiä.

3. Tämän artiklan mukaisia suojatoimenpiteitä valittaessa osapuolten on asetettava etusijalle sellaiset, jotka häiritsevät mahdollisimman vähän tämän sopimuksen toimintaa.

4. Suojatoimenpiteistä on ilmoitettava viipymättä assosiaatiokomitealle, joka käsittelee niitä määräajoin tarkoituksenaan erityisesti niiden poistaminen heti, kun olosuhteet sen sallivat.

26 ARTIKLA

1. Jos 18 artiklan 4 kohdan määräysten noudattaminen johtaa:

a) jälleenvientiin kolmanteen maahan, jonka osalta viejänä oleva osapuoli soveltaa ky-

seistä tuotetta koskevia määrällisiä vientirajoituksia, vientitulleja tai vaikutukseltaan vastaavia toimenpiteitä, tai

b) sellaisen tuotteen riittämättömään tarjontaan tai mahdolliseen riittämättömään tarjontaan, joka on olennaisen tärkeä viejänä olevalle osapuolelle,

ja jos edellä tarkoitetuista tilanteista aiheutuu tai saattaa aiheutua viejänä olevalle osapuolelle huomattavia vaikeuksia, tämä voi toteuttaa asianmukaisia toimenpiteitä 2 kohdassa määrättyjä edellytyksiä ja menettelyjä noudattaen.

2. Edellä 1 kohdassa tarkoitetuista tilanteista aiheutuvat vaikeudet annetaan assosiaatiokomitean tarkasteltaviksi. Assosiaatiokomitea voi tehdä tarvittavan päätöksen vaikeuksien poistamiseksi. Jos se ei ole tehnyt päätöstä 30 päivän kuluessa siitä päivästä, jona ongelma on saatettu sen käsiteltäväksi, viejänä oleva osapuoli voi soveltaa kyseisen tuotteen vientiin aiheellisia toimenpiteitä. Nämä toimenpiteet eivät saa olla syrjiviä, ja ne on poistettava, kun olosuhteet eivät enää edellytä niiden jatkamista.

27 ARTIKLA

Tämä sopimus ei estä sellaisia tuontia, vientiä tai kauttakuljetusta koskevia kieltoja tai rajoituksia, jotka ovat perusteltuja julkisen moraalin, yleisen järjestyksen tai turvallisuuden kannalta, ihmisten ja eläinten terveyden ja elämän tai kasvien suojelemiseksi, taiteellisten, historiallisten tai arkeologisten kansallisaarteiden suojelemiseksi taikka henkisen, teollisen tai kaupallisen omaisuuden suojelemiseksi tai kultaa tai hopeaa sekä ehtyvien luonnonvarojen suojelua koskevien säännösten ja määräysten perusteella. Nämä kiellot tai rajoitukset eivät kuitenkaan saa olla keino mielivaltaiseen syrjintään tai osapuolten välisen kaupan peiteltyyn rajoittamiseen.

28 ARTIKLA

Tämän osaston määräyksissä käytetyn käsitteen "peräisin olevat tuotteet" ("alkuperä-tuotteet") määrittely sekä siihen liittyvät hal-

linnollisen yhteistyön menetelmät esitetään pöytäkirjassa 4.

29 ARTIKLA

Tavarat luokitellaan yhteisöön tuontia varten yhdistetyn tavaranimikkeistön mukaisesti. Libanoniin tuontia varten tavarat luokitellaan Libanonin tullitariffin mukaisesti.

III OSASTO

SIJOITTAUTUMISOIKEUS JA PALVELUT

30 ARTIKLA

1. Osapuolen toiselle osapuolelle myöntämä sijoittautumisoikeutta ja palveluja koskeva kohtelu perustuu kunkin osapuolen palvelukaupan yleissopimuksen (GATS-sopimus) mukaisiin sitoumuksiin ja muihin velvollisuuksiin. Tämä määräys tulee voimaan siitä päivästä lähtien, jona Libanon lopullisesti liittyy WTO:hon.

2. Libanon sitoutuu toimittamaan Euroopan yhteisölle ja sen jäsenvaltioille GATS-sopimuksen XX artiklan mukaisesti laaditun aikataulun erityisistä palveluja koskevista sitoumuksista heti kun se on laadittu.

3. Osapuolet sitoutuvat tarkastelemaan edellä mainittujen määräysten kehittämistä taloudellista integraatiota koskevan sopimuksen laatimiseksi GATS-sopimuksen V artiklan mukaisesti.

4. Assosiaationeuvosto tarkastelee ensimmäisen kerran tämän artiklan 3 kohdassa määrättyä tavoitetta vuoden kuluttua tämän sopimuksen voimaantulosta.

5. Osapuolet eivät toteuta tämän sopimuksen voimaantulopäivän ja Libanonin WTO:hon liittymisen välisenä aikana mitään sellaisia toimenpiteitä tai toimia, joiden vuoksi yhteisön tai Libanonin palveluntarjoajien palvelujen tarjoamisen edellytykset muuttuisivat syrjivämmiksi kuin ne olivat tämän sopimuksen voimaantulopäivänä.

6. Tässä osastossa tarkoitetaan

a) osapuolen 'palveluntarjoajalla' oikeushenkilöä tai luonnollista henkilöä, joka pyrkii tarjoamaan tai tarjoaa palveluja;

b) 'oikeushenkilöllä' yritystä tai tytäryhtiötä, joka on perustettu joko jäsenvaltion tai Libanonin lainsäädännön mukaisesti ja jonka kotipaikka, keskushallinto tai päätoimipaikka on joko yhteisön tai Libanonin alueella. Jos ainoastaan oikeushenkilön kotipaikka tai keskushallinto on joko yhteisön tai Libanonin alueella, sen ei katsota olevan yhteisön tai Libanonin oikeushenkilö, ellei sen toiminta ole tosiasiaa ja jatkuvasti sidoksissa joko yhteisön tai Libanonin talouteen;

c) 'tytäryhtiöllä' oikeushenkilöä, joka on tosiasiaa toisen oikeushenkilön hallinnassa;

d) 'luonnollisella henkilöllä' henkilöä, joka on joko yhteisön jäsenvaltion tai Libanonin kansalainen osapuolten kansallisten lainsäädäntöjen mukaisesti.

IV OSASTO

MAKSUT, PÄÄOMA, KILPAILU JA MUUT TALOUDELLISET MÄÄRÄYKSET

1 LUKU

JUOKSEVAT MAKSUT JA PÄÄOMIEN LIKKUVUUS

31 ARTIKLA

Tämän sopimuksen määräysten puitteissa ja 33 ja 34 artiklan määräysten mukaisesti yhteisön ja Libanonin välillä ei saa rajoittaa pääoman liikkuvuutta eikä syrjiä kansallisuuden tai kansalaisten asuinpaikan tai pääoman investointipaikan perusteella.

32 ARTIKLA

Tämän sopimuksen puitteissa tavaroiden, henkilöiden, palvelujen tai pääoman liikku-

vuuteen liittyviin juokseviin maksuihin ei sovelleta rajoituksia.

33 ARTIKLA

1. Tämän sopimuksen muiden määräysten ja muiden yhteisön ja Libanonin kansainvälisten velvollisuuksien mukaisesti 31 ja 32 artiklan määräysten soveltaminen ei rajoita osapuolten välillä tämän sopimuksen voimaantulopäivänä voimassa olevien sellaisten rajoitusten soveltamista, jotka koskevat niiden välistä pääoman liikkuvuutta, johon liittyy suora sijoitus, mukaan luettuna kiinteistöihin, sijoittautuminen, rahoituspalveluiden tarjoaminen tai arvopapereiden pääsy pääomamarkkinoille.

2. Tämä ei kuitenkaan vaikuta yhteisössä asuvien henkilöiden Libanonissa tekemien tai Libanonissa asuvien henkilöiden yhteisössä tekemien sijoitusten ja niistä mahdollisesti saadun voiton siirtoon ulkomaille.

34 ARTIKLA

Jos yhdellä tai useammalla yhteisön jäsenvaltiolla tai Libanonilla on vakavia maksutasevaikeuksia tai tällaiset vaikeudet uhkaavat niitä, yhteisö tai Libanon voi GATT-sopimuksessa vahvistettuja edellytyksiä noudattaen ja Kansainvälisen valuuttarahaston sääntöjen VIII ja XIV artiklan mukaisesti ottaa käyttöön juokseviin maksuihin sovellettavia rajoituksia, jos kyseiset rajoitukset ovat ehdottoman välttämättömiä. Tapauksen mukaan yhteisö tai Libanon ilmoittaa asiasta viipymättä toiselle osapuolelle ja toimittaa mahdollisimman pian tälle aikataulun kyseisten toimenpiteiden poistamiseksi.

2 LUKU

KILPAILU JA MUUT TALOUDELLISET ASIAT

35 ARTIKLA

1. Seuraavat toimenpiteet ovat yhteensopimattomia tämän sopimuksen moitteettoman toiminnan kanssa siltä osin kuin ne voi-

vat vaikuttaa yhteisön ja Libanonin väliseen kauppaan:

a) yritysten väliset sopimukset, yritysten yhteenliittymien päätökset sekä yritysten väliset yhdenmukaistetut menettelytavat, joiden tarkoituksena tai seurauksena on osapuolten lainsäädännössä määritetty kilpailun estäminen, rajoittaminen tai vääristäminen;

b) yhden tai useamman yrityksen toimesta tapahtuva osapuolten lainsäädännössä määritetty määrävän markkina-aseman väärinkäyttö yhteisön tai Libanonin koko alueella tai merkittävällä osalla sitä.

2. Osapuolet soveltavat omaa kilpailulainsäädäntöään ja vaihtavat tietoja ottaen huomioon luottamuksellisuusvaatimuksen asettamat rajoitukset. Assosiaatiokomitea hyväksyy viiden vuoden kuluessa tämän sopimuksen voimaantulosta tarvittavat yhteistyötä koskevat säännöt 1 kohdan soveltamiseksi.

3. Jos yhteisö tai Libanon katsoo, että tietty käytäntö on yhteensopimaton tämän artiklan 1 kohdan kanssa, ja jos kyseinen käytäntö aiheuttaa tai uhkaa aiheuttaa vakavia vaikeuksia toiselle osapuolelle, se voi ottaa käyttöön tarvittavat toimenpiteet neuvoteltuaan asiasta assosiaatiokomiteassa tai 30 työpäivää sen jälkeen, kun asia annettiin assosiaatiokomitean käsiteltäväksi.

36 ARTIKLA

Ottaen huomioon sitoumukset, jotka jäsenvaltiot ja Libanon ovat tehneet tai tulevat tekemään GATT-sopimuksen puitteissa, jäsenvaltiot ja Libanon mukauttavat asteittain valtion kaupalliset monopolit taatakseen, että tämän sopimuksen voimaantulon jälkeen viidennen vuoden päättyessä tavaroiden hankinnan ja kaupan pitämisen edellytyksissä ei enää esiinny syrjintää jäsenvaltioiden ja Libanonin kansalaisten välillä. Tämän tavoitteen saavuttamiseksi toteutetuista toimenpiteistä on ilmoitettava assosiaatiokomitealle.

37 ARTIKLA

Julkisten yritysten ja niiden yritysten osal-

ta, joille on myönnetty erityis- tai yksinoikeuksia, assosiaationeuvosto varmistaa, että alkaen viidennestä vuodesta tämän sopimuksen voimaantulon jälkeen ei enää hyväksytä tai pidetä voimassa yhtään yhteisön ja Libanonin välistä kauppaa häiritsevää toimenpidettä osapuolten etujen vastaisesti. Tämä määräys ei estä lainsäädännön perusteella tai tosiasiallisesti näille yrityksille kuuluvien erityistehävien suorittamista.

38 ARTIKLA

1. Tämän artiklan ja liitteen 2 määräysten mukaisesti osapuolet myöntävät ja varmistavat henkiseen, teolliseen ja kaupalliseen omaisuuteen liittyvien oikeuksien asianmukaisen ja tehokkaan suojelun korkeimpien kansainvälisten standardien mukaisesti, mukaan lukien tehokkaat keinot tällaisten oikeuksien käyttämiseksi.

2. Osapuolet tarkastelevat säännöllisesti tämän artiklan ja liitteen 2 täytäntöönpanoa. Jos henkisen omaisuuden alalla ilmenee kaupankäyntiin vaikuttavia vaikeuksia, neuvotellut aloitetaan pikaisesti jommankumman osapuolen pyynnöstä molempia tyydyttävän ratkaisun löytämiseksi.

39 ARTIKLA

1. Osapuolet ottavat tavoitteekseen julkisia hankintoja koskevien sopimusten vastavuoroisen ja asteittaisen vapauttamisen.

2. Assosiaationeuvosto toteuttaa 1 kohdan määräysten täytäntöönpanossa tarvittavat toimenpiteet.

V OSASTO

TALOUDELLINEN JA ALAKOHTAINEN YHTEISTYÖ

40 ARTIKLA

Tavoitteet

1. Osapuolet laativat yhdessä tämän osas-

ton alojen yhteistyössä tarvittavat strategiat ja menettelyt.

2. Osapuolet sitoutuvat tiivistämään taloudellista yhteistyötä yhteisten etujensa mukaisesti ja tätä sopimusta luonnehtivan kumppanuuden hengessä.

3. Taloudellisen yhteistyön tavoitteena on tukea Libanonin toimintaa kestävän taloudellisen ja sosiaalisen kehityksen hyväksi.

41 ARTIKLA

Soveltamisala

1. Yhteistyö koskee ensisijaisesti aloja, jotka kärsivät sisäisistä vaikeuksista tai joihin Libanonin talouden vapauttamiskehitys vaikuttaa kokonaisuudessaan, ja joihin vaikuttaa erityisesti yhteisön ja Libanonin välisen kaupan vapauttaminen.

2. Yhteistyö kohdistuu myös aloihin, joilla yhteisön ja Libanonin talouksia voidaan lähentää, ja erityisesti aloihin, joilla saadaan aikaan kasvua ja parannetaan työllisyyttä.

3. Ympäristönsuojelu ja ekologisen tasapainon säilyttäminen ovat keskeisessä asemassa toteutettaessa yhteistyötä talouden eri aloilla.

4. Osapuolet voivat sopia taloudellisen yhteistyön laajentamisesta muille aloille, joita tämän osaston määräykset eivät koske.

42 ARTIKLA

Menetelmät ja yksityiskohtaiset säännöt

Taloudellista yhteistyötä toteutetaan erityisesti:

a) osapuolten välisellä säännöllisellä taloudellisella vuoropuhelulla, joka kattaa kaikki makrotalouspolitiikan alat;

b) kullakin yhteistyön alalla toteutettavalla säännöllisellä tietojen ja ajatusten vaihdolla, virkamiesten ja asiantuntijoiden tapaamiset mukaan lukien;

c) neuvonta-, asiantuntija- ja koulutustoi-
mien siirrolla;

d) yhteisten toimien, kuten seminaarien ja
työpajojen, toteuttamisella;

e) antamalla teknistä ja hallinnollista apua
sekä apua lainsäädännön valmistelussa;

f) tiedon jakamisella yhteistyöaloitteista.

— Libanonin osallistumisella hajautetun
yhteistyön verkkoihin;

— edistämällä koulutus- ja tutkimustoi-
minnan välistä synergiaa;

b) Libanonin tutkimustoiminnan valmiuk-
sien parantaminen; sen teknologisen kehityk-
sen edistäminen;

c) teknisten innovaatioiden sekä uuden tek-
nologian ja taitotiedon siirtämisen tehostami-
nen;

d) mahdollisuuksien tarkasteleminen Liba-
nonin osallistumiseksi tutkimusta koskeviin
Euroopan yhteisön puiteohjelmiin.

43 ARTIKLA

Koulutus

Yhteistyöllä pyritään:

a) määrittelemään keinot, joilla paranne-
taan näkyvästi tilannetta koulutuksen, erityi-
sesti ammatillisen koulutuksen, alalla;

b) kannustamaan yhteisiin toimintoihin eri-
koistuneiden toimistojen välisten kiinteiden
yhteyksien perustamista ja kokemusten ja tai-
to-tiedon vaihtoa, nuorisovaihtoa ja yliopis-
tojen ja muiden koulutuslaitosten välistä
vaihtoa kulttuurien lähentämiseksi;

c) suosimaan erityisesti naisten pääsyä
koulutukseen ja ammatilliseen koulutukseen,
mukaan luettuna tekninen ja korkea-asteen
koulutus.

44 ARTIKLA

Yhteistyö tieteen ja tekniikan alalla

Yhteistyön tavoitteena on:

a) suosia molempien osapuolten tieteellisen
yhteisöjen pysyvien suhteiden aikaan-
saamista, erityisesti seuraavin keinoin:

— tarjoamalla Libanonille mahdollisuus
osallistua yhteisön tutkimus- ja tekno-
logian kehitysohjelmiin yhteisön ulko-
puolisten maiden osallistumisesta ky-
seisiin ohjelmiin annettujen säännösten
mukaisesti;

45 ARTIKLA

Ympäristö

1. Osapuolet suosivat yhteistyötä ympäris-
tön heikkenemisen ehkäisyssä, sen saastumi-
sen hallinnassa ja luonnonvarojen järkevän
käytön varmistamisessa kestävän kehityksen
takaamiseksi.

2. Yhteistyössä keskitytään:

a) Välimeren veden laatuun ja meren saas-
tumisen rajoittamiseen ja estämiseen;

b) jätehuoltoon ja erityisesti myrkyllisten
jätteiden käsittelyyn;

c) maaperän suolapitoisuuden lisääntymi-
seen;

d) arkojen rannikkoalueiden ympäristöasi-
oiden hallintaan;

e) ympäristökasvatukseen ja -tietoisuuteen;

f) pitkälle kehitettyjen välineiden käyttöön
ympäristön hallinnassa ja seurannassa ja eri-
tyisesti ympäristöä koskevien tietojärjestel-
mien ja ympäristövaikutuksia koskevien tut-
kimusten käyttöön;

g) teollisuuden kehityksen vaikutukseen ympäristöön yleensä ja erityisesti teollisuuslaitosten turvallisuuteen;

h) maatalouden vaikutukseen maaperän ja veden laatuun;

i) maaperän suojeluun;

j) vesivarojen järkevään hallintaan;

k) yhteisiin tutkimus- ja seurantatoimiin sekä ohjelmiin ja hankkeisiin.

46 ARTIKLA

Yhteistyö teollisuuden alalla

Yhteistyön tavoitteena on:

a) suosia yhteistyötä osapuolten taloudellisten toimijoiden välillä, mukaan luettuna yhteistyö Libanonin osallistumiseksi yhteisön yritysverkostoihin;

b) tukea pyrkimyksiä nykyaikaistaa ja uudistaa Libanonin julkisen ja yksityisen sektorin teollisuus (mukaan luettuna maatalous- ja elintarviketeollisuus);

c) kannustaa yksityisyrityksille myönteisen ilmapiirin kehitystä paikallisille markkinoille ja vientimarkkinoille tarkoitettuna tuotannon edistämiseksi ja monipuolistamiseksi;

d) edistää Libanonin inhimillisiä voimavaroja ja teollisuutta käyttämällä paremmin hyväksi innovaatioiden, tutkimuksen ja teknologisen kehityksen alan politiikkoja;

e) helpottaa pääsyä pääomamarkkinoille tuottavien sijoitusten rahoittamiseksi;

f) suosia pienten ja keskisuurten yritysten kehitystä erityisesti

— edistämällä yritysten välisiä yhteyksiä osaksi käyttämällä yhteisön verkostoja ja välineitä teollisuuden yhteistyön ja kumppanuuden edistämiseksi;

— helpottamalla luotonsaantia investointien rahoittamiseksi;

— asettamalla käyttöön tieto- ja tukipalvelut,

— edistämällä inhimillisiä voimavaroja innovaatioiden kannustamiseksi ja aloittamalla hankkeita ja taloudellisia toimia.

47 ARTIKLA

Investointien edistäminen ja suojelu

1. Yhteistyön tavoitteena on suunnata Libanoniin enemmän pääomavirtoja, asiantuntemusta ja teknologiaa muun muassa:

a) käyttämällä asianmukaisia keinoja investointimahdollisuuksien löytämiseksi ja investointisääntöjä koskevien tiedonsaantikanavien avulla;

b) antamalla tietoa ulkoiisiin investointeihin liittyvistä eurooppalaisista investointijärjestelmistä (tekninen apu, suora taloudellinen tuki, verokannustimet, investointivakuutus, jne.) ja parantamalla Libanonin mahdollisuuksia hyötyä niistä;

c) tarkastelemalla yhteisyritysten perustamista erityisesti pienten ja keskisuurten yritysten osalta ja tarpeen mukaan tekemällä jäsenvaltioiden ja Libanonin välisiä sopimuksia;

d) perustamalla investointeihin kannustavia ja niitä edistäviä järjestelmiä;

e) oikeudellisella ympäristöllä, joka edistää osapuolten välisten investointien tekemistä, tarpeen mukaan tekemällä jäsenvaltioiden ja Libanonin välisiä investointisuoja koskevia sopimuksia ja kaksinkertaisen verotuksen estäviä sopimuksia.

2. Yhteistyöhön voi sisältyä myös perusteollisuuden hankintaan ja käyttöön, standardien soveltamiseen, inhimillisten voimavarojen kehittämiseen ja paikallisten työpaikko-

jen luomiseen liittyvien hankkeiden suunnittelu ja toteuttaminen.

48 ARTIKLA

Yhteistyö standardoinnin ja vaatimustenmukaisuuden arvioinnin aloilla

Osapuolten yhteistyöhön sisältyy:

- a) erojen vähentäminen standardoinnin, mittaustoiminnan, laadunvalvonnan ja vaatimustenmukaisuuden arvioinnin aloilla;
- b) Libanonin laboratorioden ajanmukais-
tamisen kehittäminen;
- c) vastavuoroista tunnustamista koskevien
sopimusten neuvottelemineen niin pian kuin
niitä koskevat edellytykset täyttyvät;
- d) standardoinnista, laadusta sekä henkises-
tä, teollisesta ja kaupallisesta omaisuudesta
vastuussa olevien Libanonin instituutioiden
vahvistaminen.

49 ARTIKLA

Lainsäädäntöjen lähentäminen

Osapuolet tekevät voitavansa lähentääkseen omia lainsäädäntöjään tämän sopimuksen soveltamisen helpottamiseksi.

50 ARTIKLA

Rahoituspalvelut

Yhteistyön tavoitteena on sääntöjen ja standardien lähentäminen muun muassa seuraavilla aloilla:

- a) Libanonin rahoitusmarkkinoiden kehittäminen;
- b) Libanonin rahoituspalvelujen ja rahoituksen valvonnan kirjanpito-, tilintarkastus-, valvonta- ja sääntelyjärjestelmien parantaminen.

51 ARTIKLA

Maatalous ja kalatalous

Yhteistyön tavoitteena on:

- a) suosia tuotannon monipuolistamiseen
pyrkiviä politiikkoja;
- b) vähentää riippuvuutta elintarvikkeista;
- c) edistää ympäristön huomioon ottavaa
maataloutta;
- d) lähentää osapuolten yritysten, ryhmittymien ja ammatillisten järjestöjen välisiä suhteita;
- e) antaa tukea ja teknistä koulutusta; tukea
maatalouden tutkimusta, neuvontapalveluja,
maalalosalan koulutusta ja maalalosalan
henkilöstön teknistä koulutusta;
- f) yhdenmukaistaa kasvinsuojelu- ja eläin-
lääkintäalan standardeja;
- g) edistää maaseudun integroitua kehittä-
mistä, mukaan luettuna peruspalvelujen pa-
rantaminen ja taloudellisten liitännäistoimien
kehittäminen erityisesti alueilla, joilla on hä-
vitetty laittomia viljelykasveja;
- h) edistää yhteistyötä maaseutualueilla,
vaihtaa kokemuksia ja taitotietoa maaseudun
kehityksestä;
- i) kehittää merikalastusta ja vesiviljelyä;
- j) kehittää pakkaus-, varastointi- ja markki-
nointitekniikoita ja parantaa jakelukanavia;
- k) kehittää maatalouden vesivaroja;
- l) kehittää metsätaloutta erityisesti metsän
istutuksen, metsäpalojen ehkäisyn, metsälai-
tumien ja aavikoitumisen torjunnan aloilla;
- m) kehittää maatalouden koneistamista ja
edistää maalalospalveluosuuskuntia;
- n) vahvistaa maalalosluttojärjestelmää.

52 ARTIKLA

Liikenne

Yhteistyön tavoitteena on:

a) tärkeimpiin Euroopan laajuisiin yhteistä etua palveleviin liikennereitteihin yhteydessä olevien teiden, rautateiden, satamien ja lentoasemien infrastruktuurien nykyaikaistaminen ja niiden rakenteiden uudistaminen;

b) yhteisössä voimassa olevia toiminta- ja turvastandardeja vastaavien standardien laatiminen ja täytäntöönpano;

c) multimodaalikuljetuksissa, konttikuljetuksissa ja jälleenlaivauksessa käytettävien teknisten välineiden ajanmukaistaminen yhteisön standardien tasolle;

d) tie-, meri- ja multimodaalikuljetusten parantaminen, satamien ja lentoasemien hallinnan parantaminen, meri- ja ilmaliikenteen valvonnan, rautateiden ja navigointilaitteiden parantaminen;

e) joukkoliikenteen, mukaan luettuna julkinen liikenne, uudelleenjärjestely ja uudistaminen.

53 ARTIKLA

Tietoyhteiskunta ja televiestintä

1. Osapuolet ovat tietoisia siitä, että tieto- ja viestintätekniikat kuuluvat nykyaikaisen yhteiskunnan keskeisiin tekijöihin ja että ne ovat erittäin tärkeitä taloudelliselle ja yhteiskunnalliselle kehitykselle ja että ne ovat synnyttävän tietoyhteiskunnan kulmakivi.

2. Tämän alan yhteistyössä keskitytään:

a) vuoropuheluun tietoyhteiskunnan eri näkökohtiin liittyvistä kysymyksistä, myös televiestintäpolitiikoista;

b) tietotekniikkaan ja televiestintään liittyvää sääntelyä, standardisointia, vaatimustenmukaisuuden arviointia ja varmentamista koskevien tietojen vaihtoon ja tekniseen apuun kyseisillä aloilla;

c) uuden tiedon ja televiestintäteknologian levittämiseen ja pitkälle kehitetyn viestinnän, tietopalvelujen ja teknologian ajanmukaistettuihin laitteisiin;

d) tutkimusta ja teknologista kehittämistä tai teollisia sovelluksia koskevien yhteisten hankkeiden edistämiseen ja toteuttamiseen tietotekniikan, viestinnän, telematiikan ja tietoyhteiskunnan alalla;

e) libanonilaisten organisaatioiden osallistumiseen pilottihankkeisiin ja eurooppalaisiin ohjelmiin luotujen rakenteiden puitteissa;

f) yhteisön ja Libanonin telematiikkaverkostojen ja -palvelujen yhteenliittämiseen ja yhteentoimivuuteen;

g) vuoropuheluun kansainvälisiä palveluja koskevasta sääntely-yhteistyöstä, mukaan luettuna tietojen ja yksityisyyden suojaa koskevat näkökohdat.

54 ARTIKLA

Energia

Yhteistyössä keskitytään seuraaviin seikkoihin:

a) uusiutuvien energiamuotojen edistäminen;

b) energiansäästön ja energiatehokkuuden edistäminen;

c) yhteisön ja Libanonin taloudelliset ja yhteiskunnalliset toimijat yhdistäviin tietopankkiverkkoihin liittyvä soveltava tutkimus;

d) energiaverkkojen nykyaikaistamisen ja kehittämisen tukeminen ja niiden liittäminen yhteen yhteisön verkkojen kanssa.

55 ARTIKLA

Matkailu

Yhteistyössä keskitytään seuraaviin seikkoihin:

- a) matkailualan investointien edistäminen;
- b) matkailuelinkeinoa koskevan tietämyksen ja matkailuun vaikuttavien politiikkojen yhdenmukaisuuden parantaminen;
- c) matkailun hyvän kausittaisen jakautumisen edistäminen;
- d) kulttuuriperinnön merkityksen korostaminen matkailun kannalta;
- e) matkailun ja ympäristön vuorovaikutuksen asianmukaisena säilyttämisen varmistaminen;
- f) matkailuelinkeinon kilpailukyvyyn parantaminen tukemalla standardien ja ammatillisen pätevyuden lisäämistä;
- g) tiedonkulun lisääminen;
- h) hotellinjohtoon ja -hallintoon liittyvän koulutuksen ja muun hotellialan koulutuksen tehostaminen;
- i) kokemusten vaihdon järjestäminen matkailualan tasapainoisen ja kestävä kehityksen varmistamiseksi erityisesti tietojenvaihdon, näyttelyiden, kokousten ja matkailualan julkaisujen avulla.

56 ARTIKLA

Tulliyhteistyö

1. Osapuolet kehittävät tulliyhteistyötä varmistaakseen, että kauppaa koskevia määräyksiä noudatetaan. Tätä varten ne aloittavat tulliasioita koskevan vuoropuhelun.
2. Yhteistyössä keskitytään erityisesti seuraaviin asioihin:
 - a) tavaroiden tulliselvitykseen liittyvien tarkastusten ja menettelyjen yksinkertaistaminen;
 - b) mahdollisuus liittää yhteen yhteisön ja Libanonin passitusjärjestelmät;
 - c) asiantuntijoiden välinen tietojenvaihto ja ammatillinen koulutus;

- d) teknisen avun antaminen tarvittaessa.

3. Osapuolten hallintoviranomaiset antavat toisilleen keskinäistä apua pöytäkirjan 5 määräysten mukaisesti, sanotun kuitenkaan rajoittamatta muita tässä sopimuksessa määrättyjä yhteistyön muotoja, jotka liittyvät erityisesti huumausaineiden ja rahanpesun vastaiseen toimintaan.

57 ARTIKLA

Tilastoalan yhteistyö

Tämän alan yhteistyön tavoitteena on osapuolten käyttämien menetelmien yhdenmukaistaminen ja tietojen, mukaan luettuna tietopankkien, hyödyntäminen kaikilla niillä tämän sopimuksen soveltamisaloilla, joilla tilastotietoja voidaan kerätä.

58 ARTIKLA

Kuluttajansuoja

Tämän alan yhteistyöllä on pyrittävä saattamaan yhteisön ja Libanonin kuluttajansuojaohjelmat yhteensopiviksi, ja yhteistyöhön olisi mahdollisuuksien mukaan sisällytettävä erityisesti seuraavat asiat:

- a) kuluttajalainsäädännön lähentäminen kaupan esteiden välttämiseksi;
- b) vaarallisia elintarvikkeita ja teollisuustuotteita koskevien tietojenvaihtojärjestelmien perustaminen, kehittäminen ja liittäminen toisiinsa (pikavaroitusjärjestelmät);
- c) tietojen ja asiantuntijoiden vaihto;
- d) koulutusohjelmien järjestäminen ja teknisen avun antaminen.

59 ARTIKLA

Yhteistyö instituutioiden ja oikeusvaltioperiaatteen vahvistamisessa

Osapuolet korostavat oikeusvaltioperiaatteen ja instituutioiden moitteettoman toiminnan merkitystä kaikilla hallinnon tasoilla

yleensä ja lainvalvonnassa ja oikeusjärjestelmässä erityisesti. Riippumaton ja tehokas oikeuslaitos ja hyvin koulutetut lakimiehet ovat erityisen tärkeitä tässä yhteydessä.

60 ARTIKLA

Rahanpesu

1. Osapuolet sopivat, että niiden on ponnisteltava sinnikkäästi estääkseen niiden rahoitusjärjestelmien käytön rikosten avulla yleensä ja erityisesti huumausainerikosten avulla saatujen varojen rikollisen alkuperän häivyttämiseen.

2. Tämän alan yhteistyöhön voi kuulua hallinnollisen ja teknisen avun antaminen kansainvälisten standardien mukaisten tehokkaiden standardien luomiseksi ja niiden tosiasialliseksi täytäntöön panemiseksi rahanpesun vastaista toimintaa varten.

61 ARTIKLA

Järjestäytyneen rikollisuuden ehkäisy ja torjunta

1. Osapuolet sopivat tekevänsä yhteistyötä järjestäytyneen rikollisuuden ehkäisyssä ja torjunnassa erityisesti seuraavilla aloilla: ihmiskauppa, seksuaalinen hyväksikäyttö, korruptio, rahoitusvälineiden väärentäminen, kiellettyjen, väärennettyjen tai laittomasti valmistettujen tavaroiden laitton kauppa ja erityisesti teollisuusjätteiden ja radioaktiivisen materiaalin laitton kauppa, aseiden ja räjähdysaineiden kauppa, tietokonerikollisuus, varastetut ajoneuvot.

2. Osapuolten on toimittava läheisessä yhteistyössä tarvittavien mekanismien ja standardien laatimiseksi.

3. Tämän alan tekniseen ja hallinnolliseen yhteistyöhön kuuluu koulutus ja rikollisuuden torjunnasta ja ehkäisystä vastuussa olevien viranomaisten tehokkuuden lisääminen sekä toimenpiteiden kehittäminen rikosten ehkäisemiseksi.

62 ARTIKLA

Laittomia huumausaineita koskeva yhteistyö

1. Osapuolet tekevät toimivaltansa rajoissa yhteistyötä varmistaakseen, että niiden huumausaineita koskeva lähestymistapa on tasapainoinen ja yhtenäinen. Alan politiikalla ja toimilla pyritään vähentämään laittomien huumausaineiden tarjontaa, kauppaa ja kysyntää ja varmistamaan huumausaineiden kemiallisten esiasteiden tehokkaampi valvonta.

2. Osapuolet sopivat näiden tavoitteiden saavuttamiseksi tarvittavista yhteistyömenetelmistä. Toimet perustuvat yhteisesti sovituihin periaatteisiin Yhdistyneiden Kansakuntien yleiskokouksen huumeita koskevassa erityisistunnossa vuonna 1998 hyväksytyjen viiden peruseriaatteen mukaisesti.

3. Osapuolten väliseen yhteistyöhön voi sisältyä tekninen ja hallinnollinen apu erityisesti seuraavilla aloilla: kansallisen lainsäädännön ja politiikkojen laatiminen, institutioiden ja tiedotuskeskusten perustaminen, henkilöstön koulutus, huumausaineisiin liittyvä tutkimus ja huumausaineiden laittomassa valmistuksessa käytettyjen kemiallisten esiasteiden väärinkäytön estäminen. Osapuolet voivat sopia sisällyttävänsä yhteistyöhön myös muita aloja.

VI OSASTO

YHTEISTYÖ YHTEISKUNNAN JA KULTTUURIN ALOILLA

1 LUKU

VUOROPUHELU JA YHTEISTYÖ YHTEISKUNNALLISTEN ASIOIDEN ALALLA

63 ARTIKLA

Osapuolet päättävät yhdessä tämän osaston alojen yhteistyössä tarvittavista menetelmistä.

64 ARTIKLA

1. Osapuolet aloittavat säännöllisen vuoropuhelun kaikista niiden etua koskevista yhteiskunnalliseen alaan kuuluvista aiheista.

2. Tämän vuoropuhelun avulla etsitään tapoja kehityksen parantamiseksi työntekijöiden liikkuvuuden sekä vastaanottavan osapuolen alueella laillisesti oleskelevien Libanonin ja yhteisön kansalaisten tasavertaisen kohtelun ja yhteiskunnallisen sopeutumisen osalta.

3. Vuoropuheluun sisältyvät erityisesti kaikki asiat, jotka liittyvät:

a) siirtolaisyhdyskunnissa vallitseviin elin- ja työskentelyolosuhteisiin;

b) siirtolaisuuteen;

c) laittomaan maahanmuuttoon;

d) Libanonin ja yhteisön kansalaisten tasavertaista kohtelua edistäviin toimiin, vastavuoroiseen kulttuureja ja sivistystä koskevaan tietämykseen, suvaitsevaisuuden kehittämiseen ja syrjinnän poistamiseen.

65 ARTIKLA

1. Osapuolten yhteiskunnallisen alan yhteistyön vahvistamiseksi toteutetaan kaikkiin niiden etua koskeviin asioihin liittyviä hankkeita ja ohjelmia, mukaan luettuna:

a) elinolosuhteiden parantaminen erityisesti muita heikommassa asemassa olevilla alueilla ja alueilla, joiden väestö on siirretty;

b) naisten aseman tukeminen yhteiskunnallisessa ja taloudellisessa kehityksessä erityisesti koulutuksen ja viestintän kautta;

c) Libanonin perhesuunnittelua ja äidin ja lapsen suojelua koskevien ohjelmien kehittäminen ja vahvistaminen;

d) sosiaaliturva- ja sairausvakuutusjärjestelmän parantaminen;

e) terveydenhuoltojärjestelmän parantaminen erityisesti yhteistyöllä julkisen terveydenhuollon ja sairauksien ehkäisyn, terveys- turvan ja lääketieteellisen koulutuksen ja hallinnon aloilla;

f) nuorista libanonilaisista ja jäsenvaltioissa asuvista eurooppalaisista, nuorisotyöntekijöistä, nuorisojärjestöjen edustajista ja muista nuorisoalan asiantuntijoista koostuvien ryhmien vaihto- ja vapaa-ajan ohjelmien toteuttaminen ja rahoitus keskinäisen kulttuurien tuntemuksen ja suvaitsevuuden parantamiseksi.

2. Osapuolet aloittavat vuoropuhelun kaikista molempien etua koskevista näkökohdista ja erityisesti yhteiskunnallisista ongelmista, kuten työttömyys, huonompikuntoisten kuntoutus, naisten ja miesten tasapuolinen kohtelu, työelämän suhteet, ammatillinen koulutus, työterveys ja työturvallisuus.

66 ARTIKLA

Yhteistyöhankkeet voidaan järjestää yhdessä jäsenvaltioiden kanssa ja asianmukaisten kansainvälisten järjestöjen kanssa.

2 LUKU

YHTEISTYÖ KULTTUURIASIOISSA, AUDIOVISUAALISTEN VIESTINTEN ALALLA JA TIEDONVÄLITYKSESSÄ

67 ARTIKLA

1. Osapuolet sopivat edistävänsä kulttuuriyhteistyötä molempia kiinnostavilla aloilla ja toistensa kulttuurien kunnioittamisen hengessä. Ne aloittavat kestävän kulttuurivuoropuhelun. Kyseisellä yhteistyöllä edistetään erityisesti:

a) historiallisen ja kulttuuriperinnön säilyttämistä ja entisöimistä (monumentit, historialliset kohteet, esineet, harvinaiset kirjat ja käsikirjoitukset jne.);

b) taidenäyttelyiden ja taiteilijoiden vaihtoa;

c) kulttuurialalla työskentelevien henkilöiden kouluttamista.

2. Audiovisuaalisten viestintien alan yhteistyöllä pyritään edistämään yhteistyötä yhteistuotannoissa ja koulutuksessa. Osapuolet pyrkivät etsimään keinoja edistää Libanonin osallistumista yhteisön aloitteisiin tällä alalla.

3. Osapuolet sopivat, että yhteisön ja yhden tai useamman jäsenvaltion olemassa olevia kulttuuriohjelmia ja muita molempien osapuolten yhteisen edun mukaisia toimia voidaan laajentaa koskemaan Libanonia.

4. Osapuolet pyrkivät lisäksi edistämään kaupallista kulttuuriyhteistyötä erityisesti yhteisten hankkeiden (tuotanto, investointi, markkinointi), koulutuksen ja tiedonvaihdon kautta.

5. Osapuolet ottavat yhteistyöhankkeita, ohjelmia ja yhteisiä toimia nimitessään erityisesti huomioon nuoret, itseilmaisun, kulttuuriperinnön säilyttämisen, kulttuurin levittämisen ja kommunikaatiotaidot kirjallisessa ja audiovisuaalisessa viestinnässä.

6. Yhteistyö toteutetaan 42 artiklassa esitetyllä tavalla.

3 LUKU

YHTEISTYÖ LAITTONAN MAAHANMUUTON EHKÄISEMISEKSI JA RAJOITTAMISEKSI

68 ARTIKLA

1. Osapuolet sopivat tekevänsä yhteistyötä laittoman maahanmuuton ehkäisemiseksi ja rajoittamiseksi. Tätä varten:

a) kukin jäsenvaltio suostuu ottamaan takaisin Libanonin alueella oleskelevat kansalaisensa Libanonin sitä pyytäessä ja ilman lisämuodollisuuksia, kun kyseiset henkilöt on varmuudella todettu laittomiksi maahanmuuttajiksi;

b) Libanon suostuu ottamaan takaisin jä-

senvaltioiden alueella laittomasti oleskelevat kansalaisensa jäsenvaltioiden sitä pyytäessä ja ilman lisämuodollisuuksia, kun kyseiset henkilöt on varmuudella todettu laittomiksi maahanmuuttajiksi.

Jäsenvaltiot ja Libanon myöntävät kansalaisilleen näihin tarkoituksiin asianmukaiset henkilöllisyydistodistukset.

2. Euroopan unionin jäsenvaltioiden osalta tämän artiklan velvoitteita sovelletaan ainoastaan sellaisiin henkilöihin, joiden katsotaan yhteisön kannalta olevan niiden kansalaisia Euroopan yhteisön perustamissopimuksen mukaisesti.

3. Libanonin osalta tämän artiklan velvoitteita sovelletaan ainoastaan sellaisiin henkilöihin, joiden katsotaan olevan Libanonin kansalaisia Libanonin oikeusjärjestelmän ja kaikkien asianmukaisten kansalaisuuslakien mukaisesti.

69 ARTIKLA

1. Tämän sopimuksen voimaantulon jälkeen osapuolet jonkin osapuolen pyynnöstä neuvottelevat ja tekevät toistensa kanssa kahdenvälisiä sopimuksia, joilla säännellään niiden kansalaisten takaisinottovelvollisuuksia. Näillä sopimuksilla säännellään myös kolmannen maan kansalaisten takaisinottojärjestelyjä, jos jokin osapuoli katsoo sen tarpeelliseksi. Tällaisissa sopimuksissa vahvistetaan kyseisten järjestelyjen piiriin kuuluvia henkilöryhmiä koskevat yksityiskohtaiset ja palauttamista koskevat yksityiskohtaiset säännöt.

2. Libanonille annetaan riittävää taloudellista ja teknistä tukea kyseisten sopimusten täytäntöönpanemiseksi.

70 ARTIKLA

Assosiaationeuvosto tarkastelee, mitä muita yhteisiä toimia voidaan toteuttaa laittoman maahanmuuton ehkäisemiseksi ja rajoittamiseksi.

VII OSASTO
RAHOITUSYHTEISTYÖ

71 ARTIKLA

1. Tämän sopimuksen tavoitteiden täydelliseksi saavuttamiseksi rahoitusyhteistyötä tarjotaan Libanonille asianmukaisten rahoitusmenettelyjen ja rahoitusvarojen mukaisesti.

2. Osapuolet hyväksyvät nämä menettelyt yhteisellä sopimuksella sopivimpien välineiden avulla tämän sopimuksen voimaantulosta alkaen.

3. Tämän sopimuksen V ja VI osastoon kuuluvien alojen lisäksi yhteistyöhön voi sisältyä muun muassa:

a) talouden nykyaikaistamiseksi tarkoitettujen uudistusten helpottaminen;

b) taloudellisen infrastruktuurin jälleensuorittaminen ja ajantasaistaminen;

c) yksityisten investointien ja työpaikkojen luomisen edistäminen;

d) niiden vaikutusten huomioon ottaminen, joita vapaakauppa-alueen asteittaisella käyttöönotolla on Libanonin talouteen, erityisesti kun kyseessä on asianomaisten talouden alojen, erityisesti teollisuuden, ajantasaistaminen ja rakenneuudistus;

e) yhteiskunnallisella alalla toteutettujen politiikkojen, erityisesti sosiaaliturvan uudistusta koskevan politiikan, rinnakkaistoimenpiteet.

72 ARTIKLA

Välimeren alueen maiden rakennemuutosohjelmien tukemista varten olemassa olevien yhteisön rahoituksellisten välineiden puitteissa ja toimien läheisessä yhteistyössä Libanonin viranomaisten ja muiden varojen antajien, erityisesti kansainvälisten rahoituslaitosten kanssa, yhteisö tutkii soveltuvia tapoja tukea Libanonin toteuttamia rakennepolitiikkoja, joiden tarkoituksena on rahoituksellisen

vakauden palauttaminen kaikki sen tärkeimmät näkökohdat huomioon ottaen ja kasvua suosivien taloudellisten olosuhteiden luominen parantaen samalla väestön sosiaalista hyvinvointia.

73 ARTIKLA

Sen varmistamiseksi, että yhteensovitettua lähestymistapaa noudatetaan poikkeuksellisissa makrotaloudellisissa ja rahoitusta koskeissa ongelmissa, jotka saattavat aiheutua tämän sopimuksen asteittaisesta soveltamisesta, osapuolet valvovat kiinteästi yhteisön ja Libanonin välisten kauppaa ja rahoitusta koskevien suhteiden kehitystä osana V osastossa määrättyä säännöllistä taloudellista vuoropuhelua.

VIII OSASTO

**INSTITUTIONAALISET MÄÄRÄYKSET,
 YLEISET MÄÄRÄYKSET JA LOPPU-
 MÄÄRÄYKSET**

74 ARTIKLA

1. Perustetaan assosiaationeuvosto, joka kokoontuu ministeritasolla tarvittaessa puheenjohtajansa aloitteesta ja työjärjestyksensä vahvistettujen ehtojen mukaisesti.

2. Assosiaationeuvosto tarkastelee kaikkia tähän sopimukseen liittyviä tärkeitä kysymyksiä sekä kaikkia muita kahdenvälisiä tai kansainvälisiä osapuolten yhteisen edun mukaisia kysymyksiä.

75 ARTIKLA

1. Assosiaationeuvosto muodostuu Euroopan unionin neuvoston ja Euroopan yhteisöjen komission jäsenistä sekä Libanonin hallituksen jäsenistä.

2. Assosiaationeuvoston jäsenet voivat käyttää edustajaa työjärjestyksessä vahvistettujen määräysten mukaisesti.

3. Assosiaationeuvosto vahvistaa työjärjestyksensä.

4. Assosiaationeuvoston puheenjohtajuudesta huolehtivat vuorotellen Euroopan unionin neuvoston jäsen ja Libanonin hallituksen jäsen työjärjestyksessä vahvistettujen määräysten mukaisesti.

76 ARTIKLA

1. Assosiaationeuvosto voi tämän sopimuksen tavoitteiden saavuttamiseksi tehdä päätöksiä sopimuksessa määrätyissä tapauksissa.

2. Tehdyt päätökset sitovat osapuolia, joiden on toteutettava päätösten täytäntöönpanemiseksi tarvittavat toimenpiteet. Assosiaationeuvosto voi myös antaa asianmukaisia suosituksia.

3. Assosiaationeuvosto tekee päätökset ja antaa suositukset osapuolten yhteisellä sopimuksella.

77 ARTIKLA

1. Perustetaan assosiaatiokomitea, joka vastaa tämän sopimuksen täytäntöönpanosta, jollei neuvoston toimivallasta muuta johdu.

2. Assosiaationeuvosto voi siirtää assosiaatiokomitealle toimivaltansa kokonaan tai osittain.

78 ARTIKLA

1. Assosiaatiokomitea, joka kokoontuu virkamiestasolla, muodostuu Euroopan unionin neuvoston jäsenten ja Euroopan yhteisöjen komission jäsenten edustajista sekä Libanonin hallituksen edustajista.

2. Assosiaatiokomitea vahvistaa työjärjestyksensä.

3. Assosiaatiokomitea kokoontuu yleensä vuorotellen yhteisössä ja Libanonissa.

79 ARTIKLA

1. Assosiaatiokomitealla on valta tehdä päätöksiä tämän sopimuksen hallinnoinnista ja niille aloille kuuluvista asioista, joita kos-

kevan päätösvaltansa assosiaationeuvosto on sille siirtänyt.

2. Assosiaatiokomitea tekee päätöksensä kummankin osapuolen keskinäisessä yhteisymmärryksessä. Tehdyt päätökset sitovat osapuolia, joiden on toteutettava niiden täytäntöönpanemiseksi tarvittavat toimenpiteet.

80 ARTIKLA

Assosiaationeuvosto voi päättää tämän sopimuksen täytäntöönpanossa tarvittavan työryhmän tai toimielimen perustamisesta. Se määrittelee alaisuudessaan olevan työryhmän tai toimielimen tehtävät.

81 ARTIKLA

Assosiaationeuvosto toteuttaa kaikki asianmukaiset toimenpiteet yhteistyön ja yhteyksien helpottamiseksi Euroopan parlamentin ja Libanonin parlamentin välillä sekä talous- ja sosiaalikomitean ja vastaavan Libanonin elimen välillä.

82 ARTIKLA

1. Kumpikin osapuoli voi saattaa tämän sopimuksen soveltamisesta tai tulkinnasta johtuvan riidan assosiaationeuvoston käsiteltäväksi.

2. Assosiaationeuvosto voi ratkaista riidan päätöksellään.

3. Kummankin osapuolen on toteutettava 2 kohdassa tarkoitetun päätöksen noudattamiseksi tarvittavat toimenpiteet.

4. Jos riitaa ei voida ratkaista 2 kohdan mukaisesti, kumpi tahansa osapuoli voi ilmoittaa toiselle osapuolelle välimiehen nimitämisestä; tällöin toisen osapuolen on nimitettävä toinen välimies kahden kuukauden kuluessa ilmoittamisesta. Tätä menettelyä sovellettaessa pidetään yhteisöä ja jäsenvaltioita yhteisesti yhtenä riidan osapuolena.

Assosiaationeuvosto valitsee kolmannen välimiehen.

Välimiesten päätökset tehdään enemmistö-päätöksenä.

Kummankin riidan osapuolen on toteutettava välimiesten päätöksen soveltamiseksi vaaditut toimenpiteet.

83 ARTIKLA

Tämän sopimuksen määräykset eivät estä osapuolta toteuttamasta toimenpiteitä:

a) joita se pitää tarpeellisina estääkseen sen keskeisten turvallisuusetujen vastaisten tietojen levittämisen;

b) jotka liittyvät aseiden, ammusten tai sotatarvikkeiden tuotantoon tai kauppaan taikka puolustuksen kannalta välttämättömien tuotteiden tutkimus- tai kehitystyöhön tai tuotantoon, jos nämä toimenpiteet eivät heikennä sellaisten tuotteiden kilpailun edellytyksiä, joita ei ole tarkoitettu nimenomaan sotilaalliseen käyttöön;

c) joita se pitää oman turvallisuutensa kannalta keskeisinä yleisen järjestyksen ylläpitämiseen vaikuttavissa sisäisissä levottomuuksissa, sotatilanteessa tai sodan uhkaa merkitsevässä vakavassa kansainvälisessä jännitystilassa, tai täyttääkseen veloitteet, joihin se on sitoutunut rauhan ja kansainvälisen turvallisuuden ylläpitämiseksi.

84 ARTIKLA

Tämän sopimuksen soveltamisalaan kuuluvilla aloilla ja rajoittamatta siihen sisältyviä erityismääräyksiä:

a) Libanonin yhteisöön soveltamat järjestelyt eivät saa johtaa syrjintään jäsenvaltioiden, niiden kansalaisten tai niiden yhtiöiden tai yritysten välillä;

b) yhteisön Libanoniin soveltamat järjestelyt eivät saa johtaa syrjintään Libanonin kansalaisten tai sen yhtiöiden tai yritysten välillä.

85 ARTIKLA

Välittömän verotuksen osalta tällä sopimuksella ei:

a) laajenneta verotukseen liittyviä etuja, joita jompikumpi osapuoli on sitä sitovassa kansainvälisessä sopimuksessa tai järjestelyssä myöntänyt;

b) estetä toista osapuolta hyväksymästä tai soveltamasta veropetoksen tai veronkierron estämiseen tarkoitettuja toimenpiteitä;

c) rajoiteta kummankaan osapuolen oikeutta soveltaa asianmukaisia verolainsäädäntönsä määräyksiä verovelvollisiin, jotka eivät ole samanlaisessa asemassa erityisesti asuinpaikkansa vuoksi.

86 ARTIKLA

1. Osapuolet toteuttavat kaikki yleiset ja erityiset toimenpiteet, jotka ovat tarpeen niiden tästä sopimuksesta johtuvien velvoitteiden täyttämiseksi. Ne huolehtivat siitä, että tämän sopimuksen tavoitteet saavutetaan.

2. Jos osapuoli katsoo, että toinen osapuoli on laiminlyönyt jonkin tästä sopimuksesta johtuvan velvoitteensa täyttämisen, se voi toteuttaa tarvittavia toimenpiteitä. Ennen näiden toimenpiteiden toteuttamista, lukuun ottamatta erityisen kiireellisiä tapauksia, sen on annettava assosiaationeuvostolle kaikki tarvittavat tiedot tilanteen perusteellista tarkastelua varten kummankin osapuolen kannalta hyväksyttävän ratkaisun löytämiseksi.

3. Edellä 2 kohdassa tarkoitettujen asianmukaisten toimenpiteiden osalta on ensisijaisesti valittava sellaiset toimenpiteet, jotka aiheuttavat mahdollisimman vähän haittaa tämän sopimuksen toimivuudelle. Osapuolet sopivat myös, että kyseiset toimenpiteet toteutetaan kansainvälisen lainsäädännön mukaisesti ja niiden on oltava suhteutettuja rikkomukseen.

Näistä toimenpiteistä on ilmoitettava viipymättä assosiaationeuvostolle, jossa niistä neuvotellaan toisen osapuolen sitä pyytäessä.

87 ARTIKLA

Liitteet 1—2 ja pöytäkirjat 1—5 ovat tämän sopimuksen erottamaton osa.

88 ARTIKLA

Tässä sopimuksessa tarkoitetaan 'osapuolilla' toisaalta yhteisöä tai jäsenvaltioita taikka yhteisöä ja jäsenvaltioita, niiden toimivallan mukaisesti, ja toisaalta Libanonia.

89 ARTIKLA

1. Tämä sopimus tehdään rajoittamattomaksi ajaksi.

2. Osapuoli voi irtisanoa tämän sopimuksen ilmoittamalla siitä toiselle osapuolelle. Tämän sopimuksen voimassaolo päättyy kuuden kuukauden kuluttua kyseisestä ilmoituksesta.

90 ARTIKLA

Tätä sopimusta sovelletaan toisaalta alueisiin, joihin sovelletaan Euroopan yhteisön perustamissopimusta kyseisen sopimuksen määräysten mukaisesti sekä toisaalta Libanonin alueeseen.

91 ARTIKLA

Tämä sopimus laaditaan kahtena kappaleena arabian, englannin, espanjan, hollannin, italian, kreikan, portugalin, ranskan, ruotsin, saksan, suomen ja tanskan kielellä, ja jokainen teksti on yhtä todistusvoimainen. Sopi-

mus talletetaan Euroopan unionin neuvoston pääsihteeristöön.

92 ARTIKLA

1. Osapuolet hyväksyvät tämän sopimuksen omien menettelyjensä mukaisesti.

2. Tämä sopimus tulee voimaan sitä päivää seuraavan toisen kuukauden ensimmäisenä päivänä, jona osapuolet ovat ilmoittaneet toisilleen ensimmäisessä kohdassa tarkoitettujen menettelyjen päätökseen saattamisesta.

3. Tämän sopimuksen tullessa voimaan se korvaa Brysselissä 3 päivänä toukokuuta 1977 allekirjoitetut Euroopan talousyhteisön ja Libanonin tasavallan välisen yhteistyösopimuksen sekä Euroopan hiili- ja teräsyhteisön ja Libanonin välisen sopimuksen.

93 ARTIKLA

Väliaikainen sopimus

Jos ennen tämän sopimuksen voimaantulon edellyttämien menettelyjen päätökseen saattamista tämän sopimuksen joidenkin osien määräykset, erityisesti tavaroiden vapaaseen liikkuvuuteen liittyvät määräykset, saatetaan voimaan yhteisön ja Libanonin välisellä väliaikaisella sopimuksella, osapuolet sopivat, että näissä olosuhteissa tämän sopimuksen II ja IV osaston ja liitteiden 1 ja 2 sekä pöytäkirjojen 1—5 soveltamiseksi ja niihin sisältyvien velvoitteiden osalta ilmaisulla "sopimuksen voimaantulopäivä" tarkoitetaan väliaikaisen sopimuksen voimaantulopäivää.

PÄÄTÖSASIAKIRJA

Euroopan yhteisön perustamissopimuksen ja Euroopan unionista tehdyn sopimuksen sopimuspuolet, jäljempänä 'jäsenvaltiot', ja

EUROOPAN YHTEISÖ, jäljempänä 'yhteisö',

sekä

LIBANONIN TASAVALTA, jäljempänä 'Libanon',

jotka ovat kokoontuneet Luxemburgissa 17 päivänä kesäkuuta kaksituhattakaksi allekirjoittamaan Euroopan yhteisön ja sen jäsenvaltioiden sekä Libanonin tasavallan välisestä assosiaatiosta tehdyn Euro-Välimeri-sopimuksen, jäljempänä 'sopimus',

ovat sen allekirjoittaessaan hyväksyneet seuraavat asiakirjat:

sopimus,

sen liitteet 1 ja 2:

LIITE 1 Luettelo 7 ja 12 artiklassa tarkoitetuista harmonoidun järjestelmän 25—97 ryhmään kuuluvista maataloustuotteista ja jalostetuista maataloustuotteista

LIITE 2 Sopimuksen 38 artiklassa tarkoitettu henkinen, teollinen ja kaupallinen omaisuus

ja pöytäkirjat 1—5:

PÖYTÄKIRJA 1 Sopimuksen 14 artiklan 1 kohdassa tarkoitettujen Libanonista peräisin olevien maataloustuotteiden tuonnissa yhteisöön sovellettavista järjestelyistä

PÖYTÄKIRJA 2 Sopimuksen 14 artiklan 2 kohdassa tarkoitettujen yhteisöstä peräisin olevien maataloustuotteiden tuonnissa Libanoniin sovellettavista järjestelyistä

PÖYTÄKIRJA 3 Sopimuksen 14 artiklan 3 kohdassa tarkoitettujen jalostettujen maataloustuotteiden kaupasta Libanonin ja yhteisön välillä

LIITE 1 Libanonista peräisin olevien jalostettujen maataloustuotteiden tuonnissa yhteisöön sovellettavista järjestelyistä

LIITE 2 yhteisöstä peräisin olevien jalostettujen maataloustuotteiden tuonnissa Libanoniin sovellettavista järjestelyistä

PÖYTÄKIRJA 4 käsitteen 'peräisin olevat tuotteet' ('alkuperä tuotteet') määrittelystä ja hallinnollisen yhteistyön menetelmistä

PÖYTÄKIRJA 5 keskinäisestä hallinnollisesta avunannosta tulliasioissa

Yhteisön jäsenvaltioiden sekä Libanonin täysivaltaiset edustajat ovat hyväksyneet myös seuraavat tähän päätösasiakirjaan liitetyt julistukset:

YHTEISET JULISTUKSET

YHTEINEN JULISTUS SOPIMUKSEN JOHDANTO-OSASTA

Osapuolet ilmoittavat olevansa tietoisia siitä, että niiden välisen kaupan vapauttaminen merkitsee Libanonin talouden mukauttamiseksi ja sen rakenteen uudistamiseksi toteutettavia toimenpiteitä, joilla voi olla vaikutuksia budjettivaroihin ja Libanonin jälleentekemisen nopeuteen.

YHTEINEN JULISTUS SOPIMUKSEN 3 ARTIKLASTA

Osapuolet korostavat aikomustaan tukea pyrkimyksiä oikeudenmukaisen, kokonaisuvaltaisen ja kestävä rauhanratkaisun aikaansaamiseksi Lähi-idässä.

YHTEINEN JULISTUS SOPIMUKSEN 14 ARTIKLASTA

Molemmat osapuolet sopivat neuvoteltavansa toisilleen myönnettävistä kalan ja kalatuotteiden kauppaa koskevista myönnytyksistä vastavuoroisuuden ja yhteisen edun periaatteiden mukaisesti tavoitteenaan päästä sopimukseen yksityiskohdista viimeistään kahden vuoden kuluttua tämän sopimuksen allekirjoittamisesta.

YHTEINEN JULISTUS SOPIMUKSEN 27 ARTIKLASTA

Osapuolet vahvistavat aikomuksensa kieltää myrkyllisten jätteiden vienti, ja Euroopan yhteisö vahvistaa aikomuksensa avustaa Libanonia ratkaisun löytämiseksi myrkyllisten jätteiden aiheuttamiin ongelmiin.

YHTEINEN JULISTUS SOPIMUKSEN 28 ARTIKLASTA

Libanonin ja muiden Välimeren alueen maiden välisen vapaakauppa-alueen perustamiseksi tarvittavan ajan huomioon ottamiseksi yhteisö suhtautuu myönteisesti sille esitettyihin pyyntöihin diagonaalisen kumulatiion soveltamiseksi kyseisiin maihin ennakoivasti.

YHTEINEN JULISTUS SOPIMUKSEN 35 ARTIKLASTA

Sopimuksen 35 artiklan 2 kohdassa mainitun yhteistyön täytäntöönpano edellyttää Libanonin kilpailulainsäädännön voimaantuloa

ja sen soveltamisesta vastuussa olevan viranomaisen toiminnan aloittamista.

YHTEINEN JULISTUS SOPIMUKSEN 38 ARTIKLASTA

Osapuolet sopivat, että tämän sopimuksen soveltamista varten henkiseen, teolliseen ja kaupalliseen omaisuuteen kuuluvat erityisesti tekijänoikeudet, mukaan lukien tekijänoikeudet tietokoneohjelmiin, ja lähioikeudet, tietokantoihin liittyvät oikeudet, patenteihin liittyvät oikeudet, teolliset piirustukset ja mallit, maantieteelliset merkinnät, mukaan lukien alkuperänimitykset, tavara- ja palvelumerkit, integroitujen piirien piirimallit ja suoja epärehelliseltä kilpailulta, sellaisena kuin se määritellään teollisuusomistusoikeuden suojelemista koskevan Pariisin yleissopimuksen

10 a artiklassa, sekä taitotietoa koskevan julkistamattoman tiedon suoja.

Sopimuksen 38 artiklan määräyksiä ei ole tulkittava siten, että jompikumpi osapuoli velvoitetaan liittymään muihin kuin liitteessä 2 tarkoitettuihin kansainvälisiin yleissopimuksiin.

Yhteisö antaa teknistä apua Libanonin tasavallalle sen pyrkiessä noudattamaan 38 artiklan mukaisia velvollisuuksiaan.

YHTEINEN JULISTUS SOPIMUKSEN 47 ARTIKLASTA

Osapuolet tunnustavat tarpeen nykyaikaistaa Libanonin tuotantosektoria sen paremmaksi mukauttamiseksi kansainväliseen ja eurooppalaiseen talouteen.

Yhteisö voi antaa tukensa Libanonille tu-

kihjelman toteuttamiseksi niillä teollisuuden aloilla, jotka hyötyvät rakenteidensa uudistamisesta ja nykyaikaistamisesta selviytyäkseen vaikeuksista, joita voi ilmetä kaupan vapauttamisen ja erityisesti tariffien poistamisen seurauksena.

YHTEINEN JULISTUS SOPIMUKSEN 60 ARTIKLASTA

Osapuolet sopivat siitä, että rahanpesun vastaisen toimintaryhmän laatimat standardit

ovat osa 2 kohdassa tarkoitettuja kansainvälisiä standardeja.

YHTEINEN JULISTUS TYÖNTEKIJÖISTÄ (SOPIMUKSEN 65 ARTIKLA)

Osapuolet korostavat alueellaan laillisesti työskentelevien ulkomaalaisten työntekijöiden oikeudenmukaisen kohtelun merkitystä. Jäsenvaltiot ovat Libanonin sitä pyytäessä valmiita neuvottelemaan niiden alueella lail-

lisesti työskentelevien libanonilaisten työntekijöiden työoloja, palkkausta, irtisanomista ja sosiaaliturvaa koskevia kahdenvälisiä sopimuksia.

YHTEINEN JULISTUS SOPIMUKSEN 67 ARTIKLASTA

Osapuolet kiinnittävät erityistä huomiota historiallisten kohteiden ja monumenttien suojeluun, säilyttämiseen ja entisöintiin.

Ne sopivat toimivansa yhteistyössä pyrkiessään varmistamaan niiden Libanonin kulttuuriperinnön osien palauttamisen, jotka on viety laittomasti maasta vuoden 1974 jälkeen.

YHTEINEN JULISTUS SOPIMUKSEN 86 ARTIKLASTA

a) Osapuolet sopivat, että 86 artiklaan sisällytetyllä ilmaisulla 'erityisen kiireelliset tapaukset' tarkoitetaan sopimuksen oikein tulkitsemiseksi ja käytäntöön soveltamiseksi jomankumman osapuolen tekemää vakavaa rikkomusta. Sopimuksen vakava rikkominen koostuu

— sellaisesta sopimuksen irtisanomisesta, joka ei ole oikeutettua kansainvälisen oikeuden yleisten sääntöjen perusteella;

— 2 artiklassa tarkoitettujen sopimuksen olennaisten osien rikkomisesta.

b) Osapuolet sopivat, että 86 artiklassa tarkoitettujen 'tarvittavat toimenpiteet' ovat kansainvälisen oikeuden mukaisesti toteutettuja toimenpiteitä. Jos osapuoli ryhtyy toimenpiteeseen 86 artiklassa tarkoitettussa erityisen kiireellisessä tapauksessa, toinen osapuoli voi turvautua riitaisuuksien ratkaisemista koskevaan menettelyyn.

YHTEINEN JULISTUS VIISUMEISTA

Osapuolet sopivat tarkastelevansa viisumien myöntämismenettelyjen helpottamista ja nopeuttamista erityisesti luotettavien henkilöiden osalta, jotka ovat aktiivisia sopimuksen täytäntöönpanossa, kuten liikemiehet, si-

joittajat, akateemiset henkilöt, harjoittelijat, hallituksen virkamiehet; huomioon otetaan myös laillisesti toisen osapuolen alueella oleskelevien henkilöiden puoliset ja alaikäiset lapset.

EUROOPAN YHTEISÖN JULISTUKSET

EUROOPAN YHTEISÖN JULISTUS TURKISTA

Yhteisö muistuttaa, että yhteisön ja Turkin välillä voimassa olevan tulliliiton mukaisesti Turkilla on velvollisuus suhteissaan yhteisöön kuulumattomiin maihin omaksua yhteinen tullitariffi ja asteittain yhteisön tullietuusmenettely sekä panna täytäntöön tar-

vittavat toimenpiteet ja neuvotella kyseisten maiden kanssa vastavuoroisesti edullisia sopimuksia. Yhteisö pyytää tämän vuoksi Libanonia aloittamaan neuvottelut Turkin kanssa mahdollisimman nopeasti.

EUROOPAN YHTEISÖN JULISTUS SOPIMUKSEN 35 ARTIKLASTA

Euroopan yhteisö korostaa, että 35 artiklan 1 kohdan tulkinnassa se arvioi kaikki kyseisen artiklan vastaiset käytännöt Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 81 ja 82 artik-

lassa sekä johdetussa oikeudessa määrättyistä säännöistä johtuvien arviointiperusteiden mukaisesti.

LIITE 1

LUETTELO 7 JA 12 ARTIKLASSA TARKOITETUISTA HARMONOIDUN JÄRJESTELMÄN 25—97 RYHMÄÄN KUULUVISTA MAATALOUSTUOTTEISTA JA JALOSTETUISTA MAATALOUSTUOTTEISTA

LIITE 2

SOPIMUKSEN 38 ARTIKLASSA TARKOITETTU HENKINEN, TEOLLINEN JA KAUPALLINEN OMAISUUSTEOLLIS- JA TEKIJÄNOIKEUDET SEKÄ KAUPALLISET OIKEUDET

1. Libanon ratifioi tämän sopimuksen voimaantuloa seuraavan viidennen vuoden loppuun mennessä seuraavien monenvälisten, teollis- ja tekijänoikeutta henkistä omaisuutta koskevien sopimusten tarkistukset, joiden sopimuspuolia jäsenvaltiot ja Libanon ovat tai joita jäsenvaltiot tosiasiallisesti soveltavat:

- teollisoikeuden suojelemisesta tehty Pariisin yleissopimus (Tukholman asiakirja 1967, ja muutettu 1979);
- Bernin yleissopimus kirjallisten ja taiteellisten teosten suojaamisesta (tarkistettu Pariisissa 1971, muutettu 1979);
- tavaroiden ja palvelujen kansainvälistä luokitusta tavaramerkkien rekisteröintiä varten koskeva Nizzan sopimus (Geneve 1977, muutettu 1979).

2. Libanon liittyy tämän sopimuksen voimaantuloa seuraavan viidennen vuoden loppuun mennessä seuraaviin monenvälisiin sopimuksiin, joiden sopimuspuolia jäsenvaltiot ovat tai joita ne tosiasiallisesti soveltavat:

- patenttiyhteistyösopimus (Washington, 1970, muutettu 1979 ja 1984);
- Budapestin sopimus mikro-organismien tallettamisen kansainväli-

sestä tunnustamisesta patentinhakumenettelyä varten (1977, muutettu 1980);

- tavaramerkkien kansainvälistä rekisteröintiä koskevan Madridin sopimuksen pöytäkirja (Madrid 1989);
- tavaramerkkioikeutta koskeva sopimus, (Geneve 1994);
- uusien kasvilajikkeiden suojaamista koskeva kansainvälinen yleissopimus (UPOV) (Geneven asiakirja 1991);
- teollis- ja tekijänoikeuksien kauppaan liittyvistä näkökohdista tehty sopimus, Maailman kauppajärjestön perustamis-sopimuksen liite 1C (TRIPS-sopimus, Marrakesh 1994).

Sopimuspuolet pyrkivät ratifioimaan seuraavat monenväliset sopimukset mahdollisimman pian:

- WIPO:n tekijänoikeussopimus (Geneve, 1996);
- WIPO:n esitys- ja äänitesopimus (Geneve, 1996).

3. Assosiaationeuvosto voi päättää, että 1 kohtaa sovelletaan tätä alaa koskeviin muihin monenvälisiin sopimuksiin.

PÖYTÄKIRJA 1

SOPIMUKSEN 14 ARTIKLAN 1 KOHDASSA TARKOITETTUIJEN LIBANONISTA PERÄISIN OLEVIA MAATALOUSTUOTTEIDEN TUONNISSA YHTEISÖÖN SOVELLETTAVISTA JÄRJESTELYISTÄ

PÖYTÄKIRJA NRO 2

SOPIMUKSEN 14 ARTIKLAN 2 KOHDASSA TARKOITETTUIJEN YHTEISÖSTÄ PERÄISIN OLEVIA MAATALOUSTUOTTEIDEN TUONNISSA LIBANONIIN SOVELLETTAVISTA JÄRJESTELYISTÄ

PÖYTÄKIRJA 3

SOPIMUKSEN 14 ARTIKLAN 3 KOHDASSA TARKOITETTUIJEN JALOSTETTUIJEN MAATALOUSTUOTTEIDEN KAUPASTA LIBANONIN JA YHTEISÖN VÄLILLÄ

LIITE 1

LIBANONISTA PERÄISIN OLEVIA JALOSTETTUIJEN MAATALOUSTUOTTEIDEN TUONNISSA YHTEISÖÖN SOVELLETTAVISTA JÄRJESTELYISTÄ

LIITE 2

YHTEISÖSTÄ PERÄISIN OLEVIA JALOSTETTUIJEN MAATALOUSTUOTTEIDEN TUONNISSA LIBANONIIN SOVELLETTAVISTA JÄRJESTELYISTÄ

PÖYTÄKIRJA 4

KÄSITTEEN 'PERÄISIN OLEVAT TUOTTEET' ('ALKUPERÄTUOTTEET') MÄÄRITTELYSTÄ JA HALLINNOLLISEN YHTEISTYÖN MENETELMISTÄ

SISÄLLYSLUETTELO

I OSASTO	YLEISET MÄÄRÄYKSET
— 1 artikla	Määritelmät
II OSASTO	KÄSITTEEN 'PERÄISIN OLEVAT TUOTTEET' ('ALKUPERÄTUOTTEET') MÄÄRITTELY
— 2 artikla	Yleiset vaatimukset
— 3 artikla	Kahdenvälinen alkuperäkumulaatio
— 4 artikla	Diagonaalinen alkuperäkumulaatio
— 5 artikla	Kokonaan tuotetut tuotteet
— 6 artikla	Riittävästi valmistetut tai käsitellyt tuotteet
— 7 artikla	Riittämättömät valmistus- tai käsittelytoimet
— 8 artikla	Kelpuuttamisen yksikkö
— 9 artikla	Tarvikkeet, varaosat ja työkalut
— 10 artikla	Sarjat
— 11 artikla	Neutraalit tekijät
III OSASTO	ALUEESEEN LIITTYVÄT VAATIMUKSET
— 12 artikla	Alueperiaate
— 13 artikla	Suora kuljetus
— 14 artikla	Näyttelyt
IV OSASTO	TULLINPALAUTUS TAI TULLEISTA VAPAUTTAMINEN
— 15 artikla	Tullinpalautuksen tai tulleista vapauttamisen kieltäminen
V OSASTO	ALKUPERÄSELVITYS
— 16 artikla	Yleiset vaatimukset
— 17 artikla	EUR.1-tavaratodistuksen antamismenettely
— 18 artikla	Jälkikäteen annetut EUR.1-tavaratodistukset
— 19 artikla	EUR.1-tavaratodistuksen kaksoiskappaleen antaminen

- 20 artikla EUR.1-tavaratodistuksen antaminen aikaisemmin annetun tai laaditun alkuperäselvityksen perusteella
- 21 artikla Kauppalaskuilmoituksen laatimista koskevat edellytykset
- 22 artikla Valtuutettu viejä
- 23 artikla Alkuperäselvityksen voimassaolo
- 24 artikla Alkuperäselvityksen esittäminen
- 25 artikla Tuonti osalähetyksinä
- 26 artikla Poikkeukset alkuperäselvityksen esittämisestä
- 27 artikla Todistusasiakirjat
- 28 artikla Alkuperäselvityksen ja todistusasiakirjojen säilyttäminen
- 29 artikla Poikkeavuudet ja muotovirheet
- 30 artikla Euroina ilmaistut määrät

VI OSASTO

HALLINNOLLISEN YHTEISTYÖN MENETELMÄT

- 31 artikla Keskinäinen avunanto
- 32 artikla Alkuperäselvityksen tarkastaminen
- 33 artikla Riitojen ratkaiseminen
- 34 artikla Seuraamukset
- 35 artikla Vapaa-alueet

VII OSASTO

CEUTA JA MELILLA

- 36 artikla Pöytäkirjan soveltaminen
- 37 artikla Erityisedellytykset

VIII OSASTO

LOPPUMÄÄRÄYKSET

- 38 artikla Pöytäkirjan muuttaminen
- 39 artikla Pöytäkirjan täytäntöönpano
- 40 artikla Kauttakuljetettavat tai varastossa olevat tavarat

LIITTEET

- LIITE I: Alkuhuomautukset liitteessä II olevaan luetteloon
- LIITE II: Luettelo ei-alkuperäaineisiin sovellettavista valmistus- tai käsittelytoimista, jotka on tehtävä, jotta valmistettu tuote voi saada alkuperäaseman
- LIITE Iia Luettelo valmistus- tai käsittelytoimista, jotka ei-alkuperäaineksille on suoritettava, jotta 6 artiklan 2 kohdassa tarkoitetut valmistetut tuotteet voisivat saada alkuperäaseman
- LIITE III: Luettelo Turkin alkuperätuotteista, joihin ei sovelleta 4 artiklaa, harmonoidun järjestelmän (HS) ryhmien ja nimikkeiden mukaan ryhmiteltynä
- LIITE IV: EUR.1-tavaratodistuksen ja EUR.1-tavaratodistuksen hakemuksen mallit
- LIITE V: Kauppalaskuilmoitus
- LIITE VI: Yhteiset julistukset

I OSASTO

YLEISET MÄÄRÄYKSET

1 ARTIKLA

Määritelmät

Tässä pöytäkirjassa tarkoitetaan:

a) 'valmistuksella' kaikenlaista valmistusta tai käsittelyä, myös kokoamista tai erityistoimia,

b) 'aineksella' kaikkia aineosia, raaka-aineita, komponentteja, osia jne., joita käytetään tuotteen valmistuksessa,

c) 'tuotteella' valmista tuotetta, vaikka se olisi tarkoitettu käytettäväksi myöhemmin toisessa valmistustoiimassa,

d) 'tavaroilla' sekä aineksia että tuotteita,

e) 'tullausarvolla' tullitariffeja ja kauppaa koskevan yleissopimuksen VII artiklan soveltamisesta 1994 tehdyn sopimuksen (WTO:n sopimus tullausarvosta) mukaisesti määritettyä arvoa,

f) 'vapaasti tehtaalla -hinnalla' sille yhteisössä tai Libanonissa olevalle valmistajalle, jonka yrityksessä viimeinen valmistus tai käsittely on suoritettu, tuotteesta maksettua vapaasti tehtaalla -hintaa, johon sisältyy kaikkien valmistuksessa käytettyjen aineiden arvo ja josta on vähennetty sisäiset verot, jotka palautetaan tai voidaan palauttaa valmista tuotetta vietäessä,

g) 'ainesten arvolla' valmistuksessa käytettyjen ei-alkuperäainesten tullausarvoa maahan tuontihetkellä tai, jos sitä ei tiedetä tai voida todeta, ensimmäistä todettavissa olevaa aineksista yhteisössä tai Libanonissa maksettua hintaa,

h) 'alkuperäainesten arvolla' tällaisten aineiden arvoa määriteltynä soveltuvin osin sovelletun g alakohdan mukaisesti,

i) 'arvonlisäyksellä' tuotteiden vapaasti teh-

taalla -hintaa, josta on vähennetty kaikkien sellaisten käytettyjen aineiden tullausarvo, jotka eivät ole sen maan alkuperä tuotteita, jossa nämä tuotteet on tuotettu;

j) 'ryhmillä" ja 'nimikkeillä' harmonoidun tavarankuvaus- ja koodausjärjestelmän, jäljempänä tässä pöytäkirjassa 'harmonoitu järjestelmä' tai 'HS', muodostavan nimikkeistön ryhmiä ja nimikkeitä (nelinumeroiset koodit),

k) ilmaisulla 'luokitellaan' tuotteen tai aineksen luokittelua tiettyyn nimikkeeseen,

l) 'lähetyksellä' tuotteita, jotka lähetetään samanaikaisesti yhdeltä viejältä yhdelle vastaanottajalle tai kuljetetaan yhdellä kuljetusasiakirjalla taikka, jos tällaista asiakirjaa ei ole, yhdellä kauppalaskulla viejältä vastaanottajalle,

m) 'alueilla' myös aluevesiä.

II OSASTO

KÄSITTEEN 'PERÄISIN OLEVAT TUOTTEET' ('ALKUPERÄTUOTTEET') MÄÄRITTELY

2 ARTIKLA

Yleiset vaatimukset

1. Sopimusta sovellettaessa seuraavia tuotteita pidetään yhteisöstä peräisin olevina tuotteina eli yhteisön alkuperä tuotteina:

a) tämän pöytäkirjan 5 artiklan mukaiset yhteisössä kokonaan tuotetut tuotteet;

b) yhteisössä tuotetut tuotteet, joiden valmistuksessa on käytetty muita kuin siellä kokonaan tuotettuja aineksia, jos näille aineksille on suoritettu yhteisössä tämän pöytäkirjan 6 artiklan mukainen riittävä valmistus tai käsittely.

2. Tätä sopimusta sovellettaessa seuraavia tuotteita pidetään Libanonista peräisin olevina tuotteina eli Libanonin alkuperä tuotteina:

a) tämän pöytäkirjan 5 artiklan mukaiset Libanonissa kokonaan tuotetut tuotteet;

b) Libanonissa tuotetut tuotteet, joiden valmistuksessa on käytetty muita kuin siellä kokonaan tuotettuja aineksia, jos näille aineksille on suoritettu Libanonissa tämän pöytäkirjan 6 artiklan mukainen riittävä valmistus tai käsittely.

3 ARTIKLA

Kahdenvälinen alkuperäkumulaatio

1. Yhteisön alkuperäaineiksi pidetään Libanonin alkuperäaineiksina, jos ne sisältyvät siellä tuotettuun tuotteeseen. Näiden aineiden ei tarvitse olla riittävästi valmistettuja tai käsiteltyjä, jos niitä on valmistettu tai käsitelty enemmän kuin tämän pöytäkirjan 7 artiklan 1 kohdassa tarkoitetaan.

2. Libanonin alkuperäaineiksi pidetään yhteisön alkuperäaineiksina, jos ne sisältyvät siellä tuotettuun tuotteeseen. Näiden aineiden ei tarvitse olla riittävästi valmistettuja tai käsiteltyjä, jos niitä on valmistettu tai käsitelty enemmän kuin tämän pöytäkirjan 7 artiklan 1 kohdassa tarkoitetaan.

4 ARTIKLA

Diagonaalinen alkuperäkumulaatio

1. Jollei 2 ja 3 kohdan määräyksistä muuta johdu, aineksia, jotka ovat Euro-Välimeri-assosiaatiosopimuksen allekirjoittaneiden maiden alkuperäaineiksi yhteisön ja Libanonin sekä kyseisten maiden välisissä sopimuksissa tarkoitettussa merkityksessä, pidetään yhteisön tai Libanonin alkuperäaineiksina, jos ne sisältyvät siellä tuotettuun tuotteeseen. Näiden aineiden ei tarvitse olla riittävästi valmistettuja tai käsiteltyjä.

Tätä kohtaa ei sovelleta Turkin alkuperäaineisiin, jotka mainitaan tämän pöytäkirjan liitteessä III olevassa luettelossa.

2. Edellä 1 kohdan mukaan alkuperäase-
man saaneita tuotteita pidetään edelleen yhteisön tai Libanonin alkuperätuotteina aino-

astaan, jos arvonalisäys siellä ylittää käytettyjen jonkin muun 1 kohdassa tarkoitettun maan alkuperäainesten arvon. Jos näin ei ole, kyseisiä tuotteita pidetään sen 1 kohdassa tarkoitettun maan alkuperätuotteina, jonka alkuperäainesten arvo on käytetyistä alkuperäaineksista korkein. Edellä 1 kohdassa tarkoitettujen muiden maiden alkuperäaineiksi ei oteta huomioon alkuperää määritettäessä, jos niille on suoritettu riittävä valmistus tai käsittely yhteisössä tai Libanonissa.

3. Tässä artiklassa määrättyä kumulaatiota sovelletaan ainoastaan, jos käytetyt ainekset ovat saaneet alkuperäase-
man sovellettaessa samanlaisia alkuperäsääntöjä kuin tämän pöytäkirjan säännöt. Yhteisö ja Libanon toimittavat toisilleen Euroopan yhteisöjen komission välityksellä 1 kohdassa tarkoitettujen muiden maiden kanssa tehtyjä sopimuksia ja niiden vastaavia alkuperäsääntöjä koskevat yksityiskohtaiset tiedot.

4. Kun 3 kohdassa mainitut vaatimukset on täytetty ja näiden määräysten voimaantulo-
päivästä on sovittu, kumpikin sopimuspuoli hoitaa omat ilmoittamiseen ja tiedottamiseen liittyvät velvoitteensa.

5 ARTIKLA

Kokonaan tuotetut tuotteet

1. Seuraavia tuotteita pidetään yhteisössä tai Libanonissa kokonaan tuotettuina:

a) niiden maaperästä tai merenpohjasta louhitut kivennäistuotteet,

b) siellä korjatut kasvituotteet,

c) siellä syntyneet ja kasvatetut elävät eläimet,

d) siellä kasvatetuista elävistä eläimistä saadut tuotteet,

e) siellä metsästämyllä tai kalastamalla saadut tuotteet,

f) yhteisön tai Libanonin alusten niiden aluevesien ulkopuolelta pyytämät merikalas-

tustuotteet ja muut niiden merestä saamat tuotteet,

g) niiden tehdasaluksilla ainoastaan f alakohdassa tarkoitetuista tuotteista valmistetut tuotteet,

h) siellä kerätyt yksinomaan raaka-aineiden talteenottoon soveltuvat käytetyt tavarat, myös yksinomaan uudelleen pinnoitettaviksi tai jätekäyttöön soveltuvat käytetyt ulkorenkait,

i) siellä suoritetuista valmistustoimista syntyneet jätteet ja romu,

j) niiden aluevesien ulkopuolisesta merenpohjasta tai merenpohjan alaisista kerrostumista saadut tuotteet, jos niillä on yksinoikeus hyödyntää tätä merenpohjaa tai sen alaisia kerrostumia,

k) siellä yksinomaan a–j alakohdassa tarkoitetuista tuotteista valmistetut tavarat.

2. Edellä 1 kohdan f ja g alakohdassa käytettyjä ilmaisuja "yhteisön tai Libanonin alukset" ja "niiden tehdasalukset" sovelletaan ainoastaan aluksiin ja tehdasaluksiin:

a) jotka on merkitty tai ilmoitettu yhteisön jäsenvaltion tai Libanonin alusrekisteriin,

b) jotka purjehtivat yhteisön jäsenvaltion tai Libanonin lipun alla,

c) jotka vähintään puoliksi ovat yhteisön jäsenvaltion tai Libanonin kansalaisten tai sellaisen yhtiön omistuksessa, jonka kotipaikka sijaitsee jossakin näistä valtioista ja jonka johtaja tai johtajat, hallituksen tai hallintoneuvoston puheenjohtaja ja näiden elinten jäsenten enemmistö ovat yhteisön jäsenvaltion tai Libanonin kansalaisia ja jonka pääomasta lisäksi henkilöyhtiöiden ja yhtiöiden, joiden osakkaiden vastuu on rajoitettu, osalta vähintään puolet kuuluu näille valtioille tai niiden julkisille laitoksille taikka kansalaisille,

d) joiden päällystö koostuu yhteisön jäsenvaltion tai Libanonin kansalaisista, ja

e) joiden miehistöstä vähintään 75 prosenttia on yhteisön jäsenvaltion tai Libanonin kansalaisia.

6 ARTIKLA

Riittävästi valmistetut tai käsitellyt tuotteet

1. Sovelletaessa 2 artiklan määräyksiä pidetään tuotteita, jotka eivät ole kokonaan tuotettuja, riittävästi valmistettuina tai käsiteltyinä, jos liitteessä II olevassa luettelossa määrätyt edellytykset täyttyvät.

Näissä edellytyksissä ilmoitetaan kaikkien tämän sopimuksen soveltamisalaan kuuluvien tuotteiden osalta valmistus tai käsittely, joka on suoritettava valmistuksessa käytyille ei-alkuperäaineiksi, ja niitä sovelletaan ainoastaan tällaisiin aineksiin. Siten jos tuotetta, joka on saanut alkuperäaseman, koska se täyttää luettelossa määrätyt edellytykset, käytetään toisen tuotteen valmistuksessa, siihen ei sovelleta sitä tuotetta koskevia edellytyksiä, jonka valmistuksessa sitä käytetään, eikä sen valmistuksessa mahdollisesti käytettyjä ei-alkuperäaineita oteta huomioon.

2. Sen estämättä, mitä 1 kohdassa määrätään, liitteessä II a lueteltujen tuotteiden, jotka eivät ole kokonaan tuotettuja, katsotaan olevan riittävästi valmistettuja tai käsiteltyjä, jos liitteessä II a olevassa luettelossa määrätyt edellytykset täyttyvät.

Tämän kohdan määräyksiä sovelletaan kolmen vuoden ajan sopimuksen voimaantuloa.

3. Sen estämättä, mitä 1 ja 2 kohdassa määrätään, ei-alkuperäaineiksi, joita tiettyä tuotetta koskevien luettelon edellytysten mukaan ei saisi käyttää tämän tuotteen valmistuksessa, saa kuitenkin käyttää, jos:

a) niiden yhteisarvo on enintään 10 prosenttia tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta,

b) mitään niistä prosenttimääristä, jotka luettelossa annetaan ei-alkuperäainesten enim-

mäisarvoksi, ei ylitetä tätä kohtaa sovellettaessa.

Tätä kohtaa ei sovelleta harmonoidun järjestelmän 50—63 ryhmän tuotteisiin.

4. Edellä olevien 1, 2 ja 3 kohdan määräyksiä sovelletaan, jollei 7 artiklassa toisin määrätä.

7 ARTIKLA

Riittämättömät valmistus- tai käsittelytoimet

1. Seuraavia valmistus- tai käsittelytoimia pidetään riittämättöminä antamaan alkuperäasema riippumatta siitä, täytyvätkö 6 artiklan vaatimukset, sanotun kuitenkaan rajoittamatta 2 kohdan soveltamista:

a) toimenpiteet tuotteiden kunnan säilymistä varten varmistamiseksi kuljetuksen ja varastoinnin aikana (tuuletus, ripustus, kuivaus, jäähdytys, suolaveteen, rikkihapokkeeseen tai muuhun liuokseen upottaminen, vahingoittuneiden osien poistaminen ja niiden kaltaiset toimet);

b) yksinkertainen pölyn poisto, seulonta, lajittelu, luokitteleva yhteensovitus; (myös tavaroitten järjestäminen sarjoiksi), pesu, maalaus, paloittelu;

c) i) uudelleen pakkaaminen ja kollojen jakaminen ja yhdistäminen,

ii) yksinkertainen pullotus, pussitus, koteloihin tai rasioihin pakkaaminen, kartongille tai levyille jne. kiinnittäminen ja kaikki muut yksinkertaiset pakkaustoimenpiteet;

d) merkkien, nimilappujen ja muiden vastaavien tunnusten kiinnittäminen tuotteisiin tai niiden pakkauksiin;

e) erilaistenkin tuotteiden yksinkertainen sekoittaminen, jos yksi tai useampi seoksen aineosista ei täytä tässä pöytäkirjassa määrättyjä edellytyksiä, jotta niitä voitaisiin pitää yhteisön tai Libanonin alkuperätuotteina;

f) osien yksinkertainen yhdistäminen kokonaiseksi tuotteeksi;

g) kahden tai useamman a—f alakohdassa mainitun toimenpiteen toteuttaminen yhdessä;

h) eläinten teurastus.

2. Kaikki tietyille tuotteille joko yhteisössä tai Libanonissa suoritettavat toimenpiteet on otettava kokonaisuutena huomioon määritettäessä, pidetäänkö tälle tuotteelle suoritettua valmistusta tai käsittelyä 1 kohdassa tarkoitetulla tavalla riittämättömänä.

8 ARTIKLA

Kelpuuttamisen yksikkö

1. Kelpuuttamisen yksikkö tämän pöytäkirjan määräyksiä sovellettaessa on se tuote, jota pidetään perusyksikkönä määritettäessä nimike harmonoidun järjestelmän nimikkeistön mukaan.

Tästä seuraa, että:

a) kun tavararyhmästä tai -yhdistelmästä koostuva tuote luokitellaan harmonoidun järjestelmän mukaan yhteen ainoaan nimikkeeseen, tämä kokonaisuus muodostaa kelpuuttamisen yksikön;

b) kun lähetys koostuu useasta samanlaisesta tuotteesta, jotka luokitellaan samaan harmonoidun järjestelmän nimikkeeseen, tämän pöytäkirjan määräyksiä sovelletaan kuhunkin tuotteeseen erikseen.

2. Jos harmonoidun järjestelmän 5 yleisen tulkintasäännön mukaan pakkausta pidetään tuotteeseen kuuluvana luokiteltaessa, sitä on pidettävä tuotteeseen kuuluvana myös alkuperää määritettäessä.

9 ARTIKLA

Tarvikkeet, varaosat ja työkalut

Tarvikkeiden, varaosien ja työkalujen, jotka toimitetaan yhdessä laitteiston, koneen,

laitteen tai ajoneuvon kanssa, jotka kuuluvat tavanomaisena varustuksena tähän laitteistoon, koneeseen, laitteeseen tai ajoneuvoon ja jotka sisältyvät sen hintaan taikka joita ei laskuteta erikseen, katsotaan muodostavan kyseisen laitteiston, koneen, laitteen tai ajoneuvon kanssa yhden kokonaisuuden.

10 ARTIKLA

Sarjat

Harmonoidun järjestelmän 3 yleisen tulkintasäännön mukaisia sarjoja pidetään alkuperätuotteina, jos kaikki sarjaan kuuluvat tuotteet ovat alkuperä tuotteita. Jos sarja koostuu sekä alkuperä tuotteista että ei-alkuperä tuotteista, sitä on kuitenkin kokonaisuutena pidettävä alkuperä tuotteena, jos ei-alkuperä tuotteiden arvo on enintään 15 prosenttia sarjan vapaasti tehtaalla -hinnasta.

11 ARTIKLA

Neutraalit tekijät

Määritettäessä, onko tuote alkuperä tuote, ei ole tarpeen todeta seuraavien tuotteen valmistuksessa käytettyjen tuotteiden alkuperää:

- a) energia ja polttoaineet,
- b) laitokset ja laitteistot,
- c) koneet ja työkalut,

d) tavarat, jotka eivät sisälly ja joiden ei ole tarkoitus sisällyä tuotteen lopulliseen koostumukseen.

III OSASTO

ALUEESEEN LIITTYVÄT VAATIMUKSET

12 ARTIKLA

Alueperiaate

1. Edellä II osastossa alkuperä aseman saamiselle määrättyjen edellytysten on täytty-

vä keskeytyksettä yhteisössä tai Libanonissa, jollei 4 artiklassa toisin määrätä.

2. Jos yhteisöstä tai Libanonista johonkin muuhun maahan viedyt alkuperä tuotteet palautetaan, niitä on, jollei 4 artiklassa toisin määrätä, pidettävä ei-alkuperä tuotteina, jollei tulliviranomaisia tyydyttävällä tavalla voida osoittaa, että:

a) palautetut tavarat ovat samoja kuin maastaviedyt tavarat, ja

b) niille ei ole suoritettu kyseisessä maassa tai viennin aikana muita kuin niiden kunnon säilyttämiseksi tarvittavia toimenpiteitä.

13 ARTIKLA

Suora kuljetus

1. Sopimuksen mukaista etuuskohtelua sovelletaan ainoastaan tämän pöytäkirjan vaatimukset täyttäviin tuotteisiin, joiden kuljetus tapahtuu suoraan yhteisön ja Libanonin välillä tai 4 artiklassa tarkoitettujen muiden maiden alueiden kautta. Yhden lähetyksen muodostavat tuotteet voidaan kuitenkin kuljettaa muiden alueiden kautta, tarvittaessa uudelleenlastaten tai väliaikaisesti varastoiden näillä alueilla, jos tuotteet pysyvät kauttakuljetus- tai varastointimaan tulliviranomaisten valvonnassa ja niille ei suoriteta muita toimenpiteitä kuin purkaminen tai uudelleenlastaus tai niiden kunnon säilyttämiseksi tarvittavat toimenpiteet.

Alkuperä tuotteet voidaan kuljettaa putki johdoissa muiden kuin yhteisön tai Libanonin alueiden kautta.

2. Edellä 1 kohdassa määrättyjen edellytysten täytyminen osoitetaan tuojamaan tulliviranomaisille esittämällä:

a) yksi ainoa kuljetusasiakirja, jolla tavarat on kuljetettu viejämaasta kauttakuljetusmaan kautta, tai

b) kauttakuljetusmaan tulliviranomaisten antama todistus, jossa:

- i) on tarkka kuvaus tuotteista,
- ii) ilmoitetaan tuotteiden purkamisen ja uudelleenlastauksen päivämäärät ja tarvittaessa käytettyjen alusten tai muiden kuljetusvälineiden nimet, ja
- iii) vahvistetaan ne olosuhteet, joissa tavarat ovat olleet kauttakuljetusmaassa, tai
- c) jos edellä mainittuja ei ole, muita asian kannalta olennaisia asiakirjoja.

14 ARTIKLA

Näyttelyt

1. Alkuperä tuotteille, jotka on lähetetty muuhun kuin 4 artiklassa tarkoitetussa maassa pidettävään näyttelyyn ja jotka myydään näyttelyn jälkeen yhteisöön tai Libanoniin tuotaviksi, myönnetään tuonnissa sopimuksen määräysten mukaiset etuudet, jos tulliviranomaisia tyydyttävällä tavalla osoitetaan, että:

a) viejä on lähettänyt nämä tuotteet yhteisöstä tai Libanonista maahan, jossa näyttely pidetään, ja pitänyt niitä siellä näytteillä;

b) kyseinen viejä on myynyt tai muuten luovuttanut tuotteet yhteisössä tai Libanonissa olevalle vastaanottajalle;

c) tuotteet on lähetetty näyttelyn aikana tai välittömästi sen jälkeen siinä tilassa, jossa ne lähetettiin näyttelyä varten; ja

d) sen jälkeen kun tuotteet on lähetetty näyttelyyn, niitä ei ole käytetty muihin tarkoituksiin kuin tässä näyttelyssä esittelyyn.

2. Alkuperäselvitys on annettava tai laadittava V osaston määräysten mukaisesti ja esitettävä tavanomaisella tavalla tuojamaan tulliviranomaisille. Siinä on ilmoitettava näyttelyn nimi ja osoite. Tarvittaessa voidaan vaatia kirjallinen lisäselvitys olosuhteista, joissa tuotteita on pidetty näytteillä.

3. Mitä 1 kohdassa määrätään, sovelletaan kaikkiin kaupan, teollisuuden, maatalouden

ja käsiteollisuuden näyttelyihin, messuihin tai niiden kaltaisiin julkisiin esittelytilaisuuksiin, joita ei ole järjestetty yksityisiin tarkoituksiin kaupoissa tai liiketiloissa ulkomaisten tuotteiden myymiseksi ja joiden aikana tuotteet pysyvät tullivalvonnassa.

IV OSASTO

TULLINPALAUTUS TAI TULLEISTA VAPAUTTAMINEN

15 ARTIKLA

Tullinpalautuksen tai tulleista vapauttamisen kieltäminen

1. Ei-alkuperäaineiksille, joita on käytetty sellaisten tuotteiden valmistuksessa, jotka ovat yhteisön, Libanonin tai jonkin muun 4 artiklassa tarkoitetun maan alkuperä tuotteita ja joille on annettu tai laadittu alkuperäselvitys V osaston määräysten mukaisesti, ei myönnetä yhteisössä tai Libanonissa tullinpalautusta tai vapautusta tulleista missään muodossa.

2. Edellä 1 kohdassa tarkoitettua kieltoa sovelletaan kaikkiin tullien tai vaikutukseltaan niitä vastaavien maksujen osittaista tai täydellistä palauttamista tai peruuttamista tai niistä vapauttamista koskeviin järjestelyihin, joita yhteisö tai Libanon soveltaa valmistuksessa käytettyihin aineksiin, kun tällaista palauttamista, peruuttamista tai vapauttamista nimenomaisesti tai tosiasiallisesti sovelletaan siinä tapauksessa, että näistä aineksista valmistetut tuotteet viedään maasta, mutta ei siinä tapauksessa, että ne on tarkoitettu kotimaiseen käyttöön siellä.

3. Alkuperäselvityksessä tarkoitettujen tuotteiden viejän on oltava valmis milloin tahansa tulliviranomaisten pyynnöstä esittämään kaikki tarvittavat asiakirjat, joilla todistetaan, että tuotteiden valmistuksessa käytetyistä ei-alkuperäaineuksista ei ole saatu tullinpalautusta ja että kaikki tällaisiin aineksiin sovellettavat tullit tai vaikutukseltaan niitä vastaavat maksut on tosiasiallisesti maksettu.

4. Mitä 1—3 kohdassa määrätään, sovelletaan ei-alkuperätuotteiden osalta myös 8 artiklan 2 kohdassa tarkoitettuihin pakkauksiin, 9 artiklassa tarkoitettuihin tarvikkeisiin, varaosiin ja työkaluihin ja 10 artiklassa tarkoitettuihin sarjaan kuuluviin tuotteisiin.

5. Mitä 1—4 kohdassa määrätään, koskee ainoastaan aineksia, jollaisiin tätä sopimusta sovelletaan. Näissä määräyksissä ei liioin esitetä soveltamista maataloustuotteisiin viennin yhteydessä sopimuksen määräysten mukaista vientitukijärjestelmää.

6. Tämän artiklan määräyksiä ei sovelleta kuuteen vuoteen sopimuksen voimaantulosta.

7. Sen estämättä, mitä 1 kohdassa määrätään, Libanon voi soveltaa tämän artiklan määräysten tultua voimaan sellaisia tullien tai vaikutukseltaan niitä vastaavien maksujen palautusta tai niistä vapautusta koskevia järjestelyjä, joita sovelletaan alkuperätuotteiden valmistuksessa käytettyihin aineksiin, ottaen huomioon seuraavat määräykset:

a) harmonoidun järjestelmän 25—49 ja 64—97 ryhmään kuuluvista tuotteista kannetaan edelleen 5 prosentin tulli tai Libanonissa voimassa oleva tulli, jos se on pienempi;

b) harmonoidun järjestelmän 50—63 ryhmään kuuluvista tuotteista kannetaan edelleen 10 prosentin tulli tai Libanonissa voimassa oleva tulli, jos se on pienempi.

Tämän kohdan määräyksiä tarkastellaan uudelleen ennen sopimuksen 6 artiklassa tarkoitettua siirtymäkauden päättymistä.

V OSASTO

ALKUPERÄSELVITYS

16 ARTIKLA

Yleiset vaatimukset

1. Yhteisön alkuperä tuotteet saavat Libanoniin tuotaessa ja Libanonin alkuperä tuotteet saavat yhteisöön tuotaessa tämän sopi-

muksen mukaiset etuudet, jos niistä esitetään joko:

a) liitteessä IV esitetyn mallin mukainen EUR.1-tavaratodistus tai

b) 21 artiklan 1 kohdassa mainituissa tapauksissa ilmoitus, jonka teksti on liitteessä V ja jonka viejä antaa kauppalaskussa, lähetysluettelossa tai muussa sellaisessa kaupallisesa asiakirjassa, jossa tuotteiden kuvaus on riittävän yksityiskohtainen niiden tunnistamiseksi, jäljempänä "kauppalaskuilmoitus".

2. Sen estämättä, mitä 1 kohdassa määrätään, tämän pöytäkirjan mukaiset alkuperä tuotteet saavat 26 artiklassa eritellyissä tapauksissa tämän sopimuksen mukaiset etuudet ilman, että on tarpeen esittää mitään edellä tarkoitetuista asiakirjoista.

17 ARTIKLA

EUR.1-tavaratodistuksen antamismenettely

1. Viejämään tulliviranomaiset antavat EUR.1-tavaratodistuksen viejän tai tämän valtuuttaman edustajan viejän vastuulla tekemästä kirjallisesta hakemuksesta.

2. Tätä varten viejä tai tämän valtuuttama edustaja täyttää liitteessä IV esitettyjen mallien mukaiset EUR.1-tavaratodistuksen ja hakemuslomakkeen. Nämä lomakkeet täytetään jollakin niistä kielistä, joilla tämä sopimus on tehty, ja viejämään sisäisen lainsäädännön mukaisesti. Jos ne täytetään käsin, ne on täytettävä musteella painokirjaimin. Tuotteiden kuvaus on merkittävä sille varattuun kohtaan jättämättä väliin tyhjiä rivejä. Jos kohtaa ei täytetä kokonaan, kuvauksen viimeisen rivin alle on vedettävä vaakasuora viiva ja täyttämätön tila on suljettava viivalla.

3. EUR.1-tavaratodistusta hakevan viejän on oltava valmis milloin tahansa sen viejään tulliviranomaisten pyynnöstä, jossa EUR.1-tavaratodistus annetaan, esittämään kaikki tarvittavat asiakirjat, joilla todistetaan tuotteiden alkuperä asema sekä tämän pöytäkirjan muiden vaatimusten täytyminen.

4. Yhteisön jäsenvaltion tai Libanonin tulliviranomaiset antavat EUR.1-tavaratodistuksen, jos kyseisiä tuotteita voidaan pitää yhteisön, Libanonin tai jonkin muun 4 artiklassa tarkoitetun maan alkuperätuotteina ja jos ne täyttävät tämän pöytäkirjan muut vaatimukset.

5. EUR.1-tavaratodistuksen antavien tulliviranomaisten on toteutettava kaikki tarvittavat toimenpiteet tuotteiden alkuperäaseman ja tämän pöytäkirjan muiden vaatimusten täyttymisen tarkastamiseksi. Tätä tarkoitusta varten ne voivat vaatia mitä tahansa todistusaineistoa ja tarkastaa viejän tilejä tai tehdä muita tarpeellisina pitämiään tarkastuksia. Niiden on valvottava myös, että 2 kohdassa tarkoitetut lomakkeet täytetään asianmukaisesti. Ne tarkastavat erityisesti, että tuotekuvauselle varattu kohta on täytetty siten, että siihen on mahdollonta tehdä vilpillisiä lisäyksiä.

6. EUR.1-tavaratodistuksen antamispäivä merkitään tavaratodistuksen 11 kohtaan.

7. Tulliviranomaiset antavat EUR.1-tavaratodistuksen ja se annetaan viejän käyttöön heti, kun vienti on tosiasiallisesti tapahtunut tai varmistunut.

18 ARTIKLA

Jälkikäteen annetut EUR.1-tavaratodistukset

1. Sen estämättä, mitä 17 artiklan 7 kohdassa määrätään, EUR.1-tavaratodistus voidaan poikkeuksellisesti antaa siihen merkittyjen tuotteiden viennin jälkeen, jos:

a) sitä ei ole annettu vientihetkellä erehdysten, tahattomien laiminlyöntien tai erityisolosuhteiden vuoksi, tai

b) tulliviranomaisia tyydyttävällä tavalla osoitetaan, että EUR.1-tavaratodistus on annettu, mutta sitä ei ole tuonnissa hyväksytty teknisistä syistä.

2. Sovellettaessa 1 kohdan määräyksiä viejän on ilmoitettava hakemuksessaan EUR.1-tavaratodistukseen merkittyjen tuotteiden

vientipaikka ja -päivä sekä perusteet pyynnölleen.

3. Tulliviranomaiset voivat antaa EUR.1-tavaratodistuksen jälkikäteen vasta todettuaan viejän hakemuksessa annettujen tietojen olevan vastaavien asiakirjojen mukaisia.

4. Jälkikäteen annettuihin EUR.1-tavaratodistuksiin on tehtävä jokin seuraavista merkinnöistä:

"NACHTRÄGLICH AUSGESTELLT",
"DELIVRE A POSTERIORI",

"RILASCIATO A POSTERIORI", "AF-
GEDEVEN A POSTERIORI",

"ISSUED RETROSPECTIVELY",
"UDSTEDT EFTERFØLGENDE",

"ΕΚΔΟΘΕΝ ΕΚ ΤΩΝ ΥΣΤΕΡΩΝ", "EX-
PEDIDO A POSTERIORI",

"EMITIDO A POSTERIORI", "ANNET-
TU JÄLKIKÄTEEN",

"UTFÄRDAT I EFTERHAND", ".....".

5. Edellä 4 kohdassa tarkoitettu merkintä tehdään EUR.1-tavaratodistuksen kohtaan "Huomautuksia".

19 ARTIKLA

EUR.1-tavaratodistuksen kaksoiskappaleen antaminen

1. Jos EUR.1-tavaratodistus varastetaan tai se katoaa tai tuhoutuu, viejä voi pyytää todistuksen antaneilta tulliviranomaisilta kaksoiskappaleen, joka laaditaan niiden hallussa olevien vientiasiakirjojen perusteella.

2. Näin annettuun kaksoiskappaleeseen on tehtävä jokin seuraavista merkinnöistä:

"DUPLIKAT", "DUPLICATA", "DUPLICATO", "DUPLICAAT", "DUPLICATE", "ΑΝΤΙΓΡΑΦΟ", "DUPLICADO", "SEGUNDA VIA", "KAKSOISKAPPALE", "....".

3. Edellä 2 kohdassa esitetty merkintä tehdään EUR.1-tavaratodistuksen kaksoiskappaleen kohtaan "Huomautuksia".

4. Kaksoiskappale, johon on merkittävä alkuperäisen EUR.1-tavaratodistuksen antamispäivämäärä, on voimassa kyseisestä päivästä alkaen.

20 ARTIKLA

EUR.1-tavaratodistuksen antaminen aikaisemmin annetun tai laaditun alkuperäselvityksen perusteella

Kun alkuperätuotteet asetetaan yhteisössä tai Libanonissa tullitoimipaikan valvontaan, alkuperäinen alkuperäselvitys voidaan korvata yhdellä tai useammalla EUR.1-tavaratodistuksella kaikkien näiden tuotteiden tai niistä osan lähettämiseksi muualle yhteisöön tai Libanoniin. Korvaavan EUR.1-tavaratodistuksen tai -tavaratodistukset antaa se tullitoimipaikka, jonka valvontaan tuotteet asetetaan.

21 ARTIKLA

Kauppalaskuilmoituksen laatimista koskevat edellytykset

1. Edellä 16 artiklan 1 kohdan b alakohdassa tarkoitettun kauppalaskuilmoituksen voivat laatia:

a) jäljempänä 22 artiklassa tarkoitettu valtuutettu viejä tai

b) kuka tahansa viejä yhdestä tai useammasta kollista muodostuvalle, yhteensä enintään 6 000 euron arvosta alkuperätuotteita sisältävälle lähetykselle.

2. Kauppalaskuilmoitus voidaan laatia, jos tuotteita voidaan pitää yhteisön, Libanonin tai jonkin muun 4 artiklassa tarkoitettun maan alkuperätuotteina ja jos ne täyttävät tämän pöytäkirjan muut vaatimukset.

3. Viejän, joka laatii kauppalaskuilmoituksen, on oltava valmis milloin tahansa viejä-

maan tulliviranomaisten pyynnöstä esittämään kaikki tarvittavat asiakirjat, joilla todistetaan tuotteiden alkuperäasema ja tämän pöytäkirjan muiden vaatimusten täyttyminen.

4. Viejä laatii kauppalaskuilmoituksen kirjoittamalla koneella, leimaamalla tai painamalla kauppalaskuun, lähetysluetteloon tai muuhun kaupalliseen asiakirjaan liitteessä V olevan tekstin mukaisen ilmoituksen käyttäen yhtä liitteessä annetuista erikielisistä toisinoista ja viejamaan sisäisen lainsäädännön mukaisesti. Jos ilmoitus kirjoitetaan käsin, se on kirjoitettava musteella painokirjaimin.

5. Kauppalaskuilmoituksessa on oltava viejän käsin kirjoittama alkuperäinen allekirjoitus. Jäljempänä 22 artiklassa tarkoitettua valtuutettua viejää ei kuitenkaan vaadita allekirjoittamaan tällaisia ilmoituksia, jos hän antaa viejamaan tulliviranomaisille kirjallisen sitoumuksen, että hän ottaa jokaisesta kauppalaskuilmoituksesta, josta hänet voidaan tunnustaa, täyden vastuun, niin kuin hän olisi käsin allekirjoittanut sen.

6. Viejä voi laatia kauppalaskuilmoituksen, kun siinä tarkoitettut tuotteet viedään maasta tai viennin jälkeen, jos se esitetään tuojamaassa enintään kahden vuoden kuluessa siitä, kun siinä tarkoitettut tuotteet on tuotu maahan.

22 ARTIKLA

Valtuutettu viejä

1. Viejamaan tulliviranomaiset voivat antaa sellaiselle viejälle, joka harjoittaa tämän sopimuksen soveltamisalaan kuuluvien tuotteiden usein tapahtuvaa vientiä, luvan laatia kauppalaskuilmoituksia tuotteiden arvosta riippumatta. Tällaista lupaa hakevan viejän on annettava kaikki tulliviranomaisten tarpeellisina pitämät takeet tuotteiden alkuperäaseman ja muiden tässä pöytäkirjassa asetettujen vaatimusten täyttymisen tarkastamiseksi.

2. Tulliviranomaiset voivat asettaa valtuutettun viejän aseman myöntämiselle kaikki tarpeellisina pitämänsä edellytykset.

3. Tulliviranomaiset antavat valtuutetulle viejälle tullin lupanumeron, joka merkitään kauppalaskuilmoitukseen.

4. Tulliviranomaiset valvovat valtuutetun viejän luvankäyttöä.

5. Tulliviranomaiset voivat milloin tahansa peruuttaa luvan. Niiden on tehtävä näin silloin, kun valtuutettu viejä ei enää anna 1 kohdassa tarkoitettuja takeita, ei enää täytä 2 kohdassa tarkoitettuja edellytyksiä tai muutoin käyttää lupaa väärin.

23 ARTIKLA

Alkuperäselvityksen voimassaolo

1. Alkuperäselvitys on voimassa neljä kuukautta siitä päivästä, jona se on annettu viejämaassa, ja se on esitettävä mainitun ajan kuluessa tuojamaan tulliviranomaisille.

2. Alkuperäselvitykset, jotka esitetään tuojamaan tulliviranomaisille 1 kohdassa mainitun esittämismääräajan päätyttyä, voidaan hyväksyä etuuskohtelun soveltamista varten, jos nämä asiakirjat ovat jääneet esittämättä ennen määräajan päättymistä poikkeuksellisten olosuhteiden vuoksi.

3. Muissa myöhästymistapauksissa tuojamaan tulliviranomaiset voivat hyväksyä alkuperäselvitykset, jos tuotteet on esitetty niille ennen mainitun määräajan päättymistä.

24 ARTIKLA

Alkuperäselvityksen esittäminen

Alkuperäselvitys on esitettävä tuojamaan tulliviranomaisille kyseisessä maassa sovellettavien menettelyjen mukaisesti. Mainitut viranomaiset voivat vaatia alkuperäselvityksen käännöksen ja ne voivat lisäksi vaatia, että tuontitavarailmoitusta täydennetään tuojan vakuutuksella siitä, että tuotteet täyttävät so-

pimuksen soveltamiseksi vaadittavat edellytykset.

25 ARTIKLA

Tuonti osalähetyksinä

Jos tuojan pyynnöstä harmonoidun järjestelmän XVI ja XVII jaksoon tai nimikkeisiin 7308 ja 9406 kuuluva harmonoidun järjestelmän yleisessä tulkintasäännössä 2 a tarkoitettu osiin purettu tai kokoamaton tuote tuodaan maahan osalähetyksinä tuojavaltion tulliviranomaisten määräämin edellytyksin, tulliviranomaisille esitetään tällaisesta tuotteesta yksi alkuperäselvitys ensimmäistä osalähetystä tuotaessa.

26 ARTIKLA

Poikkeukset alkuperäselvityksen esittämisestä

1. Yksityishenkilöiden yksityishenkilöille pikkulähetyksinä lähettämät tuotteet ja matkustajien henkilökohtaisiin matkatavaroihin sisältyvät tuotteet voidaan tuoda maahan alkuperätuotteina ilman, että alkuperäselvityksen esittämistä vaaditaan, jos kyseessä ei ole kaupallinen tuonti ja tuotteiden on ilmoitettu täyttävän tässä pöytäkirjassa määrätyt vaatimukset ja kun ei ole syytä epäillä annettun ilmoituksen todenmukaisuutta. Jos tuotteet lähetetään postitse, tämä ilmoitus voidaan tehdä tulliluetteloon CN22/CN23 tai tähän asiakirjaan liitettävälle erilliselle paperille.

2. Tuontia, joka on satunnaista ja muodostuu ainoastaan vastaanottajien tai matkustajien tai heidän perheidensä henkilökohtaiseen käyttöön tarkoitetuista tuotteista, ei pidetä kaupallisena, jos näiden tuotteiden luonne tai määrä ei viittaa mihinkään kaupalliseen tarkoitukseen.

3. Näiden tuotteiden yhteisarvo ei kuitenkaan saa olla suurempi kuin 500 euroa pikkulähetysten osalta eikä suurempi kuin 1 200 euroa matkustajien henkilökohtaisiin matkatavaroihin sisältyvien tuotteiden osalta.

27 ARTIKLA

Todistusasiakirjat

Edellä 17 artiklan 3 kohdassa ja 21 artiklan 3 kohdassa tarkoitetut asiakirjat, joita käytetään todisteena siitä, että EUR.1-tavaratodistuksessa tai kauppalaskuilmoituksessa tarkoitettuja tuotteita voidaan pitää yhteisön, Libanonin tai jonkin muun 4 artiklassa tarkoitetun maan alkuperätuotteina ja että ne täyttävät tämän pöytäkirjan muut vaatimukset, voivat olla muun muassa seuraavia:

a) esimerkiksi viejän tai hankkijan tileihin tai sisäiseen kirjanpitoon sisältyvät välittömät todisteet toimista, jotka tämä on suorittanut tavaroiden tuottamiseksi,

b) asiakirjat, joilla osoitetaan tuotteiden valmistuksessa käytettyjen aineiden alkuperäasema ja jotka on annettu tai laadittu yhteisössä tai Libanonissa, jossa näitä asiakirjoja käytetään sisäisen lainsäädännön mukaisesti,

c) asiakirjat, joilla osoitetaan tuotteiden valmistuksessa käytettyjen aineiden valmistus tai käsittely yhteisössä tai Libanonissa ja jotka on annettu tai laadittu yhteisössä tai Libanonissa, jossa näitä asiakirjoja käytetään sisäisen lainsäädännön mukaisesti,

d) EUR.1-tavaratodistukset tai kauppalaskuilmoitukset, joilla osoitetaan tuotteiden valmistuksessa käytettyjen aineiden alkuperäasema ja jotka on annettu tai laadittu yhteisössä tai Libanonissa tämän pöytäkirjan mukaisesti tai jossakin muussa 4 artiklassa tarkoitetussa maassa samanlaisten alkuperäsääntöjen mukaisesti kuin tämän pöytäkirjan alkuperäsäännöt.

28 ARTIKLA

Alkuperäselvityksen ja todistusasiakirjojen säilyttäminen

1. Viejän, joka hakee EUR.1-tavaratodistusta, on säilytettävä 17 artiklan 3 kohdassa

tarkoitettut asiakirjat vähintään kolme vuotta.

2. Viejän, joka laatii kauppalaskuilmoituksen, on säilytettävä tämän kauppalaskuilmoituksen jäljennös ja 21 artiklan 3 kohdassa tarkoitetut asiakirjat vähintään kolme vuotta.

3. Viejämään tulliviranomaisten, jotka antavat EUR.1-tavaratodistuksen, on säilytettävä 17 artiklan 2 kohdassa tarkoitettu hakemuslomake vähintään kolme vuotta.

4. Tuojamaan tulliviranomaisten on säilytettävä niille esitetyt EUR.1-tavaratodistukset ja kauppalaskuilmoitukset vähintään kolme vuotta.

29 ARTIKLA

Poikkeavuudet ja muotovirheet

1. Pienet poikkeavuudet alkuperäselvityksen merkintöjen ja tuotteiden tuontimuodollisuuksien täyttämiseksi tullitoimipaikassa esitettyjen asiakirjojen merkintöjen välillä eivät sinänsä tee alkuperäselvityksestä mitätöntä, jos asianmukaisesti osoitetaan, että se vastaa tulliviranomaisille esitettyjä tuotteita.

2. Alkuperäselvityksessä olevat selvät muotovirheet kuten lyöntivirheet eivät saa johtaa tämän asiakirjan hylkäämiseen, elleivät nämä virheet ole sellaisia, että ne antavat aiheutta epäillä kyseisessä asiakirjassa annettujen tietojen oikeellisuutta.

30 ARTIKLA

Euroina ilmaistut määrät

1. Viejämää vahvistaa euroina ilmaistuja määriä vastaavat määrät viejämään kansallisen valuuttana ja saattaa ne tuojamaiden tietoon Euroopan yhteisöjen komission välityksellä.

2. Kun määrät ovat suuremmat kuin tuojamaan vahvistamat vastaavat määrät, tämä hyväksyy ne, jos tuotteet laskutetaan viejä-

maan valuuttana. Jos tuotteet laskutetaan yhteisön jäsenvaltion tai jonkin muun 4 artiklassa tarkoitetun maan valuuttana, tuojamaa hyväksyy asianomaisen maan ilmoittaman määrän.

3. Kansallisena valuuttana käytettävät määrät ovat euroina ilmaistujen määrien vastarvot kyseisenä valuuttana euron vuoden 1999 lokakuun ensimmäisen työpäivän kurssin mukaisesti.

4. Assosiaatiokomitea tarkastelee yhteisön tai Libanonin pyynnöstä euroina ilmaistuja määriä ja niiden vasta-arvoja yhteisön jäsenvaltioiden ja Libanonin kansallisina valuuttoina. Tätä tarkastelua tehdessään assosiaatiokomitea varmistaa, että kansallisena valuuttana käytettävät määrät eivät pienene, ja harkitsee lisäksi, onko aiheellista säilyttää näiden arvorajojen reaalivaikutus entisellään. Tätä tarkoitusta varten se voi päättää euroina ilmaistujen määrien muuttamisesta.

VI OSASTO

HALLINNOLLISEN YHTEISTYÖN MENETELMÄT

31 ARTIKLA

Keskinäinen avunanto

1. Yhteisön jäsenvaltioiden ja Libanonin tulliviranomaiset toimittavat toisilleen Euroopan yhteisöjen komission välityksellä tullitoimipaikkojensa EUR.1-tavaratodistusten antamiseen käyttämien leimasinten leimanäytteet ja niiden tulliviranomaisten osoitteet, jotka vastaavat EUR.1-tavaratodistusten ja kauppalaskuilmoitusten tarkastamisesta.

2. Sen varmistamiseksi, että tätä pöytäkirjaa sovelletaan oikein, yhteisö ja Libanon avustavat toisiaan toimivaltaisten tullihallintojen välityksellä tarkastettaessa EUR.1-tavaratodistusten ja kauppalaskuilmoitusten aitoutta sekä näissä asiakirjoissa annettujen tietojen oikeellisuutta.

32 ARTIKLA

Alkuperäselvityksen tarkastaminen

1. Alkuperäselvityksen jälkitarkastus suoritetaan pistokokein tai aina kun tuojamaan tulliviranomaisilla on perusteltua aihetta epäillä tällaisten asiakirjojen aitoutta, tuotteiden alkuperäasemaa tai muiden tässä pöytäkirjassa määrättyjen vaatimusten täyttymistä.

2. Sovellettaessa 1 kohdan määräyksiä tuojamaan tulliviranomaiset palauttavat viejään tulliviranomaisille EUR.1-tavaratodistuksen ja kauppalaskun, jos se on esitetty, kauppalaskuilmoituksen tai näiden asiakirjojen jäljennökset ja esittävät tarvittaessa perusteet tiedustelun tekemiseen. Jälkitarkastuspyynnön tueksi toimitetaan kaikki asiakirjat ja saadut tiedot, joiden perusteella alkuperäselvityksessä olevia tietoja voidaan epäillä virheellisiksi.

3. Tarkastuksen suorittavat viejään tulliviranomaiset. Tätä varten niillä on oikeus vaatia todistusaineistoa ja tarkastaa viejän tilejä tai tehdä muita tarpeelliseksi katsomiaan tarkastuksia.

4. Jos tuojamaan tulliviranomaiset päättävät lykätä etuuskohtelun myöntämistä kyseisille tuotteille siihen asti, kun tarkastuksen tulokset on saatu, niiden on luovutettava tuotteet tuojalle, edellyttäen että tarpeelliseksi katsotut varmuustoimenpiteet toteutetaan.

5. Tarkastuksen tulokset ilmoitetaan tarkastusta pyytäneille tulliviranomaisille niin pian kuin mahdollista. Näistä tuloksista on käytävä selvästi ilmi, ovatko asiakirjat aitoja ja voidaanko kyseisiä tuotteita pitää yhteisön, Libanonin tai jonkin muun 4 artiklassa tarkoitetun maan alkuperätuotteina ja täyttävätkö ne tämän pöytäkirjan muut vaatimukset.

6. Jos perustellun epäilyn tapauksessa vastausta ei ole saatu kymmenen kuukauden kuluessa tarkastuspyynnön päivämäärästä tai saadussa vastauksessa ei ole riittävästi tietoja sen ratkaisemiseksi, ovatko kyseiset asiakirjat aitoja tai mikä on tavaroiden tosiasiallinen alkuperä, tarkastusta pyytäneet tulliviran-

omaiset epäävät etuuskohtelun, paitsi poikkeuksellisissa olosuhteissa.

33 ARTIKLA

Riitojen ratkaiseminen

Jos 32 artiklassa määrätyistä tarkastusmenettelyistä syntyy riita, jota tarkastusta pyytävät ja sen suorittamisesta vastuussa olevat tulliviranomaiset eivät pysty keskenään sopimaan, tai jos syntyy kysymys tämän pöytäkirjan tulkinnasta, asia saatetaan assosiaatiokomitean ratkaistavaksi.

Tuojan ja tuojamaan tulliviranomaisten väliset riidat ratkaistaan aina kyseisen maan lainsäädännön mukaisesti.

34 ARTIKLA

Seuraamukset

Seuraamuksia määrätään jokaiselle, joka laatii tai laadituttaa vääriä tietoja sisältävän asiakirjan saadakseen tuotteille etuuskohtelun.

35 ARTIKLA

Vapaa-alueet

1. Yhteisö ja Libanon toteuttavat kaikki tarpeelliset toimenpiteet taatakseen, että kaupan kohteena olevia tuotteita, joihin liittyy alkuperäselvitys ja joita kuljetuksen aikana pidetään niiden alueella sijaitsevilla vapaa-alueilla, ei vaihdeta toisiin tavaroihin ja että niille ei suoriteta muita toimenpiteitä kuin niiden kunnon säilyttämiseksi tarkoitetut tavanomaiset toimenpiteet.

2. Poiketen 1 kohdan määräyksistä, kun yhteisön tai Libanonin alkuperätuotteita, joihin liittyy alkuperäselvitys, tuodaan vapaa-alueelle ja niitä valmistetaan tai käsitellään siellä, kyseisten viranomaisten on viejän pyynnöstä annettava uusi EUR.1-tavaratodistus, jos suoritettu valmistus tai käsittely on tämän pöytäkirjan mukaista.

VII OSASTO

CEUTA JA MELILLA

36 ARTIKLA

Pöytäkirjan soveltaminen

1. Edellä 2 artiklassa käytettyyn ilmaisuun "yhteisö" ei sisälly Ceutaa ja Melillaa.

2. Ceutaan ja Melillaan vietäviin Libanonin alkuperätuotteisiin sovelletaan samaa tullikohtelua, jota sovelletaan yhteisön tullialueen alkuperätuotteisiin Espanjan kuningaskunnan ja Portugalin tasavallan Euroopan yhteisöön liittymisestä tehdyn asiakirjan pöytäkirjan nro 2 mukaisesti. Libanon soveltaa sopimuksen soveltamisalaan kuuluvien sellaisten tuotteiden tuontiin, jotka ovat Ceutan ja Melillan alkuperätuotteita, samaa tullikohtelua kuin yhteisöstä tuotaviin yhteisön alkuperätuotteisiin.

3. Ceutan ja Melillan alkuperätuotteita koskevaa 2 kohtaa sovellettaessa tätä pöytäkirjaa sovelletaan soveltuvin osin 37 artiklassa asetettujen erityisedellytysten mukaisesti.

37 ARTIKLA

Erytyisedellytykset

1. Jos seuraavat tuotteet on kuljetettu suoraan 13 artiklan määräysten mukaisesti, pidetään:

1) Ceutan ja Melillan alkuperätuotteina:

a) Ceutassa ja Melillassa kokonaan tuotettuja tuotteita,

b) Ceutassa ja Melillassa tuotettuja tuotteita, joiden valmistuksessa on käytetty muita kuin a alakohdassa tarkoitettuja tuotteita, jos:

i) näille tuotteille on suoritettu tämän pöytäkirjan 6 artiklan mukainen riittävä valmistus tai käsittely tai jos

ii) nämä tuotteet ovat tämän pöytäkirjan mukaisia Libanonin tai yhteisön alkuperä-

tuotteita, edellyttäen että niitä on valmistettu tai käsitelty tämän pöytäkirjan 7 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua riittämätöntä valmistusta tai käsittelyä enemmän;

2) Libanonin alkuperä tuotteina:

a) Libanonissa kokonaan tuotettuja tuotteita,

b) Libanonissa tuotettuja tuotteita, joiden valmistuksessa on käytetty muita kuin a alakohtassa tarkoitettuja tuotteita, jos:

i) näille tuotteille on suoritettu tämän pöytäkirjan 6 artiklan mukainen riittävä valmistus tai käsittely tai jos

ii) nämä tuotteet ovat tämän pöytäkirjan mukaisia Ceutan ja Melillan tai yhteisön alkuperä tuotteita, edellyttäen että niitä on valmistettu tai käsitelty tämän pöytäkirjan 7 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua riittämätöntä valmistusta tai käsittelyä enemmän.

2. Ceutaa ja Melillaa pidetään yhtenä alueena.

3. Viejän tai tämän valtuuttaman edustajan on tehtävä merkintä "Libanon" sekä "Ceuta ja Melilla" EUR.1-tavaratodistuksen 2 kohtaan tai kauppalasku ilmoitukseen. Kun kyseessä ovat Ceutan ja Melillan alkuperä tuotteet, on lisäksi tehtävä alkuperä asemaa koskeva merkintä EUR.1-tavaratodistuksen 4 kohtaan tai kauppalasku ilmoitukseen.

4. Espanjan tulliviranomaiset vastaavat tämän pöytäkirjan soveltamisesta Ceutassa ja Melillassa.

VIII OSASTO

LOPPUMÄÄRÄYKSET

38 ARTIKLA

Pöytäkirjan muuttaminen

Assosiaationeuvosto voi päättää tämän pöytäkirjan määräysten muuttamisesta.

39 ARTIKLA

Pöytäkirjan täytäntöönpano

Yhteisö ja Libanon toteuttavat tarvittavat toimet tämän pöytäkirjan täytäntöönpanemiseksi.

40 ARTIKLA

Kauttakuljetettavat tai varastossa olevat tavarat

Sopimuksen määräyksiä voidaan soveltaa tämän pöytäkirjan määräykset täyttäviin tavariin, jotka ovat sopimuksen voimaantulo päivänä joko kauttakuljetettavina tai yhteisössä tai Libanonissa väliaikaisesti varastoituina, tullivarastoissa tai vapaa-alueilla, jos neljän kuukauden kuluessa sopimuksen voimaantulo päivästä tuojavaltion tulliviranomaisille esitetään EUR.1-todistus, jonka viejävaltion toimivaltaiset viranomaiset ovat antaneet jälkikäteen, ja asiakirjat, jotka osoittavat, että tavarat on kuljetettu suoraan.

LIITE I

ALKUHUOMAUTUKSET LIITTEESSÄ II OLEVAAN LUETTELOON

LIITE II

LUETTELO EI-ALKUPERÄAINEKSIIN SOVELLETTAVISTA VALMISTUS- TAI KÄSITTELYTOIMISTA, JOTKA ON TEHTÄVÄ, JOTTA VALMISTETTU TUOTE VOI SAADA ALKUPERÄASEMAN

LIITE IIA

LUETTELO VALMISTUS- TAI KÄSITTELYTOIMISTA, JOTKA EI-ALKUPERÄAINEKSIIN ON SUORITETTAVA, JOTTA 6 ARTIKLAN 2 KOHDASSA TARKOITETUT VALMISTETUT TUOTTEET VOISIVAT SAADA ALKUPERÄASEMAN

LIITE III

LUETTELO TURKIN ALKUPERÄTUOTTEISTA, JOIHIN EI SOVELLETA 4 ARTIKLAA, HARMONOIDUN JÄRJESTELMÄN RYHMIEN JA NIMIKKEIDEN MUKAAN RYHMITELTYNÄ

LIITE IV

EUR.1 TAVARATODISTUKSEN JA EUR.1 TAVARATODISTUKSEN HAKEMUKSEN MALLIT

Paino-ohjeet

1. Kummankin lomakkeen koon on oltava 210 x 297 mm; lomakkeen pituus saa kuitenkin olla enintään 5 mm määräämättä pienempi tai enintään 8 mm sitä suurempi. Käytettävän paperin on oltava valkoista, liimakäsittelyä, hiokkeetonta kirjoituspaperia, joka painaa vähintään 25 g/m². Siinä on oltava vihreä painettu aaltomainen taustakuvio, joka tekee kaikki mekaanisin tai kemiallisin keinoin tehdyt väärennykset havaittaviksi.

2. Yhteisön jäsenvaltioiden ja Libanonin toimivaltaiset viranomaiset voivat pidättää itselleen lomakkeiden paino-oikeuden tai antaa niiden painamisen hyväksymiensä kirjapainojen tehtäväksi. Jälkimmäisessä tapauksessa jokaisessa lomakkeessa on oltava maininta tästä hyväksymisestä. Jokaisessa lomakkeessa on oltava kirjapainon nimi ja osoite, tai merkki, josta kirjapaino voidaan tunnistaa. Siinä on myös oltava painettu tai muulla tavoin tehty sarjanumero, josta se voidaan tunnistaa.

TAVARATODISTUS

1. Viejä (nimi, täydellinen osoite, maa)	EUR.1 N:o A 000.000	
	Lukekaa kääntöpuolella olevat huomautukset ennen lomakkeen täyttämistä	
3. Vastaanottaja (nimi, täydellinen osoite, maa) (merkintä ei pakollinen)	2. Todistus, jota käytetään etuuskohteluun oikeutussa kaupassa	
 ja välillä (mainitkaa asianomaiset maat, maaryhmät tai alueet)	
	4. Maa, maaryhmä tai alue, jonka alkupe- rää tavaroiden katsotaan olevan	5. Määrämaa, -maa ryhmä tai -alue
6. Kuljetusta koskevat tiedot (merkintä ei pakollinen)	7. Huomautuksia	
8. Järjestysnumero ; kollien merkit, numerot, lukumäärä ja laji (¹); tavarau kuvaus	9. Bruttopaino (kg) tai muu mitta (l, m³ jne.)	10. Kauppalaskut (merkintä ei pakollinen)
11. TULLIVIRANOMAISEN TODISTUS <i>Ilmoitus vahvistetaan oikeaksi</i> Vientiasiakirja (²) Laji N:o Tullitoimipaikka Antamismaa tai -alue: Paikka ja päiväys:..... (Allekirjoitus)	Leima	12. VIEJÄN ILMOITUS Allekirjoittanut ilmoittaa, että yllä mainitut tavarat täyttävät tämän todistuksen saamiseksi vaadittavat edellytykset. Paikka ja päiväys..... (Allekirjoitus)

13. TARKASTUSPYYNTÖ, lähetetään osoitteeseen :	14. TARKASTUKSEN TULOS Suoritettu tarkastus on osoittanut, että tämä todistus ⁽¹⁾ ☐ on mainitun tullitoimipaikan antama ja että siinä olevat tiedot ovat oikeita. ☐ ei vastaa vaadittuja aitous- ja oikeellisuusedellytyksiä (katso oheisia huomautuksia)
Pyydetään tarkastamaan tämän todistuksen aitous ja oikeellisuus. (Paikka ja päiväys) <div style="text-align: right;">Leima</div> (Allekirjoitus) (Paikka ja päiväys) <div style="text-align: right;">Leima</div> (Allekirjoitus) (1) Merkitään rasti asianomaiseen kohtaan.

⁽¹⁾ Pakkaamattomien tavaroiden osalta ilmoitetaan kappale määrä tai tehdään merkintä « irtotavaraa »

⁽²⁾ Täytetään vain mikäli viejämään tai -alueen määräykset sitä vaativat.

HUOMAUTUKSIA

1. Todistuksesta ei saa pyyhkiä pois merkintöjä eikä siihen saa tehdä uusia merkintöjä vanhojen päälle. Mahdolliset muutokset on tehtävä viivaamalla yli virheelliset merkinnät ja tarvittaessa lisäämällä halutut merkinnät. Lomakkeen täyttäneen on varmennettava näin tehdyt muutokset ja antamismaan tai -alueen tulliviranomaisen on vahvistettava ne.

2. Tavarat on merkittävä tähän todistukseen jättämättä väliin tyhjää riviä, ja kunkin tavaratieteen on merkittävä järjestysnumero. Väliin jättämättä viimeisen rivin alle on vedettävä vaakasuora viiva. Käyttämättömät tilat on viivattava siten, että niihin on mahdotonta tehdä myöhemmin lisäyksiä.

3. Tavarat ilmaistaan tavanomaisin kaupanimityksin ja riittävän yksityiskohtaisesti, että ne voidaan tunnistaa.

TAVARATODISTUSHAKEMUS

1. Viejä (nimi, täydellinen osoite, maa)	EUR.1 N:o A 000.000	
	Luekaa kääntöpuolella olevat huomautukset ennen lomakkeen täyttämistä	
3. Vastaanottaja (nimi, täydellinen osoite, maa) (merkintä ei pakollinen)	2. Hakemus todistusta varten, jota käytetään etuuskohteluun oikeutetussa kaupassa	
 ja välillä (mainitkaa asianomaiset maat, maaryhmät tai alueet)	
6. Kuljetusta koskevat tiedot (merkintä ei pakollinen)	4. Maa, maaryhmä tai alue, jonka alkupe- rää tavaroiden kat- sotaan olevan	5. Määrämaa, -maa- ryhmä tai -alue
	7. Huomautuksia	
8. Järjestysnumero ; kollien merkit, numerot, lukumäärä ja laji; ⁽¹⁾ tavarin kuvaus	9. Brutto- paino (kg) tai muu mitta (l, m³ jne.)	10. Kauppa- laskut (merkintä ei pakollinen)

⁽¹⁾ Pakkaamattomien tavaroiden osalta ilmoitetaan kappale määrä tai tehdään merkintä « irtotavaraa »

VIEJÄN ILMOITUS

Allekirjoittanut kääntöpuolella mainittujen tavaroiden viejä

ILMOITTAA, että nämä tavarat täyttävät oheisen todistuksen saamiseksi vaadittavat edellytykset;

MAINTSEE seuraavassa seikat, joiden nojalla nämä tavarat täyttävät mainitut edellytykset:

.....

ESITTÄÄ seuraavat todistusasiakirjat ⁽¹⁾:

.....

SITOUTUU esittämään asianomaisten viranomaisten pyynnöstä kaiken sen lisätodistusaineiston, jonka ne mahdollisesti katsovat tarpeelliseksi oheisen todistuksen antamiseksi, sekä tarvittaessa hyväksymään kaikki mainittujen viranomaisten suorittamat, kirjanpitoonsa ja yllä mainittujen tavaroiden valmistusolosuhteisiin kohdistuvat tarkastukset;

PYYTÄÄ että näille tavaroille annettaisiin oheinen todistus.

Päiväys, Paikka

.....
 (Allekirjoitus)

⁽¹⁾ Esimerkiksi :tuontiasiakirjat, tavaratodistukset, kauppalaskut, valmistajan ilmoitukset jne., jotka koskevat valmistuksessa käytettyjä tuotteita tai samassa tilassa jälleenvietyjä tavaroita.

LIITE V

KAUPPALASKUILMOITUS

Kauppalaskuilmoitus, jonka teksti on jäljempänä, on laadittava alaviitteiden mukaisesti. Alaviitteitä ei kuitenkaan tarvitse sisällyttää ilmoitukseen.

Suomenkielinen toisinto

Tässä asiakirjassa mainittujen tuotteiden viejä (tullin lupa n:o ...⁽¹⁾) ilmoittaa, että nämä tuotteet ovat, ellei toisin ole selvästi merkitty, etuuskohteluun oikeutettuja ... alkuperä tuotteita⁽²⁾

Ruotsinkielinen toisinto

Exportören av de varor som omfattas av detta dokument (tullmyndighetens tillstånd nr. ...⁽¹⁾) försäkrar att dessa varor, om inte annat tydligt markerats, har förmånsberättigande ... ursprung⁽²⁾

.....⁽³⁾
(Paikka ja päiväys)

.....⁽⁴⁾
(Viejän allekirjoitus; lisäksi ilmoituksen allekirjoittajan nimi on selvennettävä)

-
- (1) Kun kauppalaskuilmoituksen laatii tämän pöytäkirjan 22 artiklassa tarkoitettu valtuutettu viejä, tähän kohtaan on merkittävä valtuutetun viejän lupanumero. Kun kauppalaskuilmoitusta ei laadi valtuutettu viejä, suluissa olevat sanat jätetään pois tai kohta jätetään tyhjäksi.
- (2) Merkittävä tuotteiden alkuperä. Kun kauppalaskuilmoitus liittyy kokonaan tai osittain tämän pöytäkirjan 37 artiklassa tarkoitettuihin Ceutan ja Melillan alkuperätuotteisiin, viejän on selvästi osoitettava ne tunnuksella "CM" asiakirjassa, johon ilmoitus laaditaan.
- (3) Nämä merkinnät voidaan jättää pois, jos tiedot sisältyvät itse asiakirjaan.
- (4) Katso tämän pöytäkirjan 21 artiklan 5 kohta. Tapauksissa, joissa ei vaadita viejän allekirjoitusta, vapautus allekirjoituksesta merkitsee myös vapautusta allekirjoittajan nimen merkitsemisestä.

LIITE VI

YHTEISET JULISTUKSET

YHTEINEN JULISTUS ALKUPERÄSELVITYKSEEN LIITTYVIEN ASIAKIRJOJEN
ANTAMISEEN TAI LAATIMISEEN SOVELLETTAVASTA SIIRTYMÄKAUDESTA

1. Yhteisön ja Libanonin toimivaltaiset tulliviranomaiset hyväksyvät kahdentoista kuukauden ajan tämän sopimuksen voimaantuloa pöytäkirjassa 4 tarkoitetuiksi päteviksi alkuperäselvityksiksi 3 päivänä toukokuuta 1977 allekirjoitetun yhteistyösopimuksen mukaisesti annetut EUR.1-tavaratodistukset ja EUR.2-lomakkeet.

2. Yhteisön ja Libanonin toimivaltaiset tulliviranomaiset hyväksyvät edellä tarkoitettujen asiakirjojen jälkitarkastusta koskevat pyynnöt kahden vuoden ajan asianomaisen alkuperäselvityksen antamisesta tai laatimisesta. Näiden tarkastusten on tapahduttava tämän sopimuksen pöytäkirjassa nro 4 olevan VI osaston määräysten mukaisesti.

YHTEINEN JULISTUS

ANDORRAN RUHTINASKUNNASTA

1. Libanon hyväksyy Andorran ruhtinaskunnan alkuperätuotteet, jotka kuuluvat harmonoidun järjestelmän 25—97 ryhmään, tämän sopimuksen mukaisiksi yhteisön alkuperätuotteiksi.

2. Pöytäkirjaa 4 sovelletaan soveltuvin osin edellä mainittujen tuotteiden alkuperäaseman määrittämiseksi.

YHTEINEN JULISTUS

SAN MARINON TASAVALLASTA

1. Libanon hyväksyy San Marinon alkuperätuotteet tämän sopimuksen mukaisiksi yhteisön alkuperätuotteiksi.

2. Pöytäkirjaa 4 sovelletaan soveltuvin osin edellä mainittujen tuotteiden alkuperäaseman määrittämiseksi.

PÖYTÄKIRJA 5

KESKINÄISESTÄ HALLINNOLLISESTA AVUNANNOSTA TULLIASIOISSA

1 ARTIKLA

Määritelmät

Tätä pöytäkirjaa sovellettaessa tarkoitetaan:

a) 'tullilainsäädännöllä' yhteisön tai Libanonin hyväksymiä säännöksiä tai määräyksiä, jotka koskevat tavaroiden tuontia, vientiä, kauttakuljetusta ja asettamista mihin tahansa tullimenettelyyn mukaan luettuina kiello-, rajoitus- ja valvontatoimenpiteet;

b) 'pyynnön esittävällä/esittäneellä viranomaisella' toimivaltaista hallintoviranomaisista, jonka sopimuspuoli on nimennyt tähän tarkoitukseen ja joka pyytää avunantoa tämän pöytäkirjan mukaisesti;

c) 'pyynnön vastaanottavalla/vastaanottaneella viranomaisella' toimivaltaista hallintoviranomaisista, jonka sopimuspuoli on nimennyt tähän tarkoitukseen ja joka vastaanottaa pyynnön avunannosta tämän pöytäkirjan mukaisesti;

d) 'henkilötiedoilla' kaikkia tunnistettua tai tunnistettavissa olevaa yksilöä koskevia tietoja;

e) 'tullilainsäädännön vastaisella toimella' mitä tahansa tullilainsäädännön rikkomista tai yrittystä rikkoa kyseistä lainsäädäntöä.

2 ARTIKLA

Soveltamisala

1. Sopimuspuolet antavat toisilleen apua toimivaltaansa kuuluvilla aloilla tässä pöytäkirjassa määrättyjen tapojen ja edellytysten mukaisesti varmistaakseen erityisesti tullilainsäädäntöä rikkovia toimia ehkäisemällä,

tutkimalla ja torjumalla, että tätä lainsäädäntöä sovelletaan oikein.

2. Tässä pöytäkirjassa tarkoitettu avunanto tulliasioissa koskee niitä sopimuspuolten hallintoviranomaisia, jotka ovat toimivaltaisia soveltamaan tätä pöytäkirjaa. Se ei rajoita rikosasioissa annettavaa keskinäistä avunantoa koskevien sääntöjen soveltamista. Avunannon piiriin eivät myöskään kuulu tiedot, jotka on saatu oikeusviranomaisten pyynnöstä käytettyjen valtuuksien perusteella, elleivät nämä viranomaiset ole ennakolta hyväksyneet kyseisten tietojen luovuttamista.

3. Tämän pöytäkirjan soveltamisalaan ei kuulu tullien, verojen ja sakkojen kantamisessa annettava apu.

3 ARTIKLA

Pyynnöstä annettava apu

1. Pynnön vastaanottanut viranomainen toimittaa pyynnön esittäneelle viranomaiselle tämän pyynnöstä kaikki tarvittavat tiedot, jotta tämä voi varmistaa, että tullilainsäädäntöä sovelletaan oikein, mukaan luettuina tiedot havaituista tai suunnitelluista toimista, jotka ovat tai saattaisivat olla tullilainsäädännön vastaisia.

2. Pynnön vastaanottanut viranomainen ilmoittaa pyynnön esittäneelle viranomaiselle tämän pyynnöstä:

a) onko toisen sopimuspuolen alueelta vietyt tavarat tuotu asianmukaisesti toisen sopimuspuolen alueelle, ja yksilöi tarvittaessa tavaroihin sovelletun tullimenettelyn;

b) onko toisen sopimuspuolen alueelle tuodut tavarat viety asianmukaisesti toisen so-

pimuspuolen alueelta, ja yksilöi tarvittaessa tavaroihin sovelletun tullimenettelyn.

3. Pyynnön vastaanottanut viranomaisen toteuttaa pyynnön esittäneen viranomaisen pyynnöstä lainsäädäntönsä mukaisesti tarvittavat toimet varmistaakseen, että erityinen valvonta kohdistetaan:

a) luonnollisiin henkilöihin tai oikeushenkilöihin, joiden perustellusti uskotaan osallistuvan tai osallistuneen tullilainsäädännön vastaisiin toimiin;

b) paikkoihin, joihin tavaroita on koottu tai voidaan koota varastoitaviksi siten, että on perusteltua uskoa, että tavarat on tarkoitettu käytettäväksi tullilainsäädännön vastaisissa toimissa;

c) tavaroihin, joita kuljetetaan tai voidaan kuljettaa siten, että on perusteltua uskoa, että ne on tarkoitettu käytettäväksi tullilainsäädännön vastaisissa toimissa;

d) kuljetusvälineisiin, joita käytetään tai voidaan käyttää siten, että on perusteltua uskoa, että ne on tarkoitettu käytettäväksi tullilainsäädännön vastaisissa toimissa.

4 ARTIKLA

Oma-aloitteinen avunanto

Sopimuspuolet antavat omasta aloitteestaan toisilleen apua lainsäädäntönsä mukaisesti, jos ne pitävät sitä tullilainsäädännön oikean soveltamisen kannalta tarpeellisena, erityisesti välittämällä saamiaan, seuraavia asioita koskevia tietoja:

- toimet, joilla rikotaan tai näytetään rikkottavan tullilainsäädäntöä ja joilla saattaa olla merkitystä toiselle sopimuspuolelle,
- tullilainsäädännön vastaisissa toimissa käytettävät uudet keinot tai menetelmät,
- tavarat, joiden tiedetään olevan tulli-

lainsäädännön vastaisten toimien kohteena,

- luonnolliset henkilöt tai oikeushenkilöt, joiden perustellusti uskotaan osallistuvan tai osallistuneen tullilainsäädännön vastaisiin toimiin,
- kuljetusvälineet, joita perustellusti uskotaan käytetyn tai käytettävän tai voitavan käyttää tullilainsäädännön vastaisissa toimissa.

5 ARTIKLA

Asiakirjojen toimittaminen ja päätösten ilmoittaminen

Pyynnön vastaanottanut viranomaisen toteuttaa pyynnön esittäneen viranomaisen pyynnöstä oman lainsäädäntönsä mukaisesti kaikki tarvittavat toimenpiteet:

- sellaisten asiakirjojen toimittamiseksi tai
- sellaisten päätösten ilmoittamiseksi,

jotka ovat peräisin pyynnön esittäneeltä viranomaiselta ja jotka kuuluvat tämän pöytäkirjan soveltamisalaan, vastaanottajalle, joka asuu pyynnön vastaanottaneen viranomaisen alueella tai on sijoittautunut sinne.

Asiakirjojen toimittamista tai päätösten ilmoittamista koskevat pyynnöt on tehtävä kirjallisesti jollakin pyynnön vastaanottavan viranomaisen virallisella kielellä tai tämän hyväksymällä kielellä.

6 ARTIKLA

Avunantoa koskevien pyyntöjen muoto ja sisältö

1. Tässä pöytäkirjassa tarkoitetut pyynnöt tehdään kirjallisesti. Pynnön täyttämiseksi tarvittavat asiakirjat liitetään pyyntöön. Myös suulliset pyynnöt voidaan hyväksyä asian kiireellisyyden perusteella, mutta ne on viipymättä vahvistettava kirjallisesti.

2. Edellä 1 kohdassa tarkoitetuissa pyynnöissä on esitettävä seuraavat tiedot:

- a) pyynnön esittänyt viranomainen;
- b) pyydetty toimenpide;
- c) pyynnön tarkoitus ja aihe;
- d) asiaan liittyvä lainsäädäntö ja muu oikeudellinen aineisto;
- e) mahdollisimman tarkat ja laajat tiedot tutkimuksen kohteena olevista luonnollisista henkilöistä tai oikeushenkilöistä;

f) yhteenveto asiaa koskevista merkityksellisistä seikoista ja jo suoritetuista tiedusteluista.

3. Pyyntö on tehtävä pyynnön vastaanottavan viranomaisen virallisella kielellä tai jollakin sen hyväksymällä kielellä. Tätä vaatimusta ei sovelleta asiakirjoihin, jotka seuraavat 1 kohdan mukaista pyyntöä.

4. Jos pyyntö ei täytä edellä määrättyjä muotovaatimuksia, sen korjaamista tai täydentämistä voidaan vaatia; sillä välin voidaan määrätä toteutettaviksi varotoimenpiteitä.

7 ARTIKLA

Pyyntöjen täyttäminen

1. Pyyntöön vastaanottanut viranomainen toimii avunpyynnön täyttämiseksi toimivaltansa ja käytävissä olevien voimavarojensa mukaan samalla tavoin kuin se toimisi omaan lukuunsa tai saman sopimuspuolen muiden viranomaisten pyynnöstä ja toimittaa sillä jo olevia tietoja sekä tekee tai teettää tarkoituksenmukaisia tutkimuksia. Tätä määräystä sovelletaan myös muihin viranomaisiin, joille pyynnön vastaanottanut viranomainen on välittänyt pyyntönsä, kun se ei voi toimia itse.

2. Avunantopyyntö täytetään pyynnön vastaanottaneen sopimuspuolen lainsäädännön mukaisesti.

3. Sopimuspuolen toimivaltaiset viranomaiset voivat toisen sopimuspuolen suostumuksella ja sen määräämin edellytyksin saada pyynnön vastaanottaneelta tai 1 kohdan mukaisesti valtuutetulta muulta viranomaiselta näiden toimipaikassa tietoja, jotka koskevat tullilainsäädäntöä tosiasiallisesti tai mahdollisesti rikkovia toimia ja joita pyynnön esittänyt viranomainen tarvitsee tämän pöytäkirjan soveltamiseksi.

4. Sopimuspuolen toimivaltaiset viranomaiset voivat toisen sopimuspuolen suostumuksella ja sen määräämin edellytyksin olla läsnä tämän alueella suoritettavissa tutkimuksissa.

8 ARTIKLA

Tietojen välityksessä käytettävä muoto

1. Pyyntöön vastaanottanut viranomainen ilmoittaa tiedustelujen tulokset pyynnön esittäneelle viranomaiselle kirjallisesti ja liittää mukaan tarvittavat asiakirjat, oikeaksi todistetut asiakirjajäljennökset tai muut vastaavat asiakirjat.

2. Nämä tiedot voivat olla sähköisessä muodossa.

3. Asiakirjojen alkuperäiskappaleita voidaan pyytää ainoastaan tapauksissa, joissa oikeiksi todistetut jäljennökset eivät riitä. Alkuperäiskappaleet on palautettava mahdollisimman pian.

9 ARTIKLA

Poikkeukset velvollisuudesta antaa apua

1. Avunannosta voidaan kieltäytyä tai sen antamiselle voidaan asettaa edellytyksiä tai vaatimuksia, jos sopimuspuoli katsoo, että tämän pöytäkirjan mukainen avunanto:

- a) todennäköisesti vaarantaisi Libanonin tai yhteisön sen jäsenvaltion täysivaltaisuuden, jolta on tämän pöytäkirjan mukaisesti pyydetty apua; tai

b) todennäköisesti uhkaa yleistä järjestystä, turvallisuutta tai muita keskeisiä etuja erityisesti 10 artiklan 2 kohdassa tarkoitetuissa tapauksissa; tai

c) loukkaa elinkeino-, liike- tai ammatillisaisuutta.

2. Pyynnön vastaanottanut viranomainen voi lykätä avun antamista, jos se katsoo avunannon häiritsevän meneillään olevia tutkimuksia, syytetoimia tai oikeuskäsittelyjä. Pynnön vastaanottaneen viranomaisen on tällöin neuvoteltava pyynnön esittäneen viranomaisen kanssa sen selvittämiseksi, voidaanko apua antaa sen tarpeellisina pitämiä edellytyksiä tai vaatimuksia noudattaen.

3. Jos pyynnön esittävä viranomainen pyytää apua, jota se ei itse voisi pyydettyä antaa, sen on huomautettava tästä seikasta pyynnössään. Pynnön vastaanottanut viranomainen saa tällöin päättää, miten se vastaa tällaiseen pyyntöön.

4. Edellä 1 ja 2 kohdassa tarkoitetuissa tapauksissa pyynnön vastaanottaneen viranomaisen päätös ja sen perustelut on ilmoitettava pyynnön esittäneelle viranomaiselle viipymättä.

10 ARTIKLA

Tietojen vaihto ja luottamuksellisuus

1. Kaikki tiedot, jotka annetaan missä tahansa muodossa tämän sopimuksen mukaisesti, ovat luonteeltaan luottamuksellisia tai rajoitettuun käyttöön tarkoitettuja riippuen kunkin sopimuspuolen alueella sovellettavista

säännöistä. Niihin sovelletaan virallista salassapitovelvollisuutta ja niille on taattava tiedot vastaanottaneen sopimuspuolen asiaa koskevassa lainsäädännössä sekä yhteisön toimielimiin sovellettavissa vastaavissa säännöksissä samanlaisille tiedoille säädetty suojat.

2. Henkilötietoja saa toimittaa ainoastaan, jos ne vastaanottava sopimuspuoli sitoutuu suojelemaan niitä vähintään samalla tavalla kuin tiedot toimittava sopimuspuoli suojelisi niitä kyseisessä tapauksessa. Tätä varten sopimuspuolet ilmoittavat toisilleen voimassa olevat sääntönsä, tarvittaessa mukaan luetuina yhteisön jäsenvaltioissa voimassa olevat säännökset.

3. Tämän pöytäkirjan mukaisesti saatujen tietojen käytön tullilainsäädännön rikkomista koskevissa oikeudenkäynti- tai hallintomenettelyissä katsotaan olevan tämän pöytäkirjan mukaista. Tästä syystä sopimuspuolet voivat käyttää tämän pöytäkirjan määräysten mukaisesti saatuja tietoja ja tutkittuja asiakirjoja näyttönä todistusasiakirjoissa, kertomuksissa ja lausunnoissa sekä oikeudelle esitettyjen kanteiden ja syytteiden yhteydessä. Tällaisesta käytöstä ilmoitetaan viipymättä tiedot toimittaneelle tai asiakirjat käyttöön antaneelle toimivaltaiselle viranomaiselle.

4. Saatuja tietoja saa käyttää yksinomaan tässä pöytäkirjassa määrättyihin tarkoituksiin. Jos toinen sopimuspuoli haluaa käyttää tietoja muihin tarkoituksiin, sen on hankittava tiedot toimittaneelta viranomaiselta kirjallinen ennakkosuostumus. Tietojen käytössä on noudatettava tämän viranomaisen asettamia rajoituksia.